

การพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์
ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์
ตามรูปแบบ ACACA

การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ของ
น้ำค้าง ชุนทุม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
พฤษภาคม 2556
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์
ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์
ตามรูปแบบ ACACA

การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ของ
น้ำค้าง ขุนทุม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

พฤษภาคม 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ของนางสาวน้ำค้าง ขุนทุม แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

.....
จร.โน

(อาจารย์ ดร.จระพร ชะโน)

ประธานกรรมการ

(กรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ)

.....
จ.นทรส

(ผศ.ดร.จุฬามาศ จันทร์ศรีสุคนธ์)

กรรมการ

(อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ)

.....
ส.ช

(อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์)

กรรมการ

(อาจารย์บัณฑิตศึกษาภายนอกภาควิชา)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้ได้รับการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....
พ.ร.วิ

(รศ.ดร.ประวิต เอราวรรณ์)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
ป.พ

(ศ.ดร.ปรีชา ประเทพา)

ผู้อำนวยการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 29 เดือน พ.ค. พ.ศ. 2556

ประกาศขอบคุณการ

การศึกษาครั้งนี้ว่าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยดี เพราะผู้ศึกษาค้นคว้าได้รับความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฬามาศ จันทร์ศรีสุคต อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาครั้งนี้ว่าอิสระ อาจารย์ ดร.จิระพร ชะโน ประธานกรรมการสอบ และอาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ กรรมการสอบ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ เสนอแนะให้ความรู้และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ นุตติยา อาษานอก ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 คุณครูเชิดศักดิ์ ต้นภูมี คุณครูไพวัลย์ แสงดี ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าและให้คำแนะนำอย่างดียิ่งตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้ศึกษาค้นคว้า

ขอขอบพระคุณ นายสุระ พิมพาแสง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนขี้เหล็ก และผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหัวดงยาง ที่ให้ความอนุเคราะห์สถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า พร้อมทั้งคณะครู นักเรียนในโรงเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ กำลังใจที่สำคัญยิ่งจากญาติพี่น้องทุกคนที่ได้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจแก่ผู้ศึกษาค้นคว้าด้วยดีมาโดยตลอด ขอขอบคุณ นิสิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน รุ่นที่ พ.24 ศูนย์อุดรธานี ทุกท่าน ตลอดจนท่านที่ได้กล่าวชานนาม ณ ที่นี้ ที่คอยให้คำแนะนำให้กำลังใจและให้ความสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ให้สำเร็จอย่างสมบูรณ์

คุณค่าและประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบุพการีและบูรพาจารย์ที่อบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาทุกท่าน จนทำให้สำเร็จการศึกษา มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และประสบความสำเร็จมีชีวิตที่งดงามมาจนถึงปัจจุบัน

น้ำค้าง ขุนทุม

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA
ผู้ศึกษาค้นคว้า	นางสาวน้ำค้าง ขุนทุม
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฬามาศ จันทร์ศรีสุคต
ปริญญา	กศ.ม. สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2556

บทคัดย่อ

การจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA เป็นการจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงความสนใจ ความต้องการ ความถนัด ความแตกต่างของเด็กแต่ละคนที่มีวิธีเรียนแตกต่างกัน ทำให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและได้ใช้ความสามารถได้สูงสุด ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงสนใจพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ โดยการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ ACACA โดยมีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อศึกษาความสามารถด้านสติปัญญาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA 3) เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 30 คน อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนบ้านดอนขี้เหล็ก อำเภอบ้านดุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้ามี 4 ชนิด ได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 5 หน่วย จำนวน 20 แผน 2) ประเมินความสามารถด้านสติปัญญา 6 ด้าน จำนวน 24 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.34 ถึง 0.86 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 3) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ประเมินความสามารถหลัก 3 ด้าน คือ ด้านดี ด้านเก่ง และด้านมีสุข ด้านละ 9 ข้อ จำนวน 27 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1. แผนการจัดประสบการณ์โดยการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ ACACA ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 81.95/82.67
2. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนด้วยแผนการจัดประสบการณ์โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA มีระดับความสามารถด้านสติปัญญา เฉลี่ยโดยรวม 2.42 อยู่ในระดับมาก
3. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนด้วยแผนการจัดประสบการณ์โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ เฉลี่ยโดยรวม 3.44 อยู่ในระดับมาก

โดยสรุป การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทาง
อารมณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ ACACA ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถ
ด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ได้ทุกด้าน จึงควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนระดับปฐมวัยนำไปใช้
ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ
	ภูมิหลัง
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า
	นิยามศัพท์เฉพาะ
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
	หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
	การจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย
	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ ACACA
	แผนการจัดประสบการณ์
	ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์
	จิตวิทยาการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
	พัฒนาการด้านสติปัญญา
	ความฉลาดทางอารมณ์
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
	งานวิจัยในประเทศ
	งานวิจัยต่างประเทศ
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
	การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
	ขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้า
	การวิเคราะห์ข้อมูล
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
	ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่	หน้า
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนา ความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80	82
ตอนที่ 2 ศึกษาความสามารถด้านสติปัญญาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA	84
ตอนที่ 3 ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA	86
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	89
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	89
สรุปผล	89
อภิปรายผล	89
ข้อเสนอแนะ	92
บรรณานุกรม	94
ภาคผนวก	98
ภาคผนวก ก แผนการจัดประสบการณ์โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA	99
ภาคผนวก ข แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	112
ภาคผนวก ค แบบประเมินความสามารถด้านสติปัญญา	118
ภาคผนวก ง แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์	123
ภาคผนวก จ แบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ ACACA (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)	127
ภาคผนวก ฉ ตารางแสดงข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า	134
ภาคผนวก ช หนังสือขอความอนุเคราะห์	149
ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า	155

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	วิธีการส่งเสริมความสามารถทางปัญญาแต่ละด้าน	17
2	วิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ สารที่ควรเรียนรู้และประสบการณ์สำคัญ	66
3	กำหนดระยะเวลาดำเนินการทดลอง	76
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละจาก การประเมินใบงาน (บ) การตอบคำถาม (ต) และพฤติกรรมกลุ่ม (พ) และทดสอบหลังเรียน	83
5	สรุปประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA	84
6	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสามารถด้านสติปัญญาของ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA	84
7	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความฉลาดทางอารมณ์ของ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA	87
8	ผลการประเมินแผนการจัดประสบการณ์โดยการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ ACACA (แผนที่ 1-5)	130
9	ผลการประเมินแผนการจัดประสบการณ์โดยการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ ACACA (แผนที่ 6-10)	131
10	ผลการประเมินแผนการจัดประสบการณ์โดยการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ ACACA (แผนที่ 11-15)	132
11	ผลการประเมินแผนการจัดประสบการณ์โดยการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ ACACA (แผนที่ 16-20)	133
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละจากการประเมินใบงาน (บ) การตอบคำถาม (ต) และพฤติกรรมกลุ่ม (พ) ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E ₁)	135
13	ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน (E ₂) โดยการจัดกิจกรรม ตามรูปแบบ ACACA นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2	142
14	ผลการประเมินความสอดคล้องของข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC) ของข้อสอบ โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน	143
15	ค่าอำนาจจำแนก (B) และค่าความเชื่อมั่น (r _{cc}) ทั้งฉบับของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	144
16	ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างหัวข้อในการประเมินกับความสามารถ ด้านสติปัญญา ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความสามารถ ด้านสติปัญญา โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA จากความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน	144

ตาราง	หน้า
17 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความสามารถด้านสติปัญญา ที่เข้าเกณฑ์	146
18 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างหัวข้อในการประเมินคุณลักษณะกับจุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม การประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2	147
19 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เข้าเกณฑ์	148

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันสภาพวิกฤติทางเศรษฐกิจและสังคมไทยที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และความรุนแรงได้สร้างความกดดันให้เกิดความจำเป็นอย่างยิ่งในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของไทยให้สามารถผลิตผู้ที่มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม อีกทั้งรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีคุณภาพ ความรู้ และเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นมากและเป็นไปอย่างรวดเร็ว มนุษย์ไม่สามารถจดจำทุกอย่าง อีกทั้งความรู้ไม่ได้หยุดนิ่งหรือเกิดขึ้นอย่างซ้ำพอกที่ จะเรียนรู้ผ่านผู้รู้คนใดคนหนึ่งอีกต่อไป มนุษย์จำต้องได้รับการพัฒนาให้สามารถเติบโตและเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต และต้องเริ่มตั้งแต่แรกเกิดโดยการปลูกฝังให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการรับรู้ เรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ กลั่นกรองข้อมูล เลือกใช้และนำมาใช้ในสถานการณ์ที่ตนต้องการได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้มนุษย์ยังจำเป็นต้องมีความสามารถในการเรียนรู้จากผู้อื่นและมีลักษณะที่ทำให้ผู้อื่นยินดีที่จะแบ่งปันความรู้ประสบการณ์ตลอดจนหยิบยื่นโอกาสในการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเจริญงอกงามตลอดชีวิต จึงจำเป็นต้องปลูกฝังตั้งแต่ปฐมวัยและต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์มีคุณธรรมและจริยธรรม อีกทั้งรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีคุณภาพ (กรมวิชาการ. 2546 : 1 - 2)

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม (กรมวิชาการ. 2546 : 3) ซึ่งควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการทุก ๆ ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การพัฒนาสมองของเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะเด็กในวัยนี้จะมีสติปัญญาดี สามารถเรียนรู้ได้เร็วและมีประสิทธิภาพมากกว่าเด็กในวัยอื่น เมื่อเด็กมีความสมดุลระหว่างร่างกายและจิตใจ และอยู่ในบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ สมองของเขาจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วเพื่อสร้างเครือข่ายระบบประสาทที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสติปัญญา (พิมพ์พรรณทองประสิทธิ์. 2548 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Ward. 1988) การจัดการศึกษาปฐมวัย จึงเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยยึดหลักการเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา โดยคำนึงถึงความสนใจ ความต้องการ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและสภาพแวดล้อมของเด็กปฐมวัย ซึ่งการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยจะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยการบูรณาการกิจกรรม 6 กิจกรรม คือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้ง เกมการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 : 8 - 66)

จากอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน การจัดกระบวนการเรียนการสอนยังไม่เอื้อต่อการที่จะพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะดังกล่าว เนื่องจากวิธีการเรียนการสอนมุ่งเน้นการถ่ายทอดเนื้อหาวิชา มากกว่าการเรียนรู้จากสภาพที่เป็นจริง และไม่เน้นกระบวนการที่ให้ผู้เรียนได้พัฒนาในด้านความคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ การแสดงความคิดเห็นและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ระบบการวัด และประเมินผลการเรียนยังเน้นความจำในเนื้อหาวิชาเป็นส่วนใหญ่ (กรมการปกครอง. 2550 : เว็บไซต์) และจากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบ 2 (พ.ศ. 2549 – 2553) ของโรงเรียนบ้านดอนขี้เหล็ก อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี เมื่อวันที่ 25 - 27 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 ระดับการศึกษาปฐมวัย จุดที่ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนา คือด้าน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดรวบยอดและทักษะในเรื่อง มิติสัมพันธ์ และการกะประมาณ ทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2550 : 41) มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิด สร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 ผู้เรียนมีจินตนาการและความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 70 คุณภาพอยู่ในระดับ ส่วนมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และ ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ตัวบ่งชี้ที่ 5.3 ผู้เรียนมีทักษะในการสื่อสารที่เหมาะสมกับวัย ค่าเฉลี่ย ร้อยละ 72.50 คุณภาพอยู่ในระดับ พอใช้ และมาตรฐานที่ 5.5 ผู้เรียนมีทักษะในเรื่องมิติสัมพันธ์ และการกะประมาณ สามารถเชื่อมโยงความรู้และทักษะต่าง ๆ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 72.50 คุณภาพ อยู่ในระดับ พอใช้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2550 : 14 - 15)

การพัฒนาศักยภาพความสามารถของผู้เรียนให้เป็นผู้รอบรู้ มีความสามารถหลาย ๆ ด้าน การมุ่งเน้นที่จะส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนตามแนวคิดของแต่ละบุคคล ซึ่งมีความแตกต่างกัน เป็นหลักสำคัญและการส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา นั้น เยาวพา เดชะคุปต์ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้พัฒนารูปแบบ ของพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยหลักการ 5 ขั้นตอน ใช้อักษรย่อว่า ACACA ได้แก่ ขั้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองอย่างมีชีวิตชีวา (Active Learning) ขั้นผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย (Cooperative) ขั้นผู้เรียน วิเคราะห์ประสบการณ์การเรียนรู้ (Analysis) ขั้นการสรุปและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) และการประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนรู้ในชีวิตจริงและชีวิตประจำวัน (Application) ซึ่งรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ดังกล่าว สามารถนำมาเป็นวิธีการในการจัดกิจกรรมอย่าง หลากหลายให้เด็กได้เรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพและความสามารถของเด็ก ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย จากการศึกษางานวิจัยที่มีผู้วิจัยเกี่ยวกับ รูปแบบ ACACA พบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา ส่งผลต่อพัฒนาการของผู้เรียนได้ เป็นอย่างดี ดังเช่น งานวิจัยของ กมลพร เหลืองรัตนวิมล (2549 : 95) ที่ได้ศึกษาการพัฒนา แผนการจัดประสบการณ์ หน่วยเที่ยวแดนลำดวน โดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ (ACACA) ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนรู้จากแผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้รูปแบบ พหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ (ACACA) มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาสูงขึ้น ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ครองใจ ขวัญเกษม (2552 : 84) ที่ได้ศึกษาการพัฒนา แผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญา ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

โดยการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ ACACA ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่เรียนรู้จากแผนการจัดประสบการณ์ โดยจัดกิจกรรมตามรูปแบบ ACACA ช่วยพัฒนาความสามารถทางพุทธิปัญญาของนักเรียนสูงขึ้นทุกด้านตามลำดับ

จากความสำเร็จและสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัย ในฐานะครูผู้สอนประจำชั้นอนุบาลปีที่ 2 ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญา และพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ดังกล่าวข้างต้น จึงสนใจที่จะพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 เพื่อให้เด็กสามารถพัฒนาตนเองตามศักยภาพ ช่วยสร้างรากฐานของเยาวชนไทยให้เข้มแข็ง และมีพฤติกรรมทางอารมณ์ที่เหมาะสม อีกทั้งเป็นแนวทางสำหรับครู ผู้บริหาร ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในการจัดกิจกรรมเพื่อช่วยในการส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับปฐมวัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาความสามารถด้านสติปัญญาของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA
3. เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้แผนการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA แล้วนำไปจัดประสบการณ์ ให้แก่นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านสติปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งจะเป็แนวทางสำหรับครู ผู้บริหาร ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ได้ส่งเสริมความสามารถของเด็กปฐมวัยต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียน ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุระหว่าง 5 - 6 ปี จำนวน 125 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 5 โรงเรียน ในกลุ่มตำบลนาคำ อำเภอบ้านดุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 30 คน อายุระหว่าง 5-6 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนบ้านดอนขี้เหล็ก อำเภอบ้านดุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์

4. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา เป็นเนื้อหาใน 5 หน่วย คือ หน่วยตาวีเศษ หน่วยตัวเลขแสนสนุก หน่วยร่างกายของฉัน หน่วยต้นไม้ที่รัก หน่วยสัตว์น่ารัก ชั้นอนุบาลปีที่ 2 หน่วยละ 4 แผน รวม 20 แผน

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสามารถด้านสติปัญญา หมายถึง สภาวะของบุคคลในการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยความสามารถในการคิด ความสามารถในการใช้ภาษา ความสามารถในการสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ ความสามารถในด้านจำนวน ความสามารถในด้านมิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะทาง) ความสามารถด้านเวลา วัดได้จากแบบประเมินความสามารถด้านสติปัญญาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

2. แบบประเมินความสามารถด้านสติปัญญา หมายถึง เครื่องมือที่ใช้สังเกตการปฏิบัติหรือการกระทำของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยเชื่อมโยงความสามารถด้านสติปัญญาแต่ละด้านให้สอดคล้องกับพัฒนาการ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ด้านละ 4 ข้อ จำนวน 24 ข้อ มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ความสามารถในการคิด ได้แก่ การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรส และดมกลิ่น การเลียนแบบการกระทำและเสียงต่าง ๆ การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุของเล่น และผลงาน การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุต่าง ๆ

2.2 ความสามารถในการใช้ภาษา ได้แก่ ความสามารถในการพูดแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด การฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง คำกลอน การเขียนผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก เขียนภาพ เขียนขีดเขียน เขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเอง การอ่านในหลายรูปแบบ ผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก อ่านภาพหรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน/เรื่องราวที่สนใจ

2.3 ความสามารถในการสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบ ได้แก่ ความสามารถในการสำรวจและอธิบายความเหมือน ความต่างของสิ่งต่าง ๆ การจับคู่ จำแนก และการจัดกลุ่ม การเปรียบเทียบ เช่น ยาว/สั้น ขรุขระ/เรียบ การเรียงลำดับสิ่งต่าง ๆ

2.4 ความสามารถด้านจำนวน ได้แก่ ความสามารถในการเปรียบเทียบจำนวนมากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน การนับสิ่งต่าง ๆ การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง การเพิ่มขึ้น หรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ

2.5 ความสามารถในด้านมิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ) ได้แก่ ความสามารถในการต่อเข้าด้วยกัน การแยกออก การบรรจุและการเทออก การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่าง ๆ กัน การอธิบายเรื่องตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ

2.6 ความสามารถด้านเวลา ได้แก่ ความสามารถในการเริ่มต้นและการหยุดการกระทำโดยสัญญาณ การเปรียบเทียบเวลา เช่น ตอนเช้า ตอนเย็น เมื่อวานนี้ พรุ่งนี้ ฯลฯ เรียงลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ การสังเกตความเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล

3. ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถในการรู้จัก เข้าใจ และควบคุมอารมณ์ของตนเองได้สอดคล้องกับวัย มีการประพฤติปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสมและมีความสุข

4. แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้สังเกตการณ์ปฏิบัติหรือการกระทำของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยเชื่อมโยงความสามารถฉลาดทางอารมณ์แต่ละด้านให้สอดคล้องกับพัฒนาการ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านดี ด้านเก่ง และด้านมีความสุข ด้านละ 9 ข้อ จำนวน 27 ข้อ มีรายละเอียด ดังนี้

4.1 ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี เป็นความพร้อมทางอารมณ์ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นโดยประเมินจากการรู้จักอารมณ์ การมีน้ำใจ และการรู้ว่าอะไรถูกอะไรผิด

4.2 ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง คือ ความพร้อมที่จะพัฒนาตนเองไปสู่ความสำเร็จโดยประเมินจากความกระตือรือร้น/สนใจใฝ่รู้ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และการกล้าพูดกล้าบอก

4.3 ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข คือ ความพร้อมทางอารมณ์ที่ทำให้เกิดความสุขโดยประเมินจากการมีความพอใจ ความอบอุ่นใจ และความสนุกสนานร่าเริง

5. การจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA หมายถึง การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ (Multiple Intelligences Model for Learning) ที่เยาเวพา เดชะคุปต์ (2551 : 118 - 120) สร้างขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้ คือ

5.1 ขั้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีชีวิตชีวา (Active Learning : A) หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการทดลอง ค้นคว้า ปฏิบัติจริง ซึ่งเน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง

5.2 ขั้นผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย (Cooperative : C) หมายถึง การให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นโดยการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเล่น การทำงาน และการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นหรือจากการทำงานกลุ่ม

5.3 ขั้นผู้เรียนวิเคราะห์ประสบการณ์การเรียนรู้ (Analysis : A) หมายถึง การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสวิเคราะห์ความรู้สึก ประสบการณ์ของตนเองขณะที่เรียนว่าทำอะไร กับใคร ที่ไหน และเกิดความรู้สึกอย่างไร

5.4 ขั้นสรุปกิจกรรมและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism : C) หมายถึง การให้ผู้เรียนสรุปสิ่งที่เรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง หรือที่เรียกว่าผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจะทำให้การเรียนรู้ที่มีความหมายสำหรับผู้เรียนมากกว่าการเรียนรู้โดยการท่องจำจากตำราหรือทำแบบฝึกหัดแต่เพียงอย่างเดียว

5.5 ชั้นผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนรู้ในชีวิตจริง และชีวิตประจำวัน (Application : A) หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้นั้นไปประยุกต์ใช้กับการแก้ปัญหา หรือกับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง

6. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 หมายถึง นักเรียนชาย – หญิง ที่มีอายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านดอนขี้เหล็ก ตำบลนาคำ อำเภอบ้านดุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

7. ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA หมายถึง คุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์โดยจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ที่พัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ ซึ่งได้มาจากคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคน ที่ได้จากการประเมิน ใบงาน การตอบคำถาม พฤติกรรมกลุ่ม ที่มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ซึ่งได้มาจากคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคน ที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
2. การจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย
3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ ACACA
4. แผนการจัดประสบการณ์
5. ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์
6. จิตวิทยาการพัฒนาร่างกายของเด็กปฐมวัย
7. พัฒนาการด้านสติปัญญา
8. ความฉลาดทางอารมณ์
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 9.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

1. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู
และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ
ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน
เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิต ให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง
และสังคม

2. จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย
อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่าง
บุคคล จึงกำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งจะครอบคลุมพัฒนาการ
ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
- 2.2 กล้ามเนื้อใหญ่และเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน
- 2.3 มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
- 2.4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
- 2.5 ชื่นชมแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว รักการออกกำลังกาย

- 2.6 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
- 2.7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
- 2.8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

- 2.9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- 2.10 มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
- 2.11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- 2.12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

3. คุณลักษณะตามวัย

เป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติเมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจในคุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ 3 - 5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ขณะเดียวกันจะต้องสังเกตเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปช่วยในการพัฒนาเด็กให้เต็มตามความสามารถและศักยภาพ พัฒนาเด็กในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และการพัฒนาจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ถ้าสังเกตพบว่าเด็กไม่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจนต้องพาเด็กไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขได้ทัน่วงที

คุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็กอายุ 5 ปี (อนุบาล 2) มีดังนี้

1. พัฒนาการด้านสติปัญญา

1.1 บอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จำแนก และจัดหมวดหมู่สิ่งของได้

1.2 บอกชื่อ นามสกุล และอายุของตนเองได้

1.3 พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตัวเอง

1.4 สนทนาโต้ตอบ/เล่าเป็นเรื่องราวได้

1.5 สร้างผลงานตามความคิดของตนเอง โดยมรายละเอียดเพิ่มขึ้นและแปลกใหม่

1.6 รู้จักใช้คำถาม “ทำไม” “อย่างไร”

1.7 เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม

1.8 นับปากเปล่าได้ถึง 20

2. พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

2.1 แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม

2.2 ขึ้นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น

2.3 ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

4. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการและลักษณะ หรือ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ที่เกี่ยวกับเด็กอายุ 3-5 ปี จะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคล และสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กมีโอกาสใกล้ชิดหรือ

มีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งที่เด็กสนใจ จะไม่เน้นเนื้อหา การท่องจำ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะหรือกระบวนการ จำเป็นต้องบูรณาการทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก เช่น ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด ทักษะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ขณะเดียวกันควรปลูกฝังให้เด็กเกิดเจตคติที่ดี มีค่านิยมที่พึงประสงค์ เช่น ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และผู้อื่น รักการเรียนรู้ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และมีคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับวัย เป็นต้น

ผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษา อาจนำสาระการเรียนรู้มาจัดในลักษณะหน่วยการสอนแบบบูรณาการหรือเลือกใช้วิธีการที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย สาระการเรียนรู้กำหนดเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาช่วยให้เกิดทักษะที่สำคัญสำหรับการสร้างองค์ความรู้ โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ บุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกันด้วยประสบการณ์สำคัญ มีดังนี้

1.1 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ได้แก่

1.1.1 ดนตรี

- 1) การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี
- 2) การเล่นเครื่องดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะ ประเภทตี
- 3) การร้องเพลง

1.1.2 สุนทรียภาพ

- 1) การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม
- 2) การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลก ขำขัน และเรื่องราว/

เหตุการณ์ ที่สนุกสนานต่าง ๆ

1.1.3 การเล่น

- 1) การเล่นอิสระ
- 2) การเล่นรายบุคคล การเล่นเป็นกลุ่ม
- 3) การเล่นในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

1.1.4 คุณธรรม จริยธรรม

การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ

1.2 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่ การคิด การใช้ภาษา การสังเกต จำแนกและเปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ) เวลา มีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 การคิด

- 1) การรู้จักสิ่งต่างๆด้วยการมอง ฟังสัมผัส ชิมรส และดมกลิ่น
- 2) การเลียนแบบการกระทำและเสียงต่าง ๆ
- 3) การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่างๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง
- 4) การรับรู้ และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และผลงาน
- 5) การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุ ต่าง ๆ

- 1.2.2 การใช้ภาษา
- 1) การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
 - 2) การพูดกับคนอื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง
 - 3) การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
 - 4) การฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
 - 5) การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็กเขียนภาพ เขียนขีดเขียน เขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเอง
 - 6) การเขียนในหลายรูปแบบ ผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็กอ่านภาพหรือสัญลักษณ์ จากหนังสือนิทาน/เรื่องราวที่สนใจ
- 1.2.3 การสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบ
- 1) การสำรวจและอธิบายความเหมือน ความต่างของสิ่งต่าง ๆ
 - 2) การจับคู่ การจำแนก และการจัดกลุ่ม
 - 3) การเปรียบเทียบ เช่น ยาว/สั้น ชรุขระ/เรียบ ฯลฯ
 - 4) การเรียงลำดับสิ่งต่าง ๆ
 - 5) การคาดคะเนสิ่งต่าง ๆ
 - 6) การตั้งสมมติฐาน
 - 7) การทดลองสิ่งต่าง ๆ
 - 8) การสืบค้นข้อมูล
 - 9) การใช้หรืออธิบายสิ่งต่างๆด้วยวิธีการที่หลากหลาย
- 1.2.4 จำนวน
- 1) การเปรียบเทียบจำนวน มากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน
 - 2) การนับสิ่งต่าง ๆ
 - 3) การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง
 - 4) การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ
- 1.2.5 มิติสัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ)
- 1) การต่อเข้าด้วยกัน การแยกออก การบรรจุและการเทออก
 - 2) การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่าง ๆ กัน
 - 3) การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน
 - 4) การอธิบายในเรื่องทิศทางการเคลื่อนที่ของคนและสิ่งต่าง ๆ
 - 5) การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ
- 1.2.6 เวลา
- 1) การเริ่มต้นและการหยุดการกระทำโดยสัญญาณ
 - 2) การเปรียบเทียบเวลา เช่น ตอนเช้า ตอนเย็น เมื่อวานนี้ พรุ่งนี้ ฯลฯ
 - 3) การเรียงลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ
 - 4) การสังเกตความเปลี่ยนแปลงของฤดู

2. สารที่ควรรู้

สารที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรม ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญที่ระบุไว้ข้างต้น ทั้งนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก สารที่เด็ก อายุ 3 - 5 ปี ควรเรียนรู้ มีดังนี้

2.1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อ นามสกุล รูปร่าง หน้าตา รู้จักอวัยวะต่าง ๆ วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาด ปลอดภัย การรับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ เรียนรู้ที่จะเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองคนเดียว หรือกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้ที่จะเรียนที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก แสดงมารยาทที่ดี

2.2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรได้มีโอกาสรู้จัก และรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน รวมทั้งบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้อง หรือมีโอกาสใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน

2.3 ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรจะได้เรียนรู้สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต รวมทั้ง ความเปลี่ยนแปลงของโลกที่แวดล้อมเด็กตามธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล กลางวัน กลางคืน ฯลฯ

2.4 สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรจะได้รู้จักสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก ผิวสัมผัสของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ และการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน

สรุปได้ว่า ในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการและลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ที่เกี่ยวกับเด็กอายุ 3 - 5 ปี จะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่แวดล้อมของเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก ผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษา อาจนำสาระการเรียนรู้มาจัดในลักษณะหน่วยการสอนแบบบูรณาการ หรือเลือกใช้วิธีการที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย สาระการเรียนรู้กำหนดเป็น 2 ส่วน คือ ประสบการณ์สำคัญ และ สารที่ควรรู้

การจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย

1. ความหมายของการจัดประสบการณ์

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาเด็กให้มีความพร้อม ครบทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา นอกจากนี้ยังเป็นการปูพื้นฐานที่จะเรียนในระดับ ประถมศึกษาด้วย สำหรับความหมายของการจัดประสบการณ์ มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

กรมวิชาการ (2546 : 39-40) ได้กล่าวถึง แนวทางการจัดประสบการณ์ในระดับ ชั้นอนุบาลไว้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยจะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของกิจกรรม บูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542 : 117) กล่าวว่าไว้ว่าหมายถึง กระบวนการในการได้รับความรู้หรือการเกิดทักษะโดยการกระทำหรือการเห็นสิ่งต่าง ๆ หรือกระบวนการของจิตสำนึกในการรับรู้ถึงความรู้ ทักษะและทัศนคติ โดยการมีส่วนร่วมในการกระทำสิ่งต่าง ๆ

ภรณ์ี คุรุรัตน์ (2540 : 49) กล่าวว่า ประสบการณ์มีความหมายครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยไม่เจตนาหรือเจตนาก็ได้ หากเด็กซึ่งเป็นผู้รับประสบการณ์นั้นได้มีการเรียนรู้ สะสมความสามารถและความรู้สึกต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไว้ในตนเอง

จึงสรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์ หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาให้นักเรียนมีความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การเรียนรวมทั้งเจตคติ ค่านิยมต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่พึงประสงค์ โดยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติหรือใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

2. หลักการจัดประสบการณ์

กรมวิชาการ (2546 : 39 - 40) กล่าวว่าหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย คำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง
2. เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
3. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต
4. จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
5. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

3. แนวทางการจัดประสบการณ์

3.1 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือเหมาะสมกับอายุวุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

3.2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

3.3 จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้

3.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

3.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

3.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

3.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า และแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

3.9 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผนการสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

3.10 จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

4. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

4.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

- 1) กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน
- 2) กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที
- 3) กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุมการเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40 - 60 นาที
- 4) กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สืบทอดเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภททั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนักเพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัยนั้น ควรคำนึงถึงความสนใจ ความต้องการ ความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนและการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยและสภาพความพร้อมของนักเรียน หลักสูตรและการจัดกิจกรรมประจำวันจะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องและความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมความพร้อมของเด็กผ่านกิจกรรมต่าง ๆ โดยการจัดกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา เป็นวิธีการหนึ่งที่จะสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและความสามารถเฉพาะด้านของเด็ก ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ มีการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

การสังเกตพฤติกรรมความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างจากการจัดกิจกรรมปกติโดยในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตั้งแต่เวลา 09.00 - 09.15 น. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ตั้งแต่เวลา 09.15 - 09.30 น. กิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรี ตั้งแต่เวลา 09.30 - 10.30 น. จัดกิจกรรมในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ตั้งแต่เวลา 09.30 - 10.30 น. เป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 60 นาที รวมทั้งสิ้น 20 ครั้ง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ ACACA

1. ทฤษฎีการเรียนรู้พหุปัญญา (Multiple Intelligences)

1.1 ความหมายของพหุปัญญา

กรมวิชาการ (2545 : 6) พหุปัญญา คือ ความรู้ ความฉลาด และปัญญาที่หลากหลาย

วิลสัน สุนทรโรจน์ (2550 : 44 - 45) ให้ความหมาย คำว่า พหุปัญญา คือ ความสามารถ ความเก่งของมนุษย์ มี 8 ด้าน ที่มนุษย์ได้แสดงออกเป็นที่ประจักษ์ต่อผู้อื่น เป็นที่ยอมรับของครอบครัว เพื่อนร่วมงานและสังคม ดังนั้นมนุษย์ย่อมมีความแตกต่างระหว่างบุคคล

ทิสนา แคมมณี (2551 : 86) ได้ให้คำนิยาม คำว่า เขาวัวปัญญา (Intelligence) หมายถึง ความสามารถในการแก้ปัญหาในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ หรือการสร้างผลงานต่าง ๆ ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับบริบททางวัฒนธรรมในแต่ละแห่ง รวมทั้งความสามารถในการตั้งปัญหาเพื่อจะหาคำตอบและเพิ่มพูนความรู้

พิศสวาท ศรีสะอาด (2552 : 27) ได้ให้ความหมายของพหุปัญญา หมายถึง ความสามารถทางสติปัญญาของบุคคลทั้ง 8 ด้าน ที่ใช้ในการแก้ปัญหาด้วยสถานการณ์ต่าง ๆ หรือการผลิตผลงานที่มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า พหุปัญญา (Multiple Intelligence) หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ความฉลาด ความเก่งทางสติปัญญาของมนุษย์ ทั้ง 8 ด้าน ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ สภาพแวดล้อมต่าง ๆ หรือการสร้างสรรคผลงานที่มีประสิทธิภาพ

1.2 แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีพหุปัญญา

เมื่อปี พ.ศ. 2447 กระทรวงศึกษาธิการในกรุงปารีส ได้ขอร้องให้นักจิตวิทยาชาวฝรั่งเศส ชื่ออัลเฟรด บิเนท์ (Alfred Baint) และคณะ ทำการพัฒนาเครื่องมือโดยกำหนดนักเรียนประถมศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการสอบตก เพื่อหาทางแก้ไข จากการพัฒนาเครื่องมือวัดนี้ทำให้เกิดแบบทดสอบเชาว์ปัญญาขึ้นเป็นครั้งแรกของโลก หลายปีต่อมาจึงแพร่เข้าไปในสหรัฐอเมริกา และใช้กันอย่างแพร่หลายจนเป็นที่รู้จักกันในปัจจุบันว่า “เชาว์ปัญญา” และแบบทดสอบ (IQ) หรือแบบทดสอบเชาว์ปัญญา เกือบ 80 ปีหลังจากที่มีการแบบทดสอบเชาว์ปัญญาฉบับแรก นักจิตวิทยาชาวอเมริกา แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ชื่อโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ ได้ประกาศว่าโลกของเราตีความของความฉลาด หรือเชาว์ปัญญาหรือสติปัญญาแคบไป การ์ดเนอร์ เสนอไว้ในหนังสือ “ขอบเขตของจิต” (Frames of Mind) หนังสือเรื่อง “พหุปัญญา” (Multiple Intelligences) โดยเขาศึกษาจากผู้มีสมองบกพร่องในบางส่วนพบว่าผู้ที่ถูกศึกษายังมีความสามารถในส่วนที่เหลืออยู่ซึ่งเป็นการพิสูจน์ว่า สมองของมนุษย์ได้แบ่งเป็นส่วน ๆ แต่ละส่วนได้กำหนดความสามารถเป็นเรื่อง ๆ หรือมีปัญญาหลาย ๆ อย่างถือกำเนิดมาจากสมองเฉพาะส่วนแตกต่างกัน การ์ดเนอร์ได้ใช้ฐานความคิดจากศาสตร์ทางการรับรู้ (Cognitive Science) และให้คำจำกัดความคำว่า “ปัญญา” ว่าเป็นความสามารถทางชีวจิต (Bio Psychological Potential) นั่นคือ คนทุกคนสามารถแสดงออกซึ่งองค์แห่งปัญญา ที่เขาสามารถและพัฒนาความสามารถนั้นกับบริบทต่าง ๆ สภาพแวดล้อมของตน เขามองสติปัญญาในหลายลักษณะเขาเชื่อว่าสติปัญญาแต่ละด้านจะเป็นกระบวนการทางจิต หรือความสามารถที่จะค้นพบ แก้ปัญหา และสร้างผลผลิตที่มีคุณค่าเป็นที่ยอมรับของสังคม

สรุปว่า แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีปัญญา เกิดจากความสามารถและศักยภาพของมนุษย์ ที่เกิดจากสติปัญญาของแต่ละคนจากสมองที่แบ่งออกเป็น ส่วน ๆ ซึ่งแต่ละส่วนของสมองก็จะกำหนด ความสามารถของมนุษย์ไว้เป็น เรื่อง ๆ ซึ่งทำให้มนุษย์มีความสามารถในหลาย ๆ ด้านรวมอยู่ในคน เดียวกัน คนทุกคนสามารถแสดงออกแห่งปัญญาที่เขาสามารถและพัฒนาความสามารถนั้นกับบริบท ต่าง ๆ

1.3 องค์ประกอบของทฤษฎีปัญญา

ทิสนา แคมมณี (2551 : 87-88) ทฤษฎีปัญญา หรือเชาวน์ปัญญา มีองค์ประกอบดังนี้

1. เชาวน์ปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence) คือ ความสามารถในการใช้ภาษาไม่ว่าจะเป็นการพูด เช่น นักเล่านิทาน นักพูด นักการเมือง หรือนักเขียน เช่น กวี นักเขียนบท ละคร บรรณาธิการ นักหนังสือพิมพ์ ปัญญาด้านนี้ยังรวมถึงความสามารถในการจัด กระทำเกี่ยวกับโครงสร้างของภาษา เสียง ความหมายและเรื่องราวเกี่ยวกับภาษา เช่น ความสามารถในการหว่านล้อม อธิบายและอื่น ๆ เป็นต้น

2. เชาวน์ปัญญาด้านคณิตศาสตร์หรือการใช้เหตุผลเชิงตรรกะ (Logical Mathematical Intelligence) คือ ความสามารถในการใช้ตัวเลข เช่น นักบัญชี นักคณิตศาสตร์ นักสถิติ และผู้ใช้เหตุผลดี เช่น นักวิทยาศาสตร์ นักตรรกศาสตร์ นักจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ปัญญาด้านนี้ยังรวมถึงการเห็นความสัมพันธ์ แบบแผน ตรรกวิทยา การคิดเชิงนามธรรม และการคิด ที่เป็นเหตุผล การคิดคาดการณ์ วิธีที่ใช้ได้แก่ การจำแนกประเภท การจัดหมวดหมู่การสันนิษฐาน การสรุป การคิดคำนวณ และการตั้งสมมุติฐาน

3. เชาวน์ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Spatial Intelligence) คือ ความสามารถในการมองเห็นพื้นที่ ได้แก่ นายพราน ลูกเสือ ผู้นำทาง และสามารถปรับปรุงคิดวิธีการใช้เนื้อที่ได้ดี เช่น สถาปนิก มัณฑนากร ศิลปิน นักประดิษฐ์ ปัญญาด้านนี้รวมไปถึงความไวต่อสี เส้นรูปร่าง เนื้อที่ และความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเหล่านี้ นอกจากนี้ยังหมายถึงความสามารถที่จะมองเห็นและแสดงออกเป็น รูปร่างถึงสิ่งที่เห็นเกี่ยวกับพื้นที่เป็นต้น

4. เชาวน์ปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence) คือ ความสามารถใน ดนตรี ได้แก่ นักดนตรี นักแต่งเพลง นักวิจารณ์ดนตรี ปัญญาทางนี้รวมถึง ความไวในเรื่องจังหวะ ทำนองเสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าใจดนตรีและวิเคราะห์ดนตรี

5. เชาวน์ปัญญาด้านการเคลื่อนไหวร่างกายและกล้ามเนื้อ (Bodily Kinesthetic Intelligence) คือ ความสามารถในการใช้ร่างกายของตนเอง แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก ได้แก่ นักแสดง นักแสดงท่าไม้ นักกีฬา นาฏกร นักฟ้อนรำ และความสามารถในการ ใช้มือประดิษฐ์ เช่น นักปั้น ช่างซ่อมรถยนต์ ศัลยแพทย์ ปัญญาด้านนี้รวมทั้งทักษะทางกาย เช่น ความคล่องแคล่ว ความแข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต และความไวทาง ประสาทสัมผัส

6. เชาวน์ปัญญาด้านมนุษย์สัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence) คือ ความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และเจตนาของผู้อื่น ทั้งนี้รวมถึงความไวใน การสังเกตน้ำเสียง ใบหน้า ท่าทาง ทั้งยังมีความสามารถสูงในการรู้ถึงลักษณะต่าง ๆ ของสัมพันธ์ภาพ ของมนุษย์ และสามารถตอบสนองได้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เช่น สามารถทำให้บุคคล หรือกลุ่มบุคคลปฏิบัติตามได้

7. เซาว์ปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence) คือความสามารถในการรู้จักตนเอง และสามารถปฏิบัติได้จากการรู้จักตนเอง ความสามารถในการรู้จักตนเองได้แก่ รู้จักตนเองตามความเป็นจริง เช่น มีจุดอ่อน จุดแข็งเรื่องใด มีความรู้เท่าทันความคิดความรู้สึกปรารถนาของตน มีความสามารถที่จะฝึกตน ผู้ที่มีความสามารถในด้านนี้มักจะประกอบอาชีพที่ต้องทำคนเดียว เช่น เป็นเจ้าของกิจการ เป็นต้น

8. เซาว์ปัญญาด้านความเข้าใจธรรมชาติ (Naturalist Intelligence) คือความสามารถในการสังเกตสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ การจำแนกแยกแยะ จัดหมวดหมู่สิ่งต่าง ๆ รอบตัว บุคคลที่มีความสามารถในด้านนี้มักเป็นผู้รักธรรมชาติ เข้าใจธรรมชาติ ตระหนักในความสำคัญของสิ่งแวดล้อม มีความชอบและสนใจสัตว์เลี้ยง เป็นต้น

แนวคิดสำคัญเกี่ยวกับทฤษฎีปัญญา การ์ดเนอร์ (ทศนา แชมมณี. 2551 : 86 ; อ้างอิงมาจาก Gardner. 1983) มีความเชื่อพื้นฐานที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. เซาว์ปัญญาของบุคคลมิได้มีเพียงความสามารถทางภาษาและทางคณิตศาสตร์เท่านั้น แต่มีอยู่อย่างหลากหลายถึง 8 ด้านด้วยกัน ซึ่งความจริงอาจมีมากกว่านี้แต่แต่ละบุคคลจะมีความสามารถที่แตกต่างกัน และความสามารถด้านต่าง ๆ ในตัวบุคคลหนึ่ง ๆ มีความโดดเด่นไม่เท่ากัน ความสามารถที่ผสมผสานกันออกมา ทำให้บุคคลแต่ละคนมีเอกลักษณ์เฉพาะตน

2. เซาว์ปัญญาของแต่ละบุคคลจะไม่อยู่คงที่ตามระดับที่ตนมีตอนเกิดแต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ หากได้รับการส่งเสริมที่เหมาะสมการ์ดเนอร์ มีความคิดว่า เซาว์ปัญญาของบุคคลประกอบด้วยความสามารถ 3 ประการ คือ

2.1 ความสามารถในการแก้ปัญหาในสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นไปตามธรรมชาติ และตามบริบททางวัฒนธรรมของบุคคลนั้น

2.2 ความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีประสิทธิภาพและสัมพันธ์กับบริบททางวัฒนธรรม

2.3 ความสามารถในการแสวงหาหรือตั้งปัญหาเพื่อหาคำตอบและเพิ่มพูนความรู้

บงอร์ เสรีรัตน์ (2543 : 23) ให้แนวคิดสำคัญ เกี่ยวกับการนำความเก่งไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ทุกคนมีความเก่งทุกอย่าง แต่มีอยู่ในระดับไม่เท่ากัน
2. ความเก่งแต่ละอย่างถูกควบคุมโดยสมองส่วนต่าง ๆ หากสมองส่วนนั้นบาดเจ็บก็จะทำให้ความเก่งด้านนั้นบกพร่องไป
3. ความเก่งทุกอย่างสามารถพัฒนาได้
4. สิ่งที่ยืนยันได้ว่าใครเก่งอะไรคือ การให้แสดงออกซึ่งความเก่ง โดยวิธีที่เหมาะสม
5. ความเก่งแต่ละอย่างมีความเกี่ยวข้องกัน เชื่อมโยงและอาศัยซึ่งกันและกัน
6. ความเก่งทั้ง 8 อย่าง เป็นพื้นฐานสำคัญในการมองคนอย่างมีคุณค่าซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคนให้เต็มศักยภาพ

อารี สันทรวี (2543 : 56) ให้แนวคิดทฤษฎีปัญหา ที่เกี่ยวกับปัญหา ดังนี้

1. คนทุกคนมีปัญหาทุกด้าน เพียงแต่จะมากน้อยต่างกัน ส่วนใหญ่มักจะมีสูงเพียงหนึ่งหรือสองด้าน ส่วนด้านอื่น ๆ จะไม่มีสูงนัก
2. ทุกคนสามารถพัฒนาปัญหาแต่ละด้านให้สูงขึ้นถึงระดับที่ใช้การได้
3. ปัญหาด้านต่าง ๆ ทำงานร่วมกัน
4. ปัญหาแต่ละด้านจะมีการแสดงความสามารถหลายทาง

วนิษา เรช (2551 : 20 - 39) ให้แนวคิดในการพัฒนาความฉลาดทางปัญญา คือ การฝึกฝน และการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ นั้น สามารถทำให้สมองของเรามีประสิทธิภาพดีขึ้น เช่น การมอง การฟัง การสัมผัส การเคลื่อนไหว ดังนั้นหากเราต้องการฝึกทักษะกลุ่มนี้ ต้องลงมือทำ และทำเป็นประจำ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านอารมณ์ คือต้องสงบแต่ตื่นตัว ด้านสภาพแวดล้อม ต้องจัดบรรยากาศการทำงานให้สะอาด เป็นระเบียบปลอดโปร่ง สมองจะได้ไม่สับสน การฝึกทักษะ การอ่านเร็ว ทักษะการจดโน้ต การคิดโดยใช้แผนที่ความคิด จะช่วยให้เราคิดเป็นรูปภาพ จำภาพ และจำสีมีมิติ

สุวินัย ภรณวลัย (2552 : 229 - 241) ให้แนวคิดว่าการพัฒนาความสามารถทางปัญญาเชิงบูรณาการได้แก่ จิตสำนึกที่เกิดขึ้นกับงานศิลปะ เกิดได้ช่วงจิตมีสมาธิ แล้วจิตก็รับรู้ จดจำได้ และศิลปะการหายใจ ควรฝึกหายใจให้ได้นาทีละ 5 ครั้ง ขณะฝึกต้องนั่งตัวตรง ศีรษะตั้งตรงกระดูกสันหลังตรง คนที่มีศิลปะในการหายใจ จะสามารถควบคุมการทำงานของสมองให้มีความเป็นเลิศในการคิด

จากแนวทฤษฎีปัญหา เชื่อว่ามนุษย์แต่ละคนมีความสามารถ ความเก่งในด้านใดด้านหนึ่งหรือทั้ง 8 ด้าน ซึ่งในแต่ละด้านมักจะปรากฏออกมาในหลาย ๆ รูปแบบ ดังแนวคิดของ วิลลาร์ด สุนทรโรจน์ (2549 : 45 - 53) ให้แนวคิดเกี่ยวกับสติปัญญาความสามารถ ความเก่งของมนุษย์ คือ ผู้ที่มีความสามารถด้านใดด้านหนึ่งเฉพาะด้านหรือหลาย ๆ ด้าน ที่แสดงออกถึงความสามารถดังกล่าวได้เป็นที่ประจักษ์ ดังนั้นความเป็นคนเก่งของมนุษย์จึงเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา โดยพยายามไขว่คว้าหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมตนเองและคนที่ตนรักกลไกดังกล่าวมีหลากหลายวิธีการ โดยจะแสดงสรุปในแต่ละด้าน ดังตาราง 1

ตาราง 1 วิธีการส่งเสริมความสามารถทางปัญญาแต่ละด้าน

ความสามารถและลักษณะ	ความสัมพันธ์และอาชีพ	การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
ด้านภาษา	1. นักพูด	1. ฝึกการเขียน การอ่านโคลงกลอน ฝึกอภิปราย สัมภาษณ์
1. ความสามารถในการใช้ภาษา เพื่อแสดงความคิดเห็นและ	2. นักการเมือง	การฝึกพูดในที่สาธารณะ โต้วาที่
ความรู้สึกรู้สึกของตน	3. นักประชาสัมพันธ์	ยอวาที่ แชววาที่ สรุปบทความ
2. ความสามารถในการใช้ภาษา เพื่ออธิบายเรื่องยากให้เป็นเรื่อง	4. นักหนังสือพิมพ์	2. การฝึกระดมความคิดเห็น
ง่ายเข้าใจชัดเจน	5. บรรณารักษ์	3. การเขียนบันทึกประจำวัน
	6. ทนายความ	4. เล่นนิทาน ทำจุลสาร
	7. นักการขาย	

ตาราง 1 (ต่อ)

ความสามารถและลักษณะ	ความสัมพันธ์และอาชีพ	การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
<p>ด้านตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์</p> <p>1. ความสามารถในการใช้ตัวเลข ปริมาณและการคิดคาดการณ์ในการจำแนกหมวดหมู่ สรุปคิด คำนวณและการตั้งสมมติฐาน</p> <p>2. การไวต่อการเห็นความสัมพันธ์ตามแบบแผนทางตรรกวิทยาในการคิดที่เป็นเหตุเป็นผล</p>	<p>1. นักคณิตศาสตร์</p> <p>2. นักสถิติ</p> <p>3. นักบัญชี</p> <p>4. นักวิทยาศาสตร์</p> <p>5. นักเคมี ฟิสิกส์</p> <p>6. นักจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์</p> <p>7. นักวิจัย</p> <p>8. นักซื้อหุ้น</p> <p>9. นักดาราศาสตร์</p>	<p>1. การฝึกคิดแก้ปัญหาและการคิดเชิงวิทยาศาสตร์</p> <p>2. การฝึกออกแบบและทดลอง</p> <p>3. การฝึกอุปมาอุปมัย</p> <p>4. การฝึกข้อความจากโจทย์ปัญหาเป็นภาษา คณิตศาสตร์</p> <p>5. การฝึกคำนวณ สมการ</p> <p>6. การฝึกจัดหมวดหมู่ และแยกประเภท</p> <p>7. การฝึกสร้างและหารูปแบบ</p>
<p>ด้านภาพมิติสัมพันธ์</p> <p>1. ด้านสร้างจำลองภาพ 3 มิติของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ขึ้นในจิตใจคน</p> <p>2. ความสามารถในการมองเห็นพื้นที่สามารถปรับปรุงและวิธีการคิดใช้พื้นที่ได้ดี</p> <p>3. ความไวต่อสี เส้น รูปร่าง เนื้อที่และการมองเห็น</p> <p>4. ความสามารถที่แสดงออกเป็นรูปร่าง/รูปทรงในสิ่งที่ได้เห็น</p>	<p>1. นักบิน</p> <p>2. นักเดินเรือ</p> <p>3. นายพราน</p> <p>4. ผู้นำทางหรือไกด์</p> <p>5. นักเล่นหมากรุก</p> <p>6. นักแผนที่</p> <p>7. ช่างรังวัดที่ดิน</p> <p>8. สถาปนิก-ช่างแกะสลัก</p> <p>9. นักประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์</p>	<p>1. การฝึกแปลข้อความหือเนื้อหาเป็นภาพ</p> <p>2. การฝึกให้เด็กหลับตาและจินตนาการเรื่องราวที่ได้เรียนรู้ลงไปใหม่ ๆ</p> <p>3. การฝึกใช้คำถามกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์</p> <p>4. การให้ผู้เรียนใช้ความคิดอิสระการสร้างภาพด้วยรูปทรง รูปภาพ ศิลปวัตถุ</p> <p>5. การแสดงภาพถ่าน ภาพศิลป์ หรือสัญลักษณ์ กราฟฟิก</p>
<p>ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว</p> <p>1. ความสามารถในการใช้ร่างกายทั้งหมดหรือบางส่วนแสดงความรู้สึกนึกคิด</p> <p>2. ความมีทักษะทางกายที่แข็งแรง รวดเร็ว คล่องแคล่ว ยืดหยุ่น ประณีต</p> <p>3. ความไวทางประสาทสัมผัส</p>	<p>1. ศิลปิน นักแสดง</p> <p>2. นักกีฬา นักยิมนาสติก</p> <p>3. นักเต้น เช่น ลีลาศ บัลเล่ย์ โมเดิร์นดำน นาฏศิลป์ ฯลฯ</p> <p>4. ช่างเครื่องยนต์</p> <p>5. ช่างปั้น</p> <p>6. ศัลยแพทย์</p>	<p>1. การฝึกเคลื่อนไหวทางร่างกาย</p> <p>2. การฝึกประสาทสัมผัส กล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อใหญ่</p> <p>3. การฝึกสื่อสารโดยใช้ภาษากาย</p> <p>4. การฝึกกีฬา</p>

ตาราง 1 (ต่อ)

ความสามารถและลักษณะ	ความสัมพันธ์และอาชีพ	การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
<p>ด้านดนตรี</p> <p>1. ความไวเรื่องจังหวะ ทำนอง เพลง สามารถเข้าใจและวิเคราะห์ รูปแบบต่าง ๆ ได้</p> <p>2. ความสามารถในการแต่งเพลง เรียนรู้จังหวะดนตรีได้ดี จำดนตรีได้ง่ายและไม่ลืม</p>	<p>1. นักดนตรี</p> <p>2. นักแต่งเพลง</p> <p>3. นักแต่งกลอน</p> <p>4. นักวิจารณ์ด้านดนตรี และเพลง</p> <p>5. นักร้อง</p> <p>6. นักการพูด</p> <p>7. นักประชาสัมพันธ์</p> <p>8. นักข่าว สื่อมวลชน</p>	<p>1. การฝึกแต่งกลอน แต่งเพลง</p> <p>2. การขับร้อง การเล่นดนตรี</p> <p>3. การทำอุปกรณ์ดนตรี</p> <p>4. การแต่งเนื้อร้องและทำนอง ดนตรีที่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัย ของเด็ก</p>
<p>ด้านมนุษยสัมพันธ์</p> <p>1. ความสามารถในการรับรู้และ เข้าใจถึงอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนเจตนาของผู้อื่น</p> <p>2. การขอขบสังเกตน่าเสียง ไบหน้า กิริยาท่าทาง สร้างสัมพันธ์ภาพกับ บุคคลอื่นให้ความสำคัญกับบุคคล อื่น</p> <p>3. ความสามารถในการเป็นผู้นำ ทำให้กลุ่มปฏิบัติตาม</p> <p>4. ความสามารถในการสื่อสาร การลดความขัดแย้ง</p>	<p>1. ครู</p> <p>2. แพทย์</p> <p>3. พยาบาล</p> <p>4. พิธีกร โฆษก</p> <p>5. นักการตลาด</p> <p>6. นักธุรกิจ</p>	<p>1. การฝึกทำงานกลุ่ม การสร้าง ทีม</p> <p>2. การฝึกแลกเปลี่ยน ประสบการณ์</p> <p>3. การฝึกแบ่งปัน</p> <p>4. การใช้สถานการณ์จำลอง</p> <p>5. การฝึกจัดประชุมสัมมนา</p> <p>6. การจัดกิจกรรมให้บริการชุมชน</p>
<p>ด้านการเข้าใจตนเอง</p> <p>1. ความสามารถในการรู้จักตนเอง เข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของ ตนได้ดี</p> <p>2. ความรู้ทันอารมณ์ สามารถ ฝึกฝนควบคุมตนเองได้ทั้งกาย และจิต</p> <p>3. สนใจติดตามสิ่งที่ตนสนใจ เป็นพิเศษ มีแรงบันดาลใจในการ แสวงหาความสำเร็จตามเป้าหมาย ในวิถีทางที่ตนตั้งใจอย่างสร้างสรรค์</p>	<p>1. ผู้นำทางศาสนา</p> <p>2. ผู้นำทางลัทธิต่าง ๆ</p> <p>3. นักจิตวิทยา</p> <p>4. นักจิตแพทย์</p>	<p>1. การจัดกิจกรรมส่งเสริมต่าง ๆ เช่น การเข้าค่าย การตั้งชุมชน ชุมชนกลุ่มสนใจ</p> <p>2. ทำโครงการ โครงการ</p> <p>3. การฝึกสมาธิ ไตร่ตรอง</p> <p>4. การฝึกระบายความรู้สึกนึกคิด เช่น ความสามารถความสนใจ พิเศษออกทางงานเขียน การพูด การวาดภาพ การปั้น</p> <p>5. การบันทึกประจำวัน</p> <p>6. การประเมินผลงานตนเอง</p>

ตาราง 1 (ต่อ)

ความสามารถและลักษณะ	ความสัมพันธ์และอาชีพ	การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
ด้านการเข้าใจสภาพธรรมชาติ 1. ความสามารถในการรู้จักธรรมชาติของพืชและสัตว์จำแนกประเภทได้ 2. ความไวในการเข้าใจลักษณะต่างๆ ของสิ่งแวดล้อมว่าเป็นประโยชน์ 3. รักธรรมชาติ ชอบศึกษาชีวิตพืชและสัตว์ รักความสงบ	1. นักพฤกษศาสตร์ 2. นักสิ่งแวดล้อม 3. นักวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม 4. นักอนุรักษ์ธรรมชาติ	1. การจัดกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน เช่น รักษาแหล่งน้ำ ลดปริมาณขยะ การปลูกต้นไม้ลดมลพิษประหยัดพลังงาน 2. การจัดบันทึกทำรายงานจากการสังเกตพืช สัตว์ สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป 3. การเลี้ยงสัตว์ ดูแลสัตว์ 4. การเขียนภาพ ถ่ายภาพ

2. การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ทิสนา แคมมณี (2545 : 89 - 90) ได้เสนอแนวทางการนำทฤษฎีพหุปัญญามาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีเขาว์ปัญญาแต่ละด้านไม่เหมือนกัน ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายที่สามารถส่งเสริมเขาว์ปัญญาหลาย ๆ ด้านมิใช่มุ่งพัฒนาแต่เพียงเขาว์ปัญญาด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น ดังเช่นในอดีต เรามักจะมีการเน้นการพัฒนาด้านภาษาและด้านคณิตศาสตร์หรือด้านการใช้เหตุผลเชิงตรรกะ อันเป็นการพัฒนาสมองซีกซ้ายเป็นหลัก ทำให้ผู้เรียนไม่มีโอกาสพัฒนาเขาว์ปัญญาด้านอื่น ๆ เท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนที่มีเขาว์ปัญญาด้านอื่นสูง จะขาดโอกาสที่จะเรียนรู้และพัฒนาในด้านที่ตนมีความสามารถหรือถนัดเป็นพิเศษ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของสติปัญญาหลาย ๆ ด้านจะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างรอบด้าน พร้อมทั้งช่วยส่งเสริมอัจฉริยภาพหรือความสามารถเฉพาะตนของผู้เรียนไปในตัว

2. เนื่องจากผู้เรียนมีระดับพัฒนาการในเขาว์ปัญญาแต่ละด้านไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับกับขั้นพัฒนาการในแต่ละด้านของผู้เรียน ตัวอย่างเช่นเด็กที่มีเขาว์ปัญญาด้านดนตรีสูงจะพัฒนาปัญญาด้านดนตรีของตนไปอย่างรวดเร็วต่างจากเด็กคนอื่น ๆ ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเด็กที่มีขั้นพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่งสูงควรต้องแตกต่างไปจากเด็กที่มีขั้นพัฒนาการในด้านนั้นต่ำกว่า

3. เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีเขาว์ปัญญาแต่ละด้านไม่เหมือนกัน การผสมผสานของความสามารถด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่ไม่เท่ากันนี้ทำให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ (Uniqueness) หรือลักษณะเฉพาะของแต่ละคนซึ่งไม่เหมือนกัน หรืออีกนัยหนึ่งเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคลทำให้แต่ละคนแตกต่างกันและความแตกต่างที่หลากหลาย (Diversity) นี้สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม ดังนั้น ระบบความคิดที่คิดว่าคนนี้โง่ ฉลาดหรือเก่งกว่าคนนั้นคนนี้จึงควรจะไป

การสอนควรเน้นการส่งเสริมความเป็นเอกลักษณ์ของผู้เรียน ครูควรสอนโดยเน้นให้นักเรียนค้นหาเอกลักษณ์ของตน ภาควิชาสนใจในเอกลักษณ์ของตนเองและเคารพในเอกลักษณ์ของผู้อื่น รวมทั้งเห็นคุณค่าและเรียนรู้ที่จะใช้ความแตกต่างของแต่ละบุคคลให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เช่นนี้ ผู้เรียนก็จะเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง เห็นคุณค่าในตนเองในขณะเดียวกันก็มีความเคารพในผู้อื่น และอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูลกัน

4. ระบบวัดและการประเมินผลการเรียนรู้จะต้องมีการปรับเปลี่ยนไปจากแนวคิดเดิมที่ใช้การทดสอบเพื่อวัดความสามารถทางเชาว์ปัญญาเพียงด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น และที่สำคัญคือไม่สัมพันธ์กับบริบทที่แท้จริงที่ใช้ความสามารถนั้น ๆ ตามปกติ วิธีการประเมินผลการเรียนการสอนที่ดีควรมีการประเมินหลาย ๆ ด้านและในแต่ละด้านควรเป็นการประเมินในสภาพการณ์ของปัญหาที่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเชาว์ปัญญาด้านนั้น ๆ การประเมินจะต้องครอบคลุมความสามารถในการแก้ปัญหา หรือการสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้อุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเชาว์ปัญญาด้านนั้น ๆ อีกวิธีหนึ่งคือการให้ผู้เรียนอยู่ในสภาพการณ์ที่ซับซ้อนซึ่งต้องใช้สติปัญญาหลายด้านหรือการใช้อุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเชาว์ปัญญาหลาย ๆ ด้านและสังเกตดูว่าเลือกใช้เชาว์ปัญญาด้านใดหรือศึกษาและใช้อุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเชาว์ปัญญาด้านใด มากเพียงไร

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2550 : 13 - 22) การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการเรียนการสอน ครูผู้สอนหรือผู้จัดการเรียนรู้จะต้องค้นหาความเก่งของผู้เรียน ตลอดจนหาวิธีการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้เก่งหลาย ๆ ด้าน ดังนี้

1. ความสามารถด้านภาษา โดยการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายตามความเหมาะสม ได้แก่ การฝึกเขียน อ่านโคลงกลอน การฝึกอภิปราย สัมภาษณ์ การฝึกพูดในที่สาธารณะ ได้วาที ยอวาที แซววาที การระดมความคิดเห็น การเขียนบันทึกประจำวัน ทำจดหมายข่าว จุลสาร วารสาร การสรุปบทความ การฝึกเล่านิทานและเรื่องสั้น

2. ความสามารถด้านตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์ โดยการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายตามความเหมาะสม ได้แก่ การฝึกคิดแก้ปัญหาและการคิดเชิงวิทยาศาสตร์ การฝึกออกแบบและการทดลอง การฝึกอุปมาอุปมัย การฝึกเปลี่ยนข้อความจากโจทย์เลขปัญหาเป็นภาษาคณิตศาสตร์หรือประโยคสัญลักษณ์ การฝึกคำนวณและสมการ การฝึกจัดหมวดหมู่และแยกประเภท การฝึกสร้างและหารูปแบบ

3. ความสามารถด้านภาพมิติสัมพันธ์โดยการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายตามความเหมาะสม ได้แก่ การฝึกแปลความหรือเนื้อหาเป็นภาพ การฝึกให้เด็กหลับตาและจินตนาการภาพตามเรื่องฟังเรียนรู้จบไปใหม่ ๆ การฝึกใช้คำถามกระตุ้นผู้เรียนเพื่อให้เกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ การให้ผู้เรียนใช้ความคิดอิสระ การสร้างภาพด้วยรูปทรง รูปภาพ ศิลปวัตถุ การแสดงภาพถ่าย ภาพศิลป์ หรือสัญลักษณ์กราฟิก

4. ความสามารถด้านร่างกายและความเคลื่อนไหว โดยการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายตามความเหมาะสม ได้แก่ การฝึกเคลื่อนไหวทางร่างกาย การฝึกประสาทสัมผัสกล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อใหญ่ การฝึกสื่อสารโดยใช้ภาษากายและการฝึกกีฬา

5. ความสามารถด้านดนตรี โดยการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายตามความเหมาะสม ได้แก่ การฝึกแต่งกลอนแต่งเพลง การขับร้อง การเล่นดนตรี การแสดงออกและการสาธิต การทำอุปกรณ์ดนตรี การแต่งเนื้อร้องและทำนองดนตรีที่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัยของเด็ก

6. ความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์โดยการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายตามความเหมาะสม ได้แก่ การฝึกทำงานกลุ่ม การสร้างทีม การฝึกแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การฝึกแบ่งปัน การใช้สถานการณ์จำลอง การฝึกจัดประชุมสัมมนาและการจัดกิจกรรมให้บริการชุมชน

7. ความสามารถในการเข้าใจตนเองโดยการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ตามความเหมาะสม ได้แก่ การจัดกิจกรรมส่งเสริมต่าง ๆ เช่น การเข้าค่าย/การตั้งชมรม/ชุมนุม/กลุ่มสนใจ การทำโครงการ/โครงการเดี่ยว การฝึกสมาธิไตร่ตรอง การฝึกระบายความรู้สึกนึกคิด เช่น ความสามารถความสนใจพิเศษออกทางการเขียนการพูด การวาดภาพ การปั้น การบันทึกประจำวัน การประเมินผลงานตนเอง

8. ความสามารถในด้านความเข้าใจสภาพธรรมชาติโดยการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายตามความเหมาะสม ได้แก่ การจัดกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน เช่น การรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติ การลดปริมาณขยะ การปลูกต้นไม้

นภเนตร ธรรมบวร (2544 : 32 - 33) ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถหรือความฉลาดด้านต่าง ๆ ดังนี้

เนื่องจากความสามารถหรือความฉลาดด้านต่าง ๆ ของมนุษย์จะพัฒนาไปในวิถีทางและช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ดังนั้นการประเมินผลและการส่งเสริมความสามารถด้านต่าง ๆ จึงต้องเลือกกระทำอย่างเหมาะสม เช่น สิ่งที่เหมาะสมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทารกอาจไม่เหมาะสมเมื่อนำมาใช้กับเด็กวัยรุ่น เป็นต้น ด้วยเหตุนี้การจัดการเรียนการสอนควรคำนึงถึงการพัฒนาการและวัยของเด็กเป็นสำคัญ อาทิ ในระดับชั้นเด็กเล็กและประถมศึกษาตอนต้น การเรียนการสอนควรมุ่งเน้นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกทำกิจกรรมอย่างหลากหลาย ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กค้นพบความสนใจและความสามารถเฉพาะของตนเอง การ์ดเนอร์ กล่าวว่า ครูไม่ควรด่วนสรุปความสามารถหรือความถนัดของเด็ก เช่น เด็กคนนี้ควรเป็นนักกีฬาในอนาคตหรือเด็กคนนี้ควรเป็นนักเปียโน เป็นต้น แต่ครูควรให้โอกาสเด็กได้เรียนรู้ และสำรวจสิ่งแวดล้อมรอบตนเอง ตลอดจนพัฒนาความสามารถของตนเอง ในการประเมินผลความสามารถหรือความฉลาดของเด็ก ครูจำเป็นต้องประเมินในบริบทและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ในช่วงเข้าสู่วัยรุ่น เด็กส่วนใหญ่ต้องการความช่วยเหลือในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของตน ซึ่งการตัดสินใจก็จะมีมากขึ้น เช่น การเป็นแพทย์ต้องการบุคคลที่มีความสามารถด้านตรรกศาสตร์ ขณะที่แพทย์ต้องการบุคคลที่มีความถนัดหรือความสามารถด้านการใช้ร่างกายหรือส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เป็นต้น ดังนั้นในช่วงวัยดังกล่าว การเปิดโอกาสให้เด็กไปฝึกงาน หรือทดลองงานในสภาพเป็นจริงจึงถือเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมาก การจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความสามารถหรือความฉลาดของเด็กนั้นจะเปลี่ยนแปลงไปโดยขึ้นกับพัฒนาการในแต่ละวัยของเด็ก สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและจำเป็นสำหรับเด็กวัยหนึ่ง อาจมีความสำคัญน้อยลงสำหรับเด็กอีกวัยหนึ่ง เด็กจะได้ รับประโยชน์สูงสุดจากการเรียนการสอนถ้าการจัดการเรียนการสอนนั้นเหมาะสม และสอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยของเด็ก การสอนบางอย่างอาจเร็วไปสำหรับเด็กวัยหนึ่งหรือช้าไป สำหรับเด็กอีกวัยหนึ่ง เป็นต้น

ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูหรือผู้สอนที่จะต้องสังเกตศักยภาพ ความสามารถและรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อที่ได้จัดกระบวนการเรียนที่เหมาะสมกับวิถีเรียนของผู้เรียนเช่น ถ้าเด็กคนหนึ่งนั่งนิ่ง ๆ ไม่ได้ แสดงว่าวิธีการเรียนรู้ของเขาต้องใช้เวลาเคลื่อนไหวจึงจะเรียนรู้ได้ดี

3. ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Theory of Constructivism)

ทฤษฎีพัฒนาการทางเขาว์ปัญญาของเพียเจต์และของวิก์ทอสกี เป็นรากฐานที่สำคัญของการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) เพียเจต์ อธิบายว่า พัฒนาการทางปัญญาของบุคคลมีการปรับตัวผ่านทางกระบวนการซึมซาบหรือดูดซึม (Assimilation) และกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา (Accommodation) พัฒนาการเกิดขึ้นเมื่อบุคคลรับและซึมซาบข้อมูลหรือประสบการณ์ใหม่เข้าไปสัมพันธ์กับความรู้หรือโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิม หากไม่สามารถสัมพันธ์กันได้ จะเกิดภาวะไม่สมดุลขึ้น (Disequilibrium) บุคคลจะพยายามปรับสภาวะให้อยู่ในภาวะสมดุล (Equilibrium) โดยใช้กระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา (Accommodation) เพียเจต์เชื่อว่า (Piaget. 1972 : 1 - 12) คนทุกคนจะมีพัฒนาการ ทางปัญญาไปตามลำดับขั้น จากการมีปฏิสัมพันธ์และประสบการณ์กับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ และประสบการณ์เกี่ยวกับการคิดเชิงตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logico – mathematical Experience) รวมทั้งการถ่ายทอดความรู้ทางสังคม (Social Transmission) วุฒิภาวะ (Maturity) และกระบวนการพัฒนาความสมดุล (Equilibration) ของบุคคลนั้น ส่วนวิก์ทอสกี ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมทางสังคมมาก เขาอธิบายว่ามนุษย์ได้รับอิทธิพลต่อพัฒนาการทางเขาว์ปัญญาของแต่ละบุคคล นอกจากนั้น ภาษายังเป็นเครื่องมือสำคัญของการคิดและการพัฒนาเขาว์ปัญญาขั้นสูง พัฒนาการทางภาษาและทางความคิดของเด็กเริ่มด้วยการพัฒนาที่แยกจากกัน แต่เมื่ออายุมากขึ้น พัฒนาการทั้ง 2 ด้านจะเป็นไปร่วมกัน (ทิตนา แชมมณี. 2551 : 90 - 91)

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการเรียนการสอน

1. เป้าหมายการเรียนรู้จะต้องมาจากการปฏิบัติงานจริง (Authentic Tasks) ครูจะต้องเป็นตัวอย่างและฝึกฝนกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเห็น ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง
2. การเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ จะต้องให้มีประสิทธิภาพถึงขั้นทำได้และแก้ปัญหาจริงได้
3. ผู้เรียนจะเป็นผู้มีบทบาทในการเรียนรู้อย่างตื่นตัว (Active) ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้จัดการทำกับข้อมูลหรือประสบการณ์ต่าง ๆ และจะต้องสร้างความหมายให้กับสิ่งนั้นด้วยตนเอง โดยการให้ผู้เรียนอยู่ในบริบทจริง
4. ในการจัดการเรียนการสอนครูจะต้องพยายามสร้างบรรยากาศทางสังคมจริยธรรม (Sociomoral) ให้เกิดขึ้น กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องมีโอกาสเรียนรู้ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
5. ในการเรียนการสอน ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้อย่างเต็มที่ (Devries. 1992 : 1 - 2) โดยผู้เรียนจะนำตนเองและควบคุมตนเองในการเรียนรู้
6. ในการเรียนการสอนแบบสร้างองค์ความรู้ ครูจะมีบทบาทแตกต่างไปจากเดิม (Devries. 1992 : 3 - 6) คือ จากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และควบคุมการเรียนรู้เปลี่ยนไปเป็นการให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวก และช่วยเหลือผู้เรียนในการเรียนรู้ คือ การเรียนการสอนจะต้องเปลี่ยนจาก “Instruction” ไปเป็น “Construction” คือ เปลี่ยนจาก “การให้ความรู้” ไปเป็น “การให้ผู้เรียนสร้างความรู้”

7. ในด้านการประเมินผลการเรียน (Jonassen. 1992 : 137 - 147) จำเป็นต้องมีลักษณะเป็น “Goal Free Evaluation” ซึ่งก็หมายถึงการประเมินตามจุดมุ่งหมายในลักษณะที่ยืดหยุ่นกันไปในแต่ละบุคคล หรืออาจใช้วิธีการที่เรียกว่า “Socially Negotiated Goal” และการประเมินควรใช้วิธีการหลากหลาย ซึ่งอาจเป็นการประเมินจากเพื่อน แฟ้มผลงาน (Portfolio) รวมทั้งการประเมินตนเองด้วย

4. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Theory of Cooperative Learning)

ทิสนา แคมมณี (2551 : 98) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ คือการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 3-6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม ในการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไป เรามักจะไม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ส่วนใหญ่เรามักจะมุ่งไปที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน หรือระหว่างผู้เรียนกับบทเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนเป็นมิติที่มักจะถูกกละเลยมองข้ามไป ทั้ง ๆ ที่มีผลการวิจัยชี้ชัดแล้วว่า ความรู้สึกของผู้เรียนต่อตนเอง ต่อโรงเรียน ครู และเพื่อนร่วมชั้น มีผลต่อการเรียนรู้มาก ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนมี 3 ลักษณะคือ

1. ลักษณะแข่งขันกัน ในการศึกษาเรียนรู้ ผู้เรียนแต่ละคนจะพยายามเรียนให้ได้ดีกว่าคนอื่น เพื่อให้ได้คะแนนดี ได้รับการยกย่อง หรือได้รับการตอบแทนในลักษณะต่าง ๆ
2. ลักษณะต่างคนต่างเรียน คือ แต่ละคนต่างก็รับผิดชอบดูแลตนเองให้เกิดการเรียนรู้ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น
3. ลักษณะร่วมมือกันหรือช่วยกันในการเรียนรู้ คือ แต่ละคนต่างก็รับผิดชอบในการเรียนรู้ของตน และในขณะเดียวกันก็ต้องช่วยให้สมาชิกคนอื่นเรียนรู้ด้วย

การจัดการศึกษาปัจจุบันมักส่งเสริมการเรียนรู้แบบแข่งขัน ซึ่งอาจมีผลทำให้ผู้เรียนเคยชินต่อการแข่งขันเพื่อแย่งชิงผลประโยชน์มากกว่าการร่วมมือกันแก้ปัญหา อย่างไรก็ตาม เราควรให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้ง 3 ลักษณะ โดยรู้จักใช้ลักษณะการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ ทั้งนี้เพราะในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนจะต้องเผชิญสถานการณ์ที่มีทั้ง 3 ลักษณะ แต่เนื่องจากการศึกษาปัจจุบันมีการส่งเสริมการเรียนรู้แบบแข่งขันและแบบรายบุคคลอยู่แล้ว เราจึงจำเป็นต้องหันมาส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี รวมทั้งได้เรียนรู้ทักษะทางสังคมและการทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตด้วย

4.1 องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือไม่ได้มีความหมายเพียงว่า มีการจัดให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มแล้วให้งานและบอกผู้เรียนให้ช่วยกันทำงานเท่านั้น การเรียนรู้จะเป็นแบบร่วมมือได้ ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญครบ 5 ประการดังนี้

1. การพึ่งพาและเกื้อกูลกัน (Positive Interdependence)

กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ จะต้องมีความตระหนักว่า สมาชิกทุกคนมีความสำคัญ และความสำคัญของกลุ่มขึ้นกับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ในขณะเดียวกันสมาชิกแต่ละคนจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อกลุ่มประสบความสำเร็จ ความสำเร็จของบุคคลและของกลุ่มขึ้นอยู่กับกันและกัน ดังนั้นแต่ละคนต้องรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนและในขณะเดียวกันก็ช่วยเหลือสมาชิกคนอื่น ๆ ด้วย เพื่อประโยชน์ร่วมกัน การจัดกลุ่มเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกันนี้ทำได้หลายทาง เช่น การให้ผู้เรียนมีเป้าหมายเดียวกัน หรือให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายในการทำงาน/

การเรียนรู้ร่วมกัน (Positive Goal Interdependence) การให้รางวัลตามผลงานของกลุ่ม (Positive Reward Interdependence) การให้งานหรือวัสดุอุปกรณ์ที่ทุกคนต้องทำหรือใช้ร่วมกัน (Positive Resource Interdependence) การมอบหมายบทบาทหน้าที่ในการทำงานร่วมกัน ให้แต่ละคน (Positive Role Interdependence)

2. การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด (Face-To-Face Promotive Interaction)

การที่สมาชิกในกลุ่มมีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันในทางที่จะช่วยให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย สมาชิกกลุ่มจะห่วงใย ใฝ่ใจ ส่งเสริม และช่วยเหลือกันและกันในการทำงานต่าง ๆ ร่วมกัน ส่งผลให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

3. ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability)

สมาชิกในกลุ่มการเรียนรู้ทุกคนจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบ และพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ไม่มีใครที่จะได้รับประโยชน์โดยไม่ทำหน้าที่ของตน ดังนั้นกลุ่มจึงจำเป็นต้องมีระบบการตรวจสอบผลงาน ทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม วิธีการที่สามารถส่งเสริมให้ทุกคนได้ทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่หลายวิธี เช่น การจัดกลุ่มให้เล็ก เพื่อจะได้มีการเอาใจใส่กัน และกันได้อย่างทั่วถึง การทดสอบเป็นรายบุคคล การสุ่มเรียกชื่อให้รายงาน ครูสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในกลุ่ม การจัดให้กลุ่มมีผู้สังเกตการณ์ การให้ผู้เรียนสอนกันและกัน เป็นต้น

4. การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interpersonal and Small-Group Skills)

การเรียนรู้แบบร่วมมือจะประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัยทักษะที่สำคัญ ๆ หลายประการ เช่น ทักษะทางสังคม ทักษะการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสื่อสาร และทักษะการแก้ปัญหาขัดแย้ง รวมทั้งการเคารพ ยอมรับ และใฝ่ใจกันและกัน ซึ่งครูควรสอนและฝึกให้แก่ผู้เรียนเพื่อช่วยให้ดำเนินงานไปได้

5. การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (Group Processing)

กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือจะต้องมีการวิเคราะห์กระบวนการทำงานของกลุ่ม เพื่อช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มครอบคลุมการวิเคราะห์เกี่ยวกับวิธีการทำงานของกลุ่ม พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มและผลงานของกลุ่ม การวิเคราะห์การเรียนรู้นี้อาจทำโดยครู หรือผู้เรียน หรือทั้งสองฝ่าย การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มนี้เป็นยุทธวิธีหนึ่งที่ส่งเสริมให้กลุ่มตั้งใจทำงาน เพราะรู้ว่าจะได้รับข้อมูลป้อนกลับ และช่วยฝึกทักษะการรู้คิด (Metacognition) คือความสามารถที่จะประเมินการคิดและพฤติกรรมของตนที่ได้ทำไป

4.2 ผลดีของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายมาก ผลจากการวิจัยต่าง ๆ พบว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือส่งผลดีต่อผู้เรียนในหลายด้าน ดังนี้

1. มีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้น (Greater Efforts to Achieve)

การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีความพยายามที่จะเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย เป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีผลงานมากขึ้น การเรียนรู้มีความคงทนมากขึ้น (Long-Term Retention) มีแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีการใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ ให้เหตุดีขึ้น และคิดอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น

2. มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนดีขึ้น (More Positive Relationships Among Students)

การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีน้ำใจนักกีฬามากขึ้น ใส่ใจในผู้อื่นมากขึ้น เห็นคุณค่าของความแตกต่าง ความหลากหลาย การประสานสัมพันธ์และการรวมกลุ่ม

3. มีสุขภาพจิตดีขึ้น (Greater Psychological Health)

การเรียนรู้แบบร่วมมือ ช่วยให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดีขึ้น มีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมและความสามารถในการเผชิญกับความเครียดและความผันแปรต่าง ๆ

4.3 ประเภทของกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ

กลุ่มการเรียนรู้ที่ใช้กันอยู่โดยทั่วไปมี 3 ประเภท คือ

1. กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างเป็นทางการ (Formal Cooperative Learning Groups)

กลุ่มประเภทนี้ ครูจัดขึ้นโดยการวางแผน จัดระเบียบ กฎเกณฑ์ วิธีการ และเทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันเรียนรู้สาระต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจเป็นหลาย ๆ ชั่วโมงติดต่อกันหรือหลายสัปดาห์ติดต่อกัน จนกระทั่งผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่กำหนด

2. กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการ (Informal Cooperative Learning Groups)

กลุ่มประเภทนี้ครูจัดขึ้นเฉพาะกิจเป็นครั้งคราว โดยสอดแทรกอยู่ในการสอนปกติอื่น ๆ โดยเฉพาะการสอนแบบบรรยาย ครูสามารถจัดกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือสอดแทรกเข้าไปเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมุ่งความสนใจหรือใช้ความคิดเป็นพิเศษในสาระบางจุด

3. กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างถาวร (Cooperative Base Groups)

กลุ่มประเภทนี้เป็นกลุ่มการเรียนรู้ที่สมาชิกกลุ่มมีประสบการณ์การทำงาน/การเรียนรู้ร่วมกันมานานจนกระทั่งเกิดสัมพันธ์ภาพที่แน่นแฟ้น สมาชิกกลุ่มมีความผูกพัน ห่วงใยช่วยเหลือกันและกันอย่างต่อเนื่อง ในการเรียนรู้แบบร่วมมือมักจะมีกระบวนการดำเนินงานที่ต้องทำเป็นประจำ เช่น การเขียนรายงาน การเสนอผลงานกลุ่ม การตรวจผลงาน เป็นต้น ในการทำงานที่เป็นกิจวัตรดังกล่าว ครูควรจัดระเบียบขั้นตอนการทำงาน หรือฝึกฝนให้ผู้เรียนดำเนินงานอย่างเป็นระบบระเบียบเพื่อช่วยให้งานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการที่ใช้หรือดำเนินการเป็นกิจวัตรในการเรียนรู้แบบร่วมมือนี้เรียกว่า Cooperative Learning Scripts ซึ่งหากสมาชิกกลุ่มปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน จะเกิดเป็นทักษะที่ชำนาญในที่สุด

4.4 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการเรียนการสอน

ครูสามารถนำหลักการของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไปจัดการเรียนการสอนของตนได้ โดยการพยายามจัดกลุ่มการเรียนรู้ให้มีองค์ประกอบ 5 ประการดังกล่าวข้างต้น และใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการช่วยให้องค์ประกอบทั้ง 5 สัมฤทธิ์ผล โดยทั่วไป การวางแผนบทเรียนและการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบร่วมมือมีประเด็นที่สำคัญดังนี้

1. ด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอน
 - 1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายของบทเรียนทั้งทางด้านความรู้และทักษะกระบวนการต่าง ๆ
 - 1.2 กำหนดขนาดของกลุ่ม กลุ่มควรมีขนาดเล็ก ประมาณ 3 - 6 คน กลุ่มขนาด 4 คนจะเป็นขนาดที่เหมาะสมที่สุด
 - 1.3 กำหนดองค์ประกอบของกลุ่มหมายถึงการจัดผู้เรียนเข้ากลุ่มซึ่งอาจทำโดยการสุ่ม หรือการเลือกให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ โดยทั่วไปกลุ่มจะต้องประกอบไปด้วยสมาชิกที่คละกันในด้านต่าง ๆ เช่น เพศ ความสามารถ ความถนัด เป็นต้น
 - 1.4 กำหนดบทบาทของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด และมีส่วนในการทำงานอย่างทั่วถึง ครูควรมอบหมายบทบาทหน้าที่ในการทำงานให้ทุกคน และบทบาทหน้าที่นั้น ๆ จะต้องเป็นส่วนหนึ่งของงานอันเป็นจุดมุ่งหมายของกลุ่ม ครูควรจัดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกให้อยู่ในลักษณะที่จะต้องพึ่งพาอาศัยและเกื้อกูลกัน บทบาทหน้าที่ในการทำงานเพื่อการเรียนรู้มีจำนวนมาก เช่น บทบาทผู้นำกลุ่ม ผู้สังเกตการณ์ เลขานุการ ผู้เสนอผลงาน ผู้ตรวจสอบผลงาน เป็นต้น
 - 1.5 จัดสถานที่ที่เหมาะสมในการทำงาน และการมีปฏิสัมพันธ์กัน ครูจำเป็นต้องคิดออกแบบการจัดห้องเรียนหรือสถานที่ที่จะใช้ในการเรียนรู้ให้อึดและสะดวกต่อการทำงานของกลุ่ม
 - 1.6 จัดสาระ วัสดุ หรืองานที่จะให้ผู้เรียนทำ วิเคราะห์สาระ/งาน/หรือวัสดุที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และจัดแบ่งสาระหรืองานนั้นในลักษณะที่ให้ผู้เรียนแต่ละคนมีส่วนในการช่วยเหลือกลุ่มและพึ่งพากันในการเรียนรู้
2. ด้านการสอน ครูควรมีการเตรียมกลุ่มเพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน ดังนี้
 - 2.1 อธิบายชี้แจงเกี่ยวกับงานของกลุ่ม ครูควรอธิบายถึงจุดมุ่งหมายของบทเรียน เหตุผลในการดำเนินการต่าง ๆ รายละเอียดของงานและขั้นตอนในการทำงาน
 - 2.2 อธิบายเกณฑ์การประเมินผลงาน ผู้เรียนจะต้องมีความเข้าใจตรงกันว่าความสำเร็จของงานอยู่ตรงไหน งานที่คาดหวังจะมีลักษณะอย่างไร เกณฑ์ที่จะใช้ในการวัดความสำเร็จของงานคืออะไร
 - 2.3 อธิบายถึงความสำคัญและวิธีการของการพึ่งพาและเกื้อกูลกัน ครูควรอธิบายกฎเกณฑ์ ระเบียบ กติกา บทบาทหน้าที่ และระบบการให้รางวัลหรือประโยชน์ที่กลุ่มจะได้รับในการร่วมมือกันเรียนรู้
 - 2.4 อธิบายถึงวิธีการช่วยเหลือกันระหว่างกลุ่ม
 - 2.5 อธิบายถึงความสำคัญและวิธีการในการตรวจสอบความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย เช่น การสุ่มเรียกชื่อผู้เสนอผลงาน การทดสอบ การตรวจสอบผลงาน เป็นต้น
 - 2.6 ชี้แจงพฤติกรรมที่คาดหวัง หากครูชี้แจงให้ผู้เรียนได้รู้อย่างชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมอะไรบ้าง จะช่วยให้ผู้เรียนรู้ความคาดหวังที่มีต่อตนและพยายามจะแสดงพฤติกรรมนั้น

3. ด้านการควบคุมกำกับและการช่วยเหลือกลุ่ม

3.1 ดูแลให้สมาชิกกลุ่มมีการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด

3.2 สังเกตการณ์การทำงานร่วมกันของกลุ่ม ตรวจสอบว่า สมาชิกกลุ่มมีความเข้าใจในงาน หรือบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือไม่ สังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ของสมาชิก ให้ข้อมูลป้อนกลับ ให้แรงเสริม และบันทึกข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของกลุ่ม

3.3 เข้าไปช่วยเหลือกลุ่มตามความเหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงาน และการทำงาน เมื่อพบว่ากลุ่มต้องการความช่วยเหลือ ครูสามารถเข้าไปชี้แจง สอนซ้ำ หรือให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ

3.4 สรุปการเรียนรู้ ครูควรให้กลุ่มสรุปประเด็นการเรียนรู้ที่ได้จากการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อช่วยให้การเรียนรู้มีความชัดเจนขึ้น

4. ด้านการประเมินผลและวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้

4.1 ประเมินผลการเรียนรู้ ครูประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน

4.2 วิเคราะห์กระบวนการทำงานและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ครูควรจัดให้ผู้เรียนมีเวลาในการวิเคราะห์การทำงานของกลุ่มและพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มมีโอกาสเรียนรู้ที่จะปรับปรุงส่วนบกพร่องของกลุ่ม กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือจะต้องมีการวิเคราะห์กระบวนการทำงานของกลุ่มเพื่อช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น การวิเคราะห์ กระบวนการกลุ่มครอบคลุมการวิเคราะห์เกี่ยวกับวิธีการทำงานของกลุ่ม พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มและผลงานของกลุ่ม การวิเคราะห์การเรียนรู้นี้อาจทำโดยครู หรือผู้เรียน หรือทั้งสองฝ่าย การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มนี้เป็นยุทธวิธีหนึ่งที่ส่งเสริมให้กลุ่มตั้งใจทำงาน เพราะรู้ว่าจะได้รับข้อมูลป้อนกลับ และช่วยฝึกทักษะการรู้คิด (Met Cognition) คือความสามารถที่จะประเมินการคิดและพฤติกรรมของตนที่ได้ทำไป

จากการศึกษา สรุปได้ว่า เป็นทฤษฎีที่สัมพันธ์ต่อการพัฒนาทฤษฎีของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และช่วยให้ครูออกแบบการเรียนรู้และได้กิจกรรมที่หลากหลาย น่าสนใจ ใช้เทคนิควิธีการสอนวิธีการต่าง ๆ หรือยุทธวิธีการสอนที่เหมาะสม สอดคล้องกับความแตกต่างของนักเรียน นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ได้คิดไตร่ตรอง ตัดสินใจ ได้เรียนรู้ตามความถนัด และประเมินผลงานตนเอง

5. รูปแบบการสอน (ACACA)

รูปแบบทฤษฎีปัญหาเพื่อการเรียนรู้ (Multiple Intelligences Model for Learning) ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ เอวพา เดเซคูปต์ สร้างขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีของ โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ชื่อว่า ACACA ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีอยู่แล้วในทฤษฎีทั้งแปดด้าน ดังมีความหมายต่อไปนี้ (เอวพา เดเซคูปต์. 2551 : 118 - 120)

- A (Active Learning) ชั้นการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา
- C (Cooperative Learning) ชั้นการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย
- A (Analysis) ชั้นการวิเคราะห์ประสบการณ์การเรียนรู้
- C (Constructivism) ชั้นการสรุปและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
- A (Application) ชั้นการประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนรู้ในชีวิตจริงและชีวิตประจำวัน

1. **ขั้นการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา (Active Learning)** การเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญา การเรียนรู้คือการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง (Hand - on) โดยการทดลองค้นคว้า ในรูปแบบการเล่น เกม การปฏิบัติ การค้นคว้า การปฏิบัติจากการไปทัศนศึกษา การแก้ปัญหา ฯลฯ หรือที่เรียกกันว่าการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning)
2. **ขั้นการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย (Cooperative Learning)** การเรียนรู้ที่ดีที่สุดเกิดจากการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเล่น และเรียนรู้ร่วมกัน
3. **ขั้นการวิเคราะห์ประสบการณ์การเรียนรู้ (Analysis)** การเรียนรู้ที่ดี คือ การที่ให้ผู้เรียนมีโอกาสวิเคราะห์ความรู้สึก ประสบการณ์ของตนเองขณะที่เรียนว่า ทำอะไรกับใครที่ไหน และเกิดความรู้สึกอย่างไร
4. **ขั้นการสรุปและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)** การที่ให้ผู้เรียนสรุปสิ่งที่เรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง หรือที่เรียกว่า ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทำให้การเรียนรู้มีความหมายสำหรับผู้เรียนมากกว่าการเรียนรู้โดยการท่องจำจากตำราหรือทำแบบฝึกหัดแต่เพียงอย่างเดียว
5. **ประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนรู้ในชีวิตจริงและชีวิตประจำวัน (Application)** การเรียนรู้ที่แท้จริง คือ การที่ผู้เรียนสามารถนำเอาสิ่งที่เรียนรู้นั้นไปประยุกต์ใช้กับการแก้ปัญหา หรือกับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง

สรุปได้ว่า รูปแบบการสอนแบบ ACACA เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาศักยภาพและความถนัดของผู้เรียน โดยผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ได้วิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ ได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และนำเอาสิ่งที่เรียนรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งตรงตามหลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แผนการจัดประสบการณ์

แผนการจัดประสบการณ์ถือเป็นแนวทางหรือแผนดำเนินงานในการที่ครูจะนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ได้มีผู้กล่าวถึงแผนการจัดประสบการณ์ดังนี้

บุญชัย ศิริมหาสาคร (2545 : 146 – 149) ได้กล่าวถึงการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ว่า การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กระดับปฐมวัยเป็นการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่นและได้รับการพัฒนาการทุก ๆ ด้าน ทั้ง ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา ดังนั้นครูต้องรู้จักการวางแผนและวิธีเขียนแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมและนำไปใช้ปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1. การเขียนแผนการจัดประสบการณ์

1.1 เพื่อให้ครูวางแผนจัดกิจกรรมร่วมกับเด็กได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตร

1.2 เพื่อให้ครูนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ในการจัดประสบการณ์ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

2. แนวทางการจัดประสบการณ์ เพื่อให้การจัดประสบการณ์และกิจกรรมบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย จึงกำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์ไว้ ดังนี้

- 2.1 ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง
- 2.2 จัดให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
- 2.3 ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และเปิดโอกาสให้เด็กริเริ่มกิจกรรมของตนเอง โดยครูเป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
- 2.4 จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และมีบรรยากาศที่อบอุ่นเพื่อให้เด็กมีความสุข
- 2.5 จัดกิจกรรมในรูปแบบบูรณาการโดยคำนึงถึงพัฒนาการทุกด้าน
- 2.6 จัดประสบการณ์ตรงให้เด็กเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 มีโอกาสสังเกตสำรวจ เล่น ค้นคว้า ทดลอง และแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- 2.7 จัดให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของ กับเด็กและกับผู้ใหญ่
- 2.8 จัดให้มีความสมดุล มีทั้งกิจกรรมที่เด็กริเริ่มและครูริเริ่ม กิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน กิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหวและสงบ
- 2.9 จัดให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลาย ทั้งรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่
- 2.10 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการมากกว่าผลผลิต
- 2.11 จัดให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมท้องถิ่น และเอื้อต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- 2.12 จัดกิจกรรมให้เด็กมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบตนเอง ต่อส่วนรวม รักธรรมชาติและรักท้องถิ่น
- 2.13 จัดให้เด็กมีส่วนร่วมในการวางแผน ลงมือปฏิบัติ และบอกผลการปฏิบัติกิจกรรมของตนเองและผู้อื่น
- 2.14 จัดการประเมินพัฒนาการ ให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
- 2.15 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

3. ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์

กรมวิชาการ (2546 : 58 – 64) ได้กล่าวถึงการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร ผู้สอนควรดำเนินตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อย่างละเอียด จนเกิดความเข้าใจว่าจะพัฒนาเด็กอย่างไรเพื่อให้บรรลุตามจุดหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้ นอกจากนี้ควรศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจยิ่งขึ้น ได้แก่ คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย

3.2 วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา ความสัมพันธ์ของมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ของเด็ก 3 – 5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาสาระการเรียนรู้

3.3 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ ต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นสาระการเรียนรู้ซึ่งกำหนดไว้ 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นประสบการณ์สำคัญ และส่วนที่เป็นสาระที่ควรเรียนรู้ โดยผู้สอนจะต้องวิเคราะห์และเลือกนำมากำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์

3.4 กำหนดรูปแบบการจัดประสบการณ์ ผู้สอนต้องกำหนดรูปแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยซึ่งมีหลากหลาย รวมทั้งศึกษาแนวคิดจากนวัตกรรมการใช้สอดแทรกลงในการจัดประสบการณ์ รูปแบบที่นิยมใช้ในระดับปฐมวัย คือหน่วยการจัดประสบการณ์ ผู้สอนสามารถกำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์เป็นรายสัปดาห์อาจใช้หน่วยตามความสนใจของเด็ก โดยพิจารณาข้อมูลจากหลักสูตรสถานศึกษา ตัวเด็กสภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรมประกอบ ทั้งนี้สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

3.5 ดำเนินการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ผู้สอนควรพิจารณาเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่ผู้สอนนำไปใช้จริงและเกิดประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัยที่รับผิดชอบทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) นำหน่วยการจัดประสบการณ์มากำหนดรายละเอียดสาระการเรียนรู้เมื่อได้หน่วยการจัดประสบการณ์แล้ว ผู้สอนกำหนดรายละเอียดสาระการเรียนรู้ให้เข้ากับหัวเรื่องหน่วยการจัดประสบการณ์ สาระการเรียนรู้ประกอบด้วยประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ซึ่งสาระที่ควรเรียนรู้ในหลักสูตรนั้นเป็นสาระที่ไม่ได้กำหนดรายละเอียดของเนื้อหาให้ ทั้งนี้เพื่อประสงค์ให้สามารถยืดหยุ่นได้โดยง่าย สะดวกต่อการปรับให้เหมาะสมกับให้เหมาะสมกับความสนใจและสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก

2) สังเกตหรือระดมความคิดจากเด็ก ผู้สอนอาจสนทนากับเด็กเพื่อจะได้ทราบว่าเด็กมีประสบการณ์เดิมในหัวเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใด เด็กอยากทราบอะไรเพิ่มเติม และผู้สอนควรตรวจสอบหลักสูตรเพื่อเพิ่มเติมสิ่งที่เด็กควรเรียนรู้ในหน่วยหรือหัวเรื่องนั้น ๆ

3) เขียนแผนการจัดประสบการณ์ เมื่อได้ขอบข่ายสาระที่เด็กต้องการรู้ และสาระที่ผู้สอนคิดว่าเด็กควรรู้เพิ่มแล้ว ผู้สอนต้องเขียนแผนการจัดประสบการณ์ โดยคำนึงถึงมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ในเด็กแต่ละกลุ่มอายุ ที่ผู้สอนรับผิดชอบ ประสบการณ์สำคัญที่คาดว่าจะเกิด สื่อ กิจกรรมและการประเมิน สำหรับรูปแบบการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ผู้สอนสามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์ไว้ล่วงหน้าและเขียนแผนการจัดประสบการณ์แบบหน่วย (Unit)

4. องค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546 : 34 – 35)

ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์ไว้ ดังนี้

4.1 ชื่อหน่วย ชื่อแผน วัน เดือน ปี และระยะเวลาในการจัดประสบการณ์ กำหนดโดยสถานศึกษาหรือเขียนตามรูปแบบที่นิยมโดยทั่วไป

4.2 จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดอะไรบ้าง หลังจากจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์แล้ว ซึ่งบางจุดประสงค์สามารถกำหนดในแผนการจัดประสบการณ์ได้หลายแผนการจัดประสบการณ์

4.3 สาระการเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ สาระที่ควรเรียนรู้ และ ประสบการณ์สำคัญซึ่งทั้ง 2 ส่วนนี้ ได้วิเคราะห์และกำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้รายปี ทั้งนี้สาระที่

ควรเรียนรู้สามารถเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ได้ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของเด็ก ตลอดจนสถานการณ์ปัจจุบัน สำหรับประสบการณ์สำคัญจะต้องส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

4.4 กิจกรรมการเรียนรู้ สามารถออกแบบได้หลายลักษณะ ซึ่งอาจจัดโดยใช้ กิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ทั้งนี้อาจเรียกชื่อกิจกรรมแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามในการจัดกิจกรรม ประจำวันในแต่ละวันต้องให้ครอบคลุมทั้งการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก อารมณ์ จิตใจ ปฏิกิริยาคุณธรรม จริยธรรม สังคมนิสัย การคิด ภาษา การส่งเสริมจินตนาการและความคิด สร้างสรรค์นอกจากนี้การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้หรือกิจกรรมประจำวัน อาจนำนวัตกรรมทางการศึกษาปฐมวัยมาใช้ให้สอดคล้องกับสภาพของสถานศึกษา สภาพแวดล้อม และธรรมชาติของเด็ก ปฐมวัยตลอดจนวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา

4.5 สื่อและแหล่งเรียนรู้ เป็นสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน และนอกสถานศึกษา เพื่อใช้ในการจัดประสบการณ์ในแต่ละแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

4.6 การวัดและประเมินพัฒนาการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละแผนการจัดประสบการณ์จะต้องให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ ฉะนั้นการวัดและประเมินพัฒนาการจะต้องวัด และประเมินให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทุกครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมิน พัฒนาการควรเป็นเครื่องมือที่วัดกับปฐมวัยได้ตามสภาพจริง

4.7 บันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์ การบันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์ เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะสามารถตรวจสอบได้ว่า การจัดประสบการณ์ในแต่ละครั้งนั้นบรรลุ จุดประสงค์การเรียนรู้มากน้อยเพียงใด ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียด 3 ส่วน คือ

- 1) ผลการจัดประสบการณ์
- 2) ปัญหาที่เกิดขึ้น
- 3) วิธีการแก้ปัญหา ข้อเสนอแนะเพื่อให้การจัดประสบการณ์มีประสิทธิภาพ

มากยิ่งขึ้น

4.8 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร เป็นการแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับแผนการจัดประสบการณ์และวิธีการจัดประสบการณ์

สรุป รูปแบบของแผนการจัดประสบการณ์ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ได้แก่ มาตรฐาน การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กระบวนการประเมินผล สื่อและ แหล่งการเรียนรู้ การบันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์ ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าใช้ แผนการจัดประสบการณ์โดยการจัดกิจกรรมตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น ที่ชื่อว่า ACACA เพื่อส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ โดยมีรูปแบบ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ (Multiple Intelligences Model for Learning) ที่ประกอบด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นที่ชื่อว่า ACACA คือ

- ขั้นที่ 1 A (Active Learning) ขั้นการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา
- ขั้นที่ 2 C (Cooperative Learning) ขั้นการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย
- ขั้นที่ 3 A (Analysis) ขั้นการวิเคราะห์ประสบการณ์การเรียนรู้

ชั้นที่ 4 C (Constructivism) ชั้นการสรุปและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
 ชั้นที่ 5 A (Application) ชั้นการประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนรู้ในชีวิตจริงและ
 ชีวิตประจำวัน

ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์

เผชิญ กิจระการ (2544 : 46 - 51) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนมีกระบวนการสำคัญอยู่ 2 ขั้นตอนที่ต้องทำความเข้าใจว่าสื่อหรือเทคโนโลยีการเรียนการสอนที่ผ่านกระบวนการหาประสิทธิภาพจะเป็นที่ยอมรับได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach) กระบวนการนี้เป็นวิธีการหาประสิทธิภาพโดยใช้หลักความรู้ และ เหตุผลในการตัดสินคุณค่าของสื่อการเรียนการสอนโดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญ (Panel of Experts) ให้พิจารณาตัดสินคุณค่า ซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมในด้านความถูกต้องของการนำไปใช้ (Usability) ผลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะนำมาหาประสิทธิภาพโดยใช้สูตร ดังนี้

$$CVR = \frac{2N_2}{N} - 1$$

เมื่อ CVR แทน ประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach)
 N_2 แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับ (Number of Panelists Who Had Agreement)
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด (Total Number of Panelists)

ผู้เชี่ยวชาญจะประเมินสื่อการเรียนการสอนตามแบบประเมินที่สร้างขึ้นในลักษณะของแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) (นิยมใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ) นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนไปแทนค่าในสูตรสำหรับค่าเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับจะต้องอยู่ในระดับมากขึ้นไป คือ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 5.00 ค่าที่คำนวณได้ต้องสูงกว่าค่าที่ปรากฏในตารางตามจำนวนของผู้เชี่ยวชาญ จึงจะยอมรับว่าสื่อมีประสิทธิภาพ ถ้าได้ค่าไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด จะต้องปรับปรุงแก้ไขสื่อและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาใหม่

2. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach)

วิธีการนี้จะนำสื่อไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนเป้าหมาย การหาประสิทธิภาพของสื่อ เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) บทเรียนโปรแกรม ชุดการสอน แผนการสอนแบบฝึกทักษะ เป็นต้น ส่วนมากใช้วิธีการหาประสิทธิภาพด้วยวิธีนี้ ประสิทธิภาพที่วัดส่วนใหญ่จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การทำแบบฝึกหัดหรือกระบวนการเรียน หรือแบบทดสอบย่อยโดยแสดงเป็นค่าตัวเลข 2 ตัว เช่น $E_1/E_2 = 80/80$, $E_1/E_2 = 85/85$, $E_1/E_2 = 90/90$ เป็นต้น

เกณฑ์ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) มีความหมายแตกต่างกันหลายลักษณะในที่นี้จะยกตัวอย่าง $E_1/E_2 = 80/80$ ดังนี้

2.1 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post - Test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนการหาค่า E_1 และ E_2 ใช้สูตร ดังนี้

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวมกัน
	$\sum X$	แทน	คะแนนของแบบฝึกหัดหรือของแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวมกัน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชุดรวมกัน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\sum Y}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน
	$\sum Y$	แทน	คะแนนของแบบทดสอบหลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2.2 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 2 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ จำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-Test) ได้คะแนนร้อยละ 80 ทุกคน ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือนักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนครั้งนั้นได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 เช่น มีนักเรียน 40 คน ร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด คือ 32 แต่ละคนได้คะแนนจากการทดสอบหลังเรียนถึงร้อยละ 80 (E_1) ส่วน 80 ตัวหลัง (E_2) คือ ผลการทดลองหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมด (40 คน) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

2.3 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 3 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ จำนวนนักเรียนทั้งหมด ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 นักเรียนทำเพิ่มขึ้นจากแบบทดสอบหลังเรียน (Post-Test) ได้เทียบกับคะแนนที่ทำได้ก่อนการเรียน (Pre-test) เช่น สมมติว่านักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 10 แสดงว่าแตกต่างจากคะแนนเต็ม (ร้อยละ 100) เท่ากับ 90 ถ้านักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนเฉลี่ย

ร้อยละ 85 แสดงว่า มีความแตกต่างของการสอบ 2 ครั้งนี้ ก่อนเรียนกับหลังเรียน เท่ากับ $85 - 10 = 75$ ดังนั้นค่าของ $E_2 = (75/90) \times 100 = 83.33\%$ ถือว่า สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ($E_2 = 80$)

2.4 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) หมายถึง นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละข้อถูกมีจำนวนร้อยละ 80 (ถ้านักเรียนทำข้อสอบข้อใดถูกมีจำนวนนักเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 แสดงว่า สื่อไม่มีประสิทธิภาพและชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ที่ตรงกับข้อนั้น มีความบกพร่อง)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนจะนิยมตั้งเป็นตัวเลข 3 ลักษณะ คือ 80/80, 85/85 และ 90/90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาที่นำมาสร้างสื่อ นั้น ถ้าเป็นวิชาที่ค่อนข้างยากก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 80/80 หรือ 85/85 สำหรับวิชาที่มีเนื้อหาง่าย ก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 90/90 เป็นต้น นอกจากนี้ ยังตั้งเกณฑ์เป็นค่าความคลาดเคลื่อนไว้เท่ากับร้อยละ 2.5 นั่นคือ ถ้าตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 90/90 เมื่อคำนวณแล้วค่าที่ถือว่าใช้ได้ คือ 87.50/87.50 หรือ 87.50/90 เป็นต้น

ประสิทธิภาพของสื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอน จะมาจากผลลัพธ์ของการ E_1 และ E_2 เป็นตัวเลขและตัวหลังตามลำดับ ถ้าตัวเลขเข้าใกล้ 100 มากเท่าไรยิ่งถือว่ามีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาการรับรองประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอน ส่วนแนวคิดในการหาประสิทธิภาพที่ควรคำนึงถึง มีดังนี้

1. สื่อการเรียนการสอน ที่สร้างขึ้นต้องมีการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อการเรียนการสอนอย่างชัดเจน และสามารถวัดได้
2. เนื้อหาของบทเรียนที่สร้างขึ้นต้องผ่านกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหาตามจุดประสงค์การเรียนการสอน
3. แบบฝึกหัดและแบบทดสอบต้องมีการประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการสอนที่ได้วิเคราะห์ไว้ ส่วนความยาก ง่ายและอำนาจจำแนกของแบบฝึกหัด และแบบทดสอบควรมีการวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนในแต่ละข้อคำถาม
4. จำนวนแบบฝึกหัดต้องสอดคล้องกับจำนวนของวัตถุประสงค์ และต้องมีแบบฝึกหัด และข้อคำถามในแบบทดสอบครอบคลุมทุกจุดประสงค์ของการสอน จำนวนแบบฝึกหัดและข้อคำถามในแบบทดสอบไม่ควรน้อยกว่าจำนวนวัตถุประสงค์

จะเห็นได้ว่า การคำนวณหาประสิทธิภาพสื่อการเรียนการสอนนี้ เป็นผลรวมของการหาคุณภาพ (Quality) ทั้งเชิงปริมาณที่แสดงเป็นตัวเลข (Quantitative) และเชิงคุณภาพ (Qualitative) ที่แสดงเป็นภาษาที่เข้าใจได้ ดังนั้นประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอน ในที่นี้จึงเป็นองค์รวมของประสิทธิภาพ (Efficiency) ในความหมายของการทำในสิ่งที่ถูกต้อง (Do The Things Right) นั้นหมายถึง การเรียนอย่างถูกต้องตามกระบวนการของการเรียนด้วย CAI และมีประสิทธิผล (Effectiveness) ในความหมายของสิ่งที่ถูกต้องให้เกิดขึ้น (Get The Right Things Done) นั้นหมายถึง ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ถูกต้องถึงระดับเกณฑ์ที่คาดหวังทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้นจะนำไปสู่การมีคุณภาพ ซึ่งมักนิยมเรียกรวมกันเป็นที่เข้าใจสั้น ๆ ว่า “ประสิทธิภาพ” ของสื่อการเรียนการสอน

จิตวิทยาการพัฒนากายของเด็กปฐมวัย

พัฒนากายของเด็กวัยต่าง ๆ จะมีความแตกต่างกัน ซึ่งนับได้ว่าเป็นลักษณะเฉพาะวัยที่สามารถจำแนกให้เห็นเป็นลักษณะเด่นประจำวัยได้ และพัฒนากายของเด็กปฐมวัยนั้นเป็นพื้นฐานในการเข้าใจพฤติกรรมที่เป็นปกติธรรมดาของเด็กวัยนี้

สมพร สุทัศนีย์ (2547 : 9) ได้กล่าวถึงพัฒนากายของเด็กปฐมวัย (Preschool Child) ดังต่อไปนี้

1. พัฒนากายทางกาย เด็กวัยนี้ นับว่าเป็นเด็กวัยตอนต้นที่มีส่วนสูงและน้ำหนักเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วแต่จะขยายออกทางส่วนสูงมากกว่าด้านข้างกล้ามเนื้อและกระดูกจะเริ่มแข็งแรงขึ้น แต่กล้ามเนื้อที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวยังเจริญไม่เต็มที่ การประสานงานของอวัยวะต่าง ๆ ยังไม่ดีพอ จากการศึกษาของ Gesell และคณะ เด็กอายุ 3-5 ขวบ มีพัฒนากายทางกายแตกต่างกัน บางคนสามารถทรงตัวได้ดี วิ่งได้เร็วขึ้น ควบคุมการเดิน วิ่งให้ช้าลงและเร็วได้ กระโดดไกล ๆ ได้ เต้นและกายบริหารได้ตามจังหวะดนตรี การประสานงานของกล้ามเนื้อดีขึ้น

2. พัฒนากายทางอารมณ์ เด็กวัย 3-5 ขวบ มักจะเป็นเด็กเจ้าอารมณ์ และจะแสดงอารมณ์และจะแสดงอารมณ์ต่าง ๆ ออกมาอย่างเปิดเผยและมีอิสระเต็มที่ เด็กวัยนี้มักมีความกลัวอย่างสุดขีดอีกอย่างไม่มีเหตุผล โมโหง่าย การที่เด็กมีอารมณ์เช่นนี้อาจจะเป็นเพราะเด็กมีประสบการณ์กว้างขึ้นเพราะเงื่อนไขทางสังคมตั้งแต่สังคมภายในบ้านจนกระทั่งถึงสังคมภายนอกบ้าน เด็กเคยได้รับความรักความเอาใจใส่จากพ่อแม่และผู้ใกล้ชิด เมื่อต้องพบกับคนนอกบ้านซึ่งไม่สามารถเอาใจใส่เด็กได้เท่าคนในบ้านและไม่สามารถที่จะเอาใจใส่ได้เหมือนเมื่อเด็กเล็ก ๆ อยู่เด็กจึงรู้สึกขัดใจเพราะคิดว่าตนเป็นคนที่มีความสามารถกว่าคนอื่น เด็กจะยกย่องบูชาตนเองและพยายามปรับตัวเพื่อต้องการให้เป็นที่รักและเป็นที่ยอมรับของบุคคลข้างเคียงในวัยนี้มักจะใช้คำพูดแสดงอารมณ์ต่าง ๆ แทนการรุกรานด้วยกำลังกายเพราะพัฒนากายทางร่างกายยังไม่โตเต็มที่ เด็กแต่ละคนมีอารมณ์ไม่เหมือนกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสุขภาพ การอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่และสภาพแวดล้อมทางสังคม เช่น เด็กที่เติบโตขึ้นจากสภาพแวดล้อมสงบเงียบได้รับความรักเอาใจใส่ และการตอบสนองความต้องการสม่ำเสมอพ่อแม่มีอารมณ์คงเส้นคงวาเด็กก็จะเติบโตขึ้นเป็นคนที่มีอารมณ์มั่นคงกว่า เด็กที่มีสภาพแวดล้อมที่ตรงกันข้าม เหล่านี้เป็นต้น

3. พัฒนากายทางสังคม คำว่าสังคมในที่นี้ หมายถึง การติดต่อสัมพันธ์ การผูกพัน และการมีชีวิตอยู่ร่วมกัน เด็กปฐมวัยหรือวัยก่อนเข้าเรียนได้เรียนรู้เข้าใจ และใช้ภาษาได้ดีขึ้นพ่อแม่และผู้ที่อยู่ใกล้ชิดตลอดจนครูที่อยู่ในชั้นอนุบาลได้อบรมสั่งสอนเพื่อให้เด็กเข้าใจถึงวัฒนธรรมค่านิยมและศีลธรรมที่ละน้อย โดยเริ่มจากสิ่งง่าย ๆ เช่น การพูดจาสุภาพ การเคารพกราบไหว้ ฯลฯ เพื่อให้เด็กเติบโตเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ดังนั้นเมื่อเด็กเข้าไปอยู่ในโรงเรียนอนุบาลจะรู้จักคบเพื่อนรู้จักการผ่อนปรน รู้จักอดทนในบางโอกาส รู้จักการให้และการรับ Piaget นักจิตวิทยากลุ่มที่เน้นความรู้ความเข้าใจ (Cognitive) กล่าวว่า เด็ก 3-5 ขวบ เรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมจากเพื่อนในโรงเรียนอนุบาลหรือเพื่อนบ้านวัยเดียวกันแต่เด็กวัยนี้ยังเข้าใจถึงความถูกต้องและความไม่ลึกซึ้งนักดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้เด็กวัยนี้ได้พัฒนาในเรื่องการยอมรับการแยกตัวจากพ่อแม่ฝึกให้มีความเชื่อมั่นเมื่ออยู่กับคนอื่นให้เด็กเข้าใจระเบียบและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ฝึกให้รู้จักการแบ่งปันและการผลัด เปลี่ยนกันและรู้จักอดใจรอในโอกาสอันควร

4. พัฒนาการทางสติปัญญา เด็กวัยนี้มีความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างดี เด็กจะเรียนรู้ศัพท์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเด็กอายุ 3 ขวบ จะรู้จักศัพท์ประมาณ 3,000 คำ และเด็กสามารถใช้คำ วลี และประโยคในการแสดงบทบาทตามแบบอย่างโทรทัศน์ได้ รู้จักใช้ท่าทาง ประกอบคำพูดเด็ก 4 ขวบช่างซัก ช่างถามมักจะมีคำถามว่า “ทำไม” “อย่างไร” แต่ก็ไม่สนใจ คำตอบและคำอธิบายคำพูดของเด็กวัยนี้สามารถพูดประโยคยาว ๆ ที่ต่อเนื่องกันได้ สามารถเล่านิทานสั้น ๆ ให้จบได้ และมักจะเอาเรื่องจริงปนกับเรื่องสมมติ สำหรับเด็กวัย 5 ขวบ พัฒนาการทางภาษาสูงมากเด็กสามารถตอบคำถามตรงเป้าหมาย ชัดเจนและสั้น การซักถามน้อยลง แต่จะสนใจเฉพาะเรื่องไป ควรจัดให้เด็กได้มีโอกาสพูดให้เพื่อนฟัง เพื่อนก็ต้องเป็นผู้ฟังที่ดีด้วย และควรหมั่นเวียนกันออกมาพูดทุกคนการจินตนาการและการสร้างเรื่องจะพบมากในเด็กวัยนี้ จึงเป็นโอกาสเหมาะที่ควรจะได้สนับสนุนและส่งเสริมจินตนาการของเด็กให้มากที่สุดแต่เด็กวัยนี้ไม่มีพัฒนาการที่เกี่ยวกับการจัดประเภทของสิ่งของเป็นหมวดหมู่ ไม่มีพัฒนาการในเรื่องความคงตัว ในเรื่องขนาดน้ำหนักและปริมาตร ทั้งนี้เป็นเพราะเด็กยังไม่มีสมาธิ ยังไม่มีเหตุผลและประเมินค่าสิ่งต่าง ๆ ตามที่เห็นด้วยตาเท่านั้น จะเห็นได้ว่า เด็กก่อนวัยเรียนนี้มีพัฒนาการทางร่างกายที่กำลังเจริญเติบโตภาวะอารมณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม และสังคมรอบด้านเริ่มมีสังคมมีการเรียนรู้สิ่งที่ดีควรทำ ไม่ควรทำ ฝึกการเป็นผู้ให้และผู้รับและมีพัฒนาการทางสติปัญญาที่ติดอยู่ในวัยที่ยากรู้ อยากเห็นอยากทำ เรียนรู้เร็วเป็นแนวทางที่ครูผู้สอนควรสังเกต และเข้าใจในพฤติกรรมของเด็กก่อนจะดำเนินการสอน และให้ความรู้ต่าง ๆ กับเด็กก่อนวัยเรียนเหล่านี้

จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสร้างสื่อการเรียนการสอน

พรรณี ข.เจนจิต (2548 : 6) ได้ให้คำนิยามของจิตวิทยาการเรียนรู้ว่าเป้าหมายของการศึกษาไม่ว่ายุคใดสมัยใด คือการถ่ายทอดความรู้ และมุ่งพัฒนาการทางสติปัญญาความสามารถ ให้สามารถประยุกต์ความรู้ที่ได้เรียนไปแล้วมาใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้ จิตวิทยาการเรียนรู้จะช่วยให้ การศึกษาบรรลุเป้าหมายเหล่านี้ได้

สุรางค์ ไควตระกูล (2550 : 7 - 8) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่า การเรียนรู้ หมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์ ที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับ สิ่งแวดล้อมหรือจากการฝึกหัดรวมทั้งการเปลี่ยนปริมาณความรู้ของผู้เรียน งานที่สำคัญของครูก็คือช่วย นักเรียนแต่ละคนให้เกิดการเรียนรู้หรือมีความรู้ และทักษะตามที่หลัก สูตรได้วางไว้ ครูมีหน้าที่จัด ประสบการณ์ในห้องเรียนเพื่อจะช่วยให้นักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของแต่ละบทเรียน ฉะนั้นความรู้เกี่ยวกับกระบวนการการเรียนรู้จึงเป็นรากฐานของการสอนที่มีประสิทธิภาพ

ธิตินันท์ จันต์เกิดเข้ม (2545 : 8) ได้สรุปความหมายของ จิตวิทยาการเรียนรู้ หมายถึงกระบวนการถ่ายทอดความรู้เข้ามาเพื่อประยุกต์ใช้ซึ่งกันเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทาง พฤติกรรมหรือการแสดงออกนั่นเอง

ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2541 : 7) ได้กล่าวถึงจิตวิทยาที่ส่งผลต่อการออกแบบ คอมพิวเตอร์ช่วยสอนคือแนวคิดทางจิตวิทยาพุทธิพิสัย (Cognitive Psychology) เป็นแนวคิดสำคัญ ซึ่งส่งผลต่อการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ดังนั้นผู้สนใจสร้างคอมพิวเตอร์ช่วยสอนทุกท่าน ควรที่จะศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อให้ได้มาซึ่ง คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีคุณภาพ

องค์ประกอบของพัฒนาการ

พัฒนาการของเด็กปฐมวัยเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบสำคัญ 2 อย่าง คือ

1. วุฒิภาวะ (Maturation) หมายถึงสภาวะการเปลี่ยนแปลงของร่างกายที่เกิดขึ้นถึงระดับการแสดงศักยภาพที่มีอยู่ภายในตัวเด็กแต่ละคน ในระยะใดระยะหนึ่งที่กำหนดตามวิถีทางของธรรมชาติ และนำมาซึ่งความสามารถทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้เหมาะสมกับวัย ศักยภาพที่เด็กแสดงออกมาในเวลาอันสมควรหรือที่เรียกว่าระดับวุฒิภาวะ (Maturation) ที่มีอยู่ในตัวเด็กตั้งแต่กำเนิดและถูกกำหนดโดยพันธุกรรมด้วยเหตุนี้ระดับวุฒิภาวะของเด็กที่จะแสดงความสามารถอย่างเดียวกันอาจแสดงออกมาในช่วงเวลาที่แตกต่างกันได้ เช่น โดยทั่วไปเด็กจะวาดรูปลี่เหลี่ยมตามแบบได้ ประมาณอายุ 4 ปี เด็กบางคนอาจจะทำได้เร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์นี้ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการควบคุมการทำงานของกล้ามเนื้อและความสัมพันธ์ของมือและตา รวมทั้งทักษะการรับรู้เกี่ยวกับรูปร่าง

2. การเรียนรู้ (Learning) หมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเป็นผลจากประสบการณ์ที่ดีจากการรับหรือจากการปฏิบัติ อบรมสั่งสอน และการปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความต้องการและความสนใจของเด็ก ทำให้ความสามารถต่าง ๆ ของเด็กถูกนำออกมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่ ทั้งนี้ การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมีขอบเขตจำกัดทั้งช่วงเวลาความสนใจที่สั้น และเนื้อหาที่เป็นรูปธรรม ตลอดจนวิธีการเรียนรู้ในรูปแบบของการเล่น ที่เด็กได้ลงมือกระทำศึกษาค้นคว้า สำรวจสิ่งต่าง ๆ รอบตัวตามความพึงพอใจของตนเองและเก็บสะสมเป็นประสบการณ์ส่วนบุคคล เช่น เด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีหนังสือนิทานและของเล่น รวมทั้งมีผู้ปกครองที่เอาใจใส่เล่นนิทานหรือแนะนำการอ่าน มักจะเรียนรู้การอ่านได้อย่างรวดเร็วกว่าเด็กที่ไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร พัฒนาการของเด็กปฐมวัยเป็นผลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างวุฒิภาวะและการเรียนรู้ กล่าวคือ วุฒิภาวะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นกับการเรียนรู้ ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่ง ความสามารถบางอย่างอาจไม่เกิดขึ้นหรือเกิดช้ากว่าที่ควร เช่น ความสามารถในการใช้ภาษา เด็กที่มีวุฒิภาวะในการพูดจะสามารถเปล่งเสียงพูดออกมาได้เอง แต่ถ้าไม่ได้รับการสอนภาษาพูดก็จะใช้ภาษาพูดไม่ได้เลยในทางตรงกันข้าม เด็กที่ยังไม่บรรลุวุฒิภาวะในการพูด ถึงแม้ว่าจะได้รับการเคี้ยวเขี่ยฝึกภาษาพูดมากสักเพียงใด ก็ไม่อาจพูดได้ ถ้าเด็กยังไม่พัฒนาถึงวุฒิภาวะนั้น จึงเห็นได้ว่าเด็กแต่ละคนมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองตามกำหนดเวลาเฉพาะของพัฒนาการนั้น ๆ โดยธรรมชาติอันก่อความสามารถในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นไปตามขั้นตอนของพัฒนาการ โดยมีสภาพแวดล้อมช่วยเสริมต่อพัฒนาการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ช่วงเวลาที่เด็กสามารถพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่นี้ เรียกว่า ระยะเวลาที่เหมาะสม (Optimal Period) ลักษณะพฤติกรรมที่เด็กสามารถแสดง ออกเมื่ออยู่ในขั้นพัฒนาการนั้น ๆ เรียกว่า พัฒนาการตามวัย (Developmental Risk) เด็กที่แสดงพฤติกรรมตามขั้นพัฒนาการได้พอเหมาะสมควรถือว่ามีความพัฒนาการสมวัย

แบบแผนพัฒนาการ

พัฒนาการของเด็กปฐมวัยทุกคนเปลี่ยนแปลงไปตามแบบแผนเดียวกันคือ

1. แบบแผนพัฒนาการ เด็กปฐมวัยทุกคนมีลำดับขั้นของพัฒนาการเหมือนกัน คือ มีการเปลี่ยนแปลงไปตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่องและมีทิศทางก้าวหน้าโดยไม่ข้ามขั้น และไม่มีหยุดนิ่งอยู่กับที่ พัฒนาการในขั้น ต้นจะเป็นพื้นฐานของพัฒนาการในขั้นต่อไปที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น เช่น ความสามารถในการวาดรูป เด็กเล็กจะสามารถใช้กล้ามเนื้อแขนและมือในการเคลื่อนไหวลากเส้นโยง

ไปมาอย่างไม่มีทิศทาง จนสามารถบังคับกล้ามเนื้อได้มากขึ้นในการควบคุมการลากเส้นอย่างมีทิศทางตามความต้องการและสามารถวาดรูปคล้ายของจริงได้ในที่สุด

2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านปริมาณ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่สังเกตได้ชัดเจน สามารถวัดได้โดยเฉพาะการเพิ่มขนาดของรูปร่างและอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เมื่อเด็กอายุมากขึ้นและได้รับสารอาหารที่เพียงพอตามความต้องการของร่างกาย ขนาดของร่างกายก็จะขยายใหญ่ขึ้น ส่วนสูงและน้ำหนักก็เพิ่มขึ้น รวมทั้งการแสดงออกถึงขีดความสามารถในด้านต่าง ๆ ก็เพิ่มขึ้นด้วย เช่น การเรียนรู้ศัพท์มากขึ้น ความจำเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเป็นต้น ในช่วงปฐมวัยนี้การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างร่างกายเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ เกิดจากการเจริญเติบโตของกระดูกและกล้ามเนื้อ ทำให้เด็กมีรูปร่างผอมและสูงขึ้น

3. การเปลี่ยนแปลงทางด้านคุณภาพ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่สลับซับซ้อนเกี่ยวข้องกับกลไกในการทำงานภายในร่างกายที่ก่อให้เกิดความสามารถใหม่ ๆ เช่น ก่อนที่จะใช้คำพูดสื่อความหมายคล้ายผู้ใหญ่ได้จะต้องผ่านกระบวนการหลายขั้นตอนเกี่ยวกับการใช้ภาษา เช่น การฟัง การเปล่งเสียง การแยกความแตกต่างของเสียง การเลียนเสียง การเรียนรู้ความหมายและอื่น ๆ มาเป็นลำดับ

4. ความสัมพันธ์ของพัฒนาการแต่ละด้าน พัฒนาการของเด็กเกิดจากการเปลี่ยนแปลงหลายด้านผสมผสานกัน พัฒนาการทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ สังคมสติปัญญา มีความสำคัญเสมอภาคและเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันหมด การเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการด้านหนึ่งย่อมส่งผลให้พัฒนาการด้านอื่นเปลี่ยนแปลงไปด้วย ทั้งในทางบวกและทางลบ เช่น เด็กที่มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์มักเคลื่อนไหวคล่องแคล่ว สามารถช่วยเหลือตนเองได้ มีอารมณ์แจ่มใส รู้จักควบคุมอารมณ์ เข้ากับผู้อื่นได้ดี และมีความสนใจเรียนรู้สิ่งรอบตัว ในทางตรงกันข้ามเด็กที่มีสุขภาพไม่ดี มักประสบปัญหาด้านการเจริญเติบโตของร่างกายล่าช้า หรือหยุดชะงักชั่วขณะหนึ่ง อารมณ์หงุดหงิด มีอาการเศร้าซึมปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ยาก และขาดสมาธิในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ

5. ลักษณะเด่นของพัฒนาการ แต่ละช่วงของการเปลี่ยนแปลงตามขั้นตอนของพัฒนาการ ลักษณะบางอย่างอาจพัฒนาเร็วกว่าลักษณะอื่นและสังเกตเห็นเด่นชัดได้ เช่น ในช่วงอายุ 3 ปี เด็กจะเริ่มรับรู้และสังเกตความแตกต่างทางเพศ เมื่ออายุ 4 ปี จะซักถาม สนใจเล่นร่วมกับผู้อื่น พออายุ 5 ปี จะชอบความเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ลักษณะเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นปกติ เมื่อเด็กอายุมากขึ้นก็จะพัฒนาไปตามวุฒิภาวะและจากมวลประสบการณ์ทั้งหลายที่ได้รับ

6. ความคาดหวังของพัฒนาการ พัฒนาการมนุษย์เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีลำดับขั้นตอนและได้ถูกกำหนดไว้อย่างแน่นอน จึงสามารถทำนาย คาดหวังความสามารถและพฤติกรรมตามขั้นพัฒนาการในแต่ละช่วงวัยของเด็กอย่างคร่าว ๆ ได้ ทั้งนี้เมื่อเด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างเหมาะสมตามวุฒิภาวะและความพร้อม พัฒนาการก็สามารถดำเนินไปด้วยดีสมวัย หากมีอุปสรรคหรือความผิดปกติเกิดขึ้นในช่วงใดของพัฒนาการ ก็ย่อมส่งผลต่อแบบแผนพัฒนาการขั้นต่อไปให้หยุดชะงักเบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์ปกติและอาจส่งผลกระทบระยะยาวไปจนตลอดชีวิตได้

7. ความเสื่อมของพัฒนาการ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา มีทั้งการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะหรือความสามารถใหม่ ๆ และความเสื่อมหรือการสูญเสียคุณลักษณะหรือความสามารถเดิมบางอย่าง เช่น เด็กสูญเสียฟันน้ำนมก่อนจึงเกิดฟันแท้เข้ามาแทนที่ เด็กจะพูดเสียงอ้อแอ้ที่ฟังไม่รู้เรื่องก่อนจึงจะพูดชัดเจนขึ้นมาในช่วงบั้นปลายของชีวิต การเสื่อมมีมากกว่าการพัฒนา

ลักษณะของพัฒนาการ

พัฒนาการของเด็กปฐมวัยทุกด้านมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างแน่นแฟ้นและมีทิศทางพัฒนาที่แน่นอน คือ

1. พัฒนาการด้านร่างกาย หมายถึง การเปลี่ยนแปลงลักษณะทางร่างกาย เริ่มต้นจากส่วนบนไปสู่ส่วนล่าง (Cephalous - Caudal Development) และจากแกนกลางไปสู่ส่วนข้าง (Proximal-Distal - Development) สำหรับความสามารถทางการเคลื่อนไหวร่างกายจะพัฒนาทักษะทางการเคลื่อนไหวทั่วไป ไปสู่การเคลื่อนไหวแบบเจาะจง

2. พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก จะพัฒนาจากการรับรู้ความรู้สึกทั่วไป ไปสู่ความรู้สึกที่ละเอียดลึกซึ้ง จากการรับรู้ความรู้สึกของตนเองไปสู่การรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น

3. พัฒนาการด้านสังคม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงความสามารถในการติดต่อและสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น จะพัฒนาจากความผูกพันใกล้ชิด พี่งาพ่อแม่หรือคนในครอบครัว ไปสู่การพึ่งตนเอง และการปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงความสามารถทางการรู้คิด ซึ่งจะพัฒนาจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสและการรู้คิดเชิงรูปธรรม (Concrete Thought) ไปสู่ความเข้าใจในการใช้สัญลักษณ์ (Symbolic Thought) แล้วจึงรู้จักคิดเป็นนามธรรม (Abstract Thought) รวมทั้งความคิดที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentric Thought) ไปสู่การใช้ความคิดที่มีเหตุผล (Reasoning)

อัตราของพัฒนาการ

ขีดความสามารถตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแต่ละคนจะเร็วหรือช้ากว่าอัตราปกติได้ และมีความแตกต่างกัน คือ

1. ความแตกต่างภายในบุคคล (Intra - Individual Differences) ธรรมชาติได้กำหนดให้พัฒนาการของระบบและส่วนต่าง ๆ ของร่างกายภายในตัวเด็กแต่ละคน มีอัตราการเจริญเติบโตไม่เท่ากันในช่วงอายุหนึ่ง ๆ ของบุคคลนั้นเช่นกัน ในช่วงวัยทารก พัฒนาการทางร่างกายเป็นไปอย่างรวดเร็ว ต่อมาในช่วงปฐมวัย พัฒนาการของสมองอยู่ในอัตราสูงกว่าการเจริญเติบโตของอวัยวะอื่น ๆ เป็นต้น

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Inter - Individual Differences) แม้ว่าเด็กทุกคนจะมีแบบแผนของพัฒนาการเหมือนกันและพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันแต่ความสามารถที่จะพัฒนาให้ไปถึงจุดเดียวกันเมื่ออายุเท่ากัน อาจแตกต่างกันได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากระดับวุฒิภาวะที่ถูกกำหนดโดยพันธุกรรม และประสบการณ์ที่ได้รับจากสภาพแวดล้อม ซึ่งจะเป็นตัวกระตุ้นหรือขัดขวางศักยภาพ การแสดงความสามารถของเด็กแต่ละคน จากความรู้ด้านพัฒนาการเด็กปฐมวัยนั้นเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์มากสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการเด็กในช่วงปฐมวัยซึ่งหากบุคคลดังกล่าวมีความเข้าใจในพัฒนาการของเด็ก ก็จะเป็นข้อมูลความรู้ในการนำไปใช้เพื่อการพัฒนาตลอดจนประยุกต์ความรู้เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ด้านการพัฒนาเด็กต่อไป

สรุปได้ว่า พัฒนาการของเด็กวัยต่าง ๆ จะมีความแตกต่างกัน ซึ่งนับได้ว่าเป็นลักษณะเฉพาะวัยที่สามารถ จำแนกให้เห็นเป็นลักษณะเด่นประจำวัยได้ และพัฒนาการของเด็กปฐมวัยนั้นเป็นพื้นฐานในการเข้าใจพฤติกรรมที่เป็นปกติธรรมดาของเด็กวัยนี้ พัฒนาการทางร่างกายที่กำลังเจริญเติบโต ภาวะอารมณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม และสังคมรอบด้านเริ่มมีสังคมมีการเรียนรู้ สิ่งที่ไม่ควรทำไม่ควรทำฝึกการเป็นผู้ให้และผู้รับและมีพัฒนาการทางสติปัญญาที่ติดอยู่ในวัยที่อยากรู้อยากเห็นอยากทำ เรียนรู้เร็วเป็นแนวทางที่ครูผู้สอนควรจะสังเกต และเข้าใจในพฤติกรรมของเด็ก ก่อนจะดำเนินการสอนและให้ความรู้ต่าง ๆ กับเด็กก่อนวัยเรียน

พัฒนาการทางสติปัญญา

1. ความหมายของสติปัญญา

ประสาธ อิศรปริดา (2547 : 43) กล่าวว่าพัฒนาการปัญญา (Cognitive Development) โดยทั่วไปมีความหมายครอบคลุมถึงการเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการคิด การเรียนรู้ การจำและการแก้ปัญหา ผลการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการดังกล่าว ได้ข้อสรุปที่เด่นชัดประการหนึ่งว่าในแต่ละขั้นของการพัฒนา เด็กจะมีความสามารถทางปัญญาที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน ซึ่งแตกต่างจากขั้นอื่น ๆ เช่น เด็กอายุประมาณ 4 - 5 ปี สามารถเข้าใจสัญลักษณ์และมีจินตนาการในระดับหนึ่งซึ่งแตกต่างจากผู้ใหญ่ เด็กจึงไม่ใช่ผู้ใหญ่ตัวเล็ก ๆ เหมือนกับที่เคยเชื่อกันในสมัยก่อน

คัทเทิล (Cattell) (1950 : 478) กล่าวว่าพฤติกรรมทางสมองของมนุษย์แบ่งออกเป็นลักษณะใหญ่ ๆ ได้สองลักษณะ คือ ฟลูอิด ออบิลิตี้ (Fluid Ability) เป็นสติปัญญาที่เป็นอิสระปราศจากการเรียนรู้และประสบการณ์ แต่เป็นผลมาจากพันธุกรรมหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นปัญญาที่ติดตัวมาแต่กำเนิด สมรรถภาพสมองด้านนี้จะมีแทรกอยู่ในทุกอิริยาบถของกิจกรรมทางสมองไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความคิดหรือการแก้ปัญหาก็ตาม เช่น ความสามารถในการใช้เหตุผลการมองเห็นความสัมพันธ์ เป็นต้น และอีกลักษณะหนึ่ง คือ คริสตอลไลซ์ ออบิลิตี้ (Crystallize Ability) เป็นสติปัญญาที่เป็นผลของประสบการณ์และการเรียนรู้ สติปัญญาประเภทนี้มักจะมีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อมีประสบการณ์มากขึ้น

จิตทวารวรรณ เดือนฉาย (2541 : 10) กล่าวถึงความหมายของสติปัญญาว่าเป็นผลรวมของความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถหลายประการที่สำคัญ คือ ความสามารถในการตัดสินใจ การคิดหาเหตุผล และความสามารถในการปรับตัว

2. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์ (Bruner)

บรูเนอร์ (Bruner) กล่าวว่า การเรียนรู้ของเด็กเกิดจากกระบวนการทำงานภายในอินทรีย์จากสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก และถือว่าสิ่งแวดล้อมนั้นมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางเชาว์ปัญญา บรูเนอร์ (Bruner) ได้แบ่งพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาและการคิดของเด็กออกเป็น 3 ขั้นคือ

2.1 Enactive Stage ระยะนี้เป็นพัฒนาการที่ตรงกับ Period of Sensorimotor ของ เพียเจท์ (Piaget) ประมาณตั้งแต่แรกเกิดถึง 2 ขวบ เป็นขั้นที่เด็กเรียนรู้ด้วยการกระทำมากที่สุดเด็กวัยนี้จำเป็นที่จะต้องมีโอกาสสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมด้วยตนเองและแสดงพฤติกรรมออกมาการสัมผัสสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพัฒนาการด้านเชาว์ปัญญาและความคิด

2.2 Iconic Stage ระยะเวลาเป็นขั้นพัฒนาการที่คล้ายกับ The Period of Pre - Operational Thought ของเพียเจท์ (Piaget) ซึ่งครอบคลุมขั้นก่อนเกิดสิ่งกัมและการคิดแบบนึกรู้เองในวัยนี้เด็กจะเกี่ยวข้องกับความจริงมากขึ้น เมื่อเห็นสิ่งเร้าจะเกิดการรับรู้และสร้างภาพในความคิด เขามองโลกแต่ในแง่ของตนและมักมีความเข้าใจแคบ มักมองอยู่แง่เดียว ในขั้นนี้เด็กเริ่มที่จะใช้ภาษา และเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ สามารถเรียกสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเขา

2.3 Symbolic Stage ระยะเวลาเป็นขั้นพัฒนาการที่คล้ายกับ The Period of Concrete Operation ของเพียเจท์ (Piaget) เป็นพัฒนาการที่ถัดมาจากขั้น Iconic Stage เด็กจะสามารถเข้าใจความสัมพันธ์ของสิ่งของ สามารถเกิดความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ได้

3. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์ (Piaget)

เพียเจท์ (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. 2545 : 36 - 39 ; อ้างอิงมาจาก Piaget. 1959) นักจิตวิทยาชาวสวิสที่เป็นที่รู้จักในฐานะผู้เชี่ยวชาญในทฤษฎีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาเกิดที่เมืองนูซาเทล (Necuhatel) หนังสือและบทความทั้งหมดซึ่ง เป็นผลงานของเขาเกี่ยวข้องกับความรู้เจริญเติบโตและพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก ซึ่งทฤษฎีนี้ เน้นถึงความสำคัญของการเป็นมนุษย์ อยู่ที่มีมนุษย์มีความสามารถในการสร้างความรู้ผ่านการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมซึ่งปรากฏในตัวเด็ก ตั้งแต่แรกเกิด ความสามารถนี้คือการปรับตัว (Adaptation) เป็นกระบวนการที่เด็กสร้างโครงสร้างตามความคิด (Scheme) โดยการมีปฏิสัมพันธ์ กับสิ่งแวดล้อม 2 ลักษณะคือเด็กพยายามปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมโดยซึมซับประสบการณ์ (Assimilation) และการปรับโครงสร้างสติปัญญา (Accommodation) ตามสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดความสมดุลในโครงสร้างความคิดความเข้าใจ (Equilibration) ความสามารถนี้เป็นส่วนสำคัญของโครงสร้างทางสมอง นอกจากนี้ เพียเจท์ เน้นเรื่องการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ เมื่อเด็กปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้ใหญ่ในการเข้าสังคมนั้น ๆ อิทธิพลของการเข้าทฤษฎีนี้ มีบทบาทในการจัดแนวประสบการณ์ในระดับปฐมวัย คือให้เด็กเรียนรู้โดยให้โอกาสเด็กในการเล่น สำรวจ ทดลอง มีโอกาสเลือก ตัดสินใจและแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง ความสามารถทางสติปัญญาของมนุษย์ในการเรียนรู้ตามแนวความคิดของเพียเจท์

การซึมซับประสบการณ์ (Assimilation) คือกระบวนการที่อินทรีย์ได้ดูดซับสิ่งแวดล้อมจากประสบการณ์เดิมของตนเองขอบเขตของการดูดซับนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของอินทรีย์นั้น ๆ ตัวอย่างเช่น เด็กชายแชมป์ อายุ 2 ขวบ เห็นส้มเป็นครั้งแรกจะบอกว่าคือลูกบอลเพราะประสบการณ์เดิมของแชมป์รู้จักลูกบอลเป็นลูกกลม ๆ สีส้ม เมื่อเขาพบสิ่งใหม่คือส้ม เขาก็จะสามารถรับรู้ได้ตามประสบการณ์เดิมของเขาเท่านั้น

การปรับโครงสร้างสติปัญญา (Accommodation) เป็นกระบวนการควบคู่ไปกับการซึมซับประสบการณ์ เมื่อสิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสติปัญญาในอินทรีย์จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงให้สมดุลกับสิ่งแวดล้อม หน่วยที่มีการปรับนี้ เพียเจท์ (Piaget) เรียกว่าสกีมา (Schema) ทั้งนี้หมายความว่า สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลช่วยให้เด็กเปลี่ยนความคิด ความเข้าใจและปรับโครงสร้างสติปัญญาให้ตรงกับสภาพแวดล้อมของเขา

4. การประเมินพัฒนาการ

4.1 ความหมายของการประเมินพัฒนาการ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 22) ได้ให้ความหมายของการประเมินพัฒนาการไว้ว่า การประเมินพัฒนาการเป็นการประเมินความสามารถของเด็ก

ในการแสดงพฤติกรรมที่คาดว่าจะปรากฏในแต่ละช่วงอายุ เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูล ในการพิจารณาเสริมประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 84) ได้ให้ความหมายของการประเมินพัฒนาการ ไว้ว่า การประเมินพัฒนาการ หมายถึง กระบวนการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในขณะทำกิจกรรมแล้ว จดบันทึกลงในเครื่องมือที่ผู้สอนสร้างขึ้นหรือกำหนดอย่างต่อเนื่อง เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เด็ก แสดงออกในแต่ละครั้ง เป็นข้อมูลในการพัฒนากิจกรรมให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ

สรุปได้ว่า การประเมินพัฒนาการ หมายถึง การแปลผลพัฒนาการของเด็กที่แสดง พฤติกรรมออกมา เพื่อนำไปสู่การพิจารณาเสริมการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้รับการเสริมสร้าง พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เต็มตามศักยภาพตามเครื่องมือที่ผู้สอน สร้างขึ้น

4.2 หลักการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 22) ได้ให้หลักการ ประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. การประเมินพัฒนาการเด็กระดับปฐมวัย เป็นการประเมินพฤติกรรมและความสามารถของเด็กแต่ละคน โดยครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา
2. การประเมินพัฒนาการของเด็กระดับปฐมวัย เป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นกิจกรรมปกติตามตารางกิจกรรมประจำวัน
3. การประเมินพัฒนาการควรใช้วิธีการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมและความสามารถของเด็กอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสรุปพัฒนาการและนำข้อมูลการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสม และสอดคล้อง กับความสามารถของเด็กแต่ละคน
4. การประเมินพัฒนาการมิได้มุ่งนำผลการประเมินมาตัดสินการเลื่อนชั้นของเด็ก ทั้งนี้ เพราะเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการเร็วหรือช้าต่างกัน และสามารถพัฒนาไปตามระดับขั้นของพัฒนาการได้ โดยได้รับการกระตุ้น ส่งเสริมที่เหมาะสม
5. ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้ได้ผลทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญานั้น ครูต้องทราบว่าเด็กมีพัฒนาการอยู่ในระดับใดเพื่อจะได้จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ครูจึงต้องรู้วิธีการประเมินพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กโดย ทำการสังเกตพฤติกรรมเด็กอย่างสม่ำเสมอจนสามารถสรุปได้ว่า เด็กมีพัฒนาการอยู่ในระดับใด เพื่อสามารถจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับความสามารถของแต่ละคน
6. เกณฑ์การประเมินในแต่ละเนื้อหาได้แบ่งเป็น 3 ระดับ โดยยึดระดับพัฒนาการของ เด็กปฐมวัยและความสอดคล้องกับธรรมชาติของกิจกรรม แต่ละเนื้อหาจึงมีเกณฑ์การประเมินแตกต่างกันการประเมินพัฒนาการเป็นการสังเกตอย่างต่อเนื่อง เมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมในแต่ละ ครั้ง จึงนำผลการสังเกตพฤติกรรมนั้นมาประเมินจากเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ว่านักเรียนมีพัฒนาการแต่ละด้านอยู่ในระดับใด 1 2 หรือ 3 ซึ่ง 1 หมายถึง ปรับปรุง 2 หมายถึง พอใช้ 3 หมายถึง ดี

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 43) ได้ให้หลักการประเมินพัฒนาการของเด็ก ดังนี้

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลการพัฒนาเด็ก
2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
3. สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
4. ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือ และจัดบันทึกไว้

เป็นหลักฐาน

5. ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลาย เหมาะกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ไม่ควรใช้การทดสอบ

สรุปได้ว่า การประเมินพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นกระบวนการสำคัญของการเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กในด้านต่าง ๆ โดยจะต้องมีการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัย มีการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอต่อเนื่อง เพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนาศักยภาพตามพัฒนาการของเด็กแต่ละวัยต่อไป

ความฉลาดทางอารมณ์

1. ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์

มีผู้ให้ความหมายของ ความฉลาดทางอารมณ์ไว้มากมายทั้งนักการศึกษา นักจิตวิทยา ในประเทศไทยและต่างประเทศ ดังนี้

วิลรัตน์ ลิหสุนนท์ (2546 : 27) ได้ให้ความหมายของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ คือ ความสามารถของบุคคลในการตระหนักรู้ถึงความรู้สึก และอารมณ์ของตนเองมี ความสามารถในการบริหารจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม มีแรงจูงใจในตนเองสามารถเผชิญกับปัญหา และอุปสรรคได้อย่างไม่ย่อท้อ จนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย รวมทั้งสามารถรับรู้เข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น และตอบสนองความต้องการของผู้อื่นได้

สายฝน ดวงสีทอง (2549 : 56) สรุปว่า ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) เป็นความสามารถของบุคคลที่ตระหนักรู้ถึงภาวะอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นสามารถจัดการกับปัญหาและควบคุมความเครียด มีน้ำใจเอื้ออาทรต่อผู้อื่น พร้อมทั้งมีทักษะทางสังคมที่ทำให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

เยาวลักษณ์ ชำนาญพงษ์ (2546 : 9) ได้ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ว่า หมายถึง ความสามารถในการตระหนักรู้ถึงความรู้สึกของตนเองและของผู้อื่น ควบคุมอารมณ์ได้ดี สร้างแรงจูงใจในตัวเอง บริหารจัดการอารมณ์ต่าง ๆ ของตน และอารมณ์ที่เกิดจากความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่มนุษย์สัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี ความฉลาดทางอารมณ์ คือ การใช้ปัญญากับการแสดงอารมณ์ที่ออกมาให้มีเหตุผล เป็นการแสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาในแต่ละสถานการณ์โดยถือว่าอารมณ์ หรือความรู้สึกนั้น เป็นพลังให้เกิดพฤติกรรมซึ่งถ้าพลังขาดปัญญากำกับก็จะเป็นพลังตาบอด ปัญญาจึงเป็นตัวที่จะมากำกับชีวิตของเราให้การแสดงออกมาเป็นไปในทางที่ถูกต้อง (เยาวลักษณ์ ชำนาญพงษ์. 2546 : 11 ; อ้างอิงมาจาก พระราชวรมณี. 2542 : ไม่มีเลขหน้า)

เทอดศักดิ์ คงเดช (2548 : 18) ได้ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ว่า หมายถึง การเข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น รู้จักจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง รู้จักควบคุมจัดการและแสดง ออกทางอารมณ์และใช้ชีวิตได้อย่างเหมาะสมที่สำคัญคือมองโลกในแง่ดีแก้ไขความขัดแย้ง โดยเฉพาะความเครียดที่เกิดขึ้นในจิตใจได้อย่างดี

กรมสุขภาพจิต (2549 : 5) นำเสนอถึงความฉลาดทางอารมณ์ว่า หมายถึง ความสามารถในการรู้จักเข้าใจ และควบคุมอารมณ์ของตนเองได้สอดคล้องกับวัย มีการประพฤติปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสมและมีความสุขได้แก่ ด้านดี หมายถึง รู้จักอารมณ์รู้ ระวังอะไรถูกอะไรผิด การมีวินัย รู้จักรอคอยและมีน้ำใจ ด้านเก่ง หมายถึง การมีความกระตือรือร้น หรือสนใจใฝ่รู้ การสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ด้านสุข หมายถึง การมีความพอใจ มีความอบอุ่น และมีความสุขสนุกสนานรื่นเริง

นิตยา คชภักดี (2546 : 110-112) ให้ความหมายความฉลาดทางอารมณ์ว่า หมายถึง ความสามารถในการพัฒนาเชิงอารมณ์ และสังคมที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จ และมีความสุข

วิระวัฒน์ ปันนิตามัย (2551 : 35) เป็นผู้เสนอกรอบแนวคิด และได้บัญญัติศัพท์ คำว่า EQ (Emotional Quotient) เป็นคนแรกที่ทำให้ความหมายว่า เป็นสามารถของบุคคลในการรับรู้ ประเมิน และแสดงอารมณ์ออกมาได้อย่างเหมาะสม การตระหนักรู้ถึงความรู้สึก และภาวะอารมณ์ ของตนเองและผู้อื่นได้ การรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น สามารถแยกความแตกต่าง ของอารมณ์ที่เกิดขึ้นและใช้ข้อมูลนี้เป็นเครื่องชี้นำความคิดและการกระทำของตนเอง มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนเอง ทำให้สามารถชี้นำความคิด และการกระทำของตนเองได้อย่าง สมเหตุสมผล

โกลแมน (วิระวัฒน์ ปันนิตามัย. 2551 : 33 ; อ้างอิงมาจาก Goleman. 1998 : 317) กล่าวถึง ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient : EQ) ว่าเป็นความสามารถ ในการตระหนักรู้ถึงความรู้สึกของตนเองและความรู้สึกของผู้อื่น จนสามารถบริหารหรือจัดการกับ อารมณ์ของตนเอง เพื่อเป็นแรงจูงใจในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้อย่างประสบความสำเร็จ

วิระวัฒน์ ปันนิตามัย (2551 : 37 – 38) ให้ความหมาย ความฉลาดทางอารมณ์ว่า คือ การเรียนรู้จักอารมณ์ ความรู้สึกของตนให้ตระหนัก มีสติ รู้เท่าทันสาเหตุและความแปรผันด้าน อารมณ์ของตนเป็นการเรียนรู้พูดคุยภายในตน บริหารจัดการอารมณ์ ภาวะอารมณ์ อุปนิสัยใจคอของ ตนไปในทางที่สร้างประโยชน์แก่ทุกฝ่าย สร้างแรงจูงใจที่ดีให้แก่ตนเองในทางที่สร้างสรรค์

สรุปได้ว่า ความฉลาดทางอารมณ์ คือ พฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการค้นพบ ถึงวิธีการประพฤติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข ประกอบด้วย คุณลักษณะ ที่สำคัญ 3 ด้าน คือ ด้านดี หมายถึงถึงการรู้จักอารมณ์ การรู้ระวังอะไรถูกอะไรผิด การมีวินัย การรู้จัก รอคอยและการมีน้ำใจ ด้านเก่ง หมายถึง การมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึง การมีความกระตือรือร้น หรือสนใจใฝ่รู้การปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง การสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น และ การกล้าพูดและกล้าแสดงออกและด้านสุข หมายถึง การมีความพอใจ มีความอบอุ่น และมีความสุข สนุกสนาน รื่นเริง

2. ประโยชน์และความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์

ความฉลาดทางอารมณ์เป็นความสามารถในการตระหนักรู้อารมณ์ความรู้สึกของตนเองและของผู้อื่น สามารถควบคุมอารมณ์ บริหารจัดการอารมณ์ และแรงกระตุ้นภายใน ตลอดจนสามารถ รอคอยการตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสม ถูกกาลเทศะ สามารถให้กำลังใจตนเอง ที่จะเผชิญกับอุปสรรคและข้อขัดแย้งต่าง ๆ ได้อย่างไม่คับข้องใจ รู้จักขจัดความเครียดที่ขัดขวางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถขึ้นนำความคิด และการกระทำของตนในการสร้างสัมพันธภาพ และการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขประสบความสำเร็จทั้งในการเรียน ความสำเร็จในอาชีพ ตลอดจนประสบความสำเร็จในชีวิต ความฉลาดทางอารมณ์จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่ต้องพัฒนาให้มีในตัวมนุษย์ตั้งแต่วัยเยาว์ (อัจฉรา สุขอารมณ์ และวิลาสลักษณ์ ชวัลลี. 2543 : 15)

เทอดศักดิ์ คงเดช (2548 : 35) กล่าวถึงความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ว่า เด็กที่สามารถควบคุมอารมณ์ อดกลั้นต่อความต้องการของตนเอง เมื่อโตขึ้นจะประสบความสำเร็จในการทำงานมากกว่าเด็กที่ยอมทำตามความต้องการของตนเองง่าย ๆ ความฉลาดทางอารมณ์มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลที่จะอำนวยความสะดวกให้เกิดประโยชน์ต่าง ๆ ตามมา

นงพงา ลิ้มสุวรรณ (2549 : 1) กล่าวถึง คนที่มีอีคิวดี คือ คนที่รู้จักและเข้าใจอารมณ์ตัวเองรู้จักแยกแยะควบคุมอารมณ์ และสามารถแสดงอารมณ์ได้อย่างถูกต้องตามกาลเทศะปรับตัวให้เข้ากับสังคมอย่างเหมาะสม และมีความสามารถด้านต่าง ๆ ทางจิตใจ อารมณ์ และสังคมหลายด้าน คนที่มี อีคิวสูงจะมีคุณสมบัติทั่ว ๆ ไป ดังนี้

1. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์
2. มีการตัดสินใจที่ดี
3. ควบคุมอารมณ์ตัวเองได้
4. มีความอดกลั้น
5. ไม่หุนหันพลันแล่น
6. ทนความผิดหวังได้
7. เข้าใจจิตใจของผู้อื่น
8. เข้าใจสถานการณ์ทางสังคม
9. ไม่ย่อท้อหรือยอมแพ้ง่าย
10. สามารถสู้ปัญหาชีวิตได้
11. ไม่ปล่อยให้ความเครียดท่วมทับความคิดไปหมดจนทำอะไรไม่ถูกแค่ไหนจริงใจ

เพียงใด เป็นต้น

กรมสุขภาพจิต ได้กล่าวถึงความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ว่า เป็นเรื่องสำคัญเนื่องจาก มีเหตุการณ์ที่ว่าคนที่เก่งแต่ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ หรือเก่งแต่สัมพันธภาพกับเพื่อนฝูงไม่ดีหรือเก่งแต่ไม่รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ไม่สามารถประสบความสำเร็จในหน้าที่ การงานตามที่ควรเป็น (กรมสุขภาพจิต. 2549 : 6)

ทวีศักดิ์ สิริรัตนเรขา (2549 : 6 - 10) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ไว้ว่า “มีความรู้ท่วมหัว แต่เอาตัวไม่รอด” ยังคงเป็นสัจธรรมเสมอ ถ้ามีบางสิ่งบางอย่างขาดหายไป เรียนเก่ง จำเก่ง คิดเก่ง ก็ยังคงไม่พอ ถ้าไม่โหดร้าย รอคอยไม่ได้ แพ้ไม่เป็น สุดท้ายก็เอาตัวไม่รอด ผู้ที่มีอีคิวดี ย่อมส่งผลดีต่อตนเอง ครอบครัว และผู้คนรอบข้าง สามารถดำเนินชีวิต

อย่างเข้าใจ และมีความสุข สามารถมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลรอบข้าง นำมาซึ่งความนับถือตนเอง การยอมรับจากผู้อื่น ความร่วมมือ ความสำเร็จในชีวิต และความสงบสุขในจิตใจ

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2551 : 38 – 43) ให้ความสำคัญความฉลาดทางอารมณ์ไว้ว่า การทำให้บุคคลสามารถสื่อสารระหว่างกันเป็นไปอย่างราบรื่น เมื่อนำไปประกอบกับภูมิปัญญา จะทำให้เกิดการประโยชน์ในการสื่อสารที่ีระหว่างบุคคล ลดความก้าวร้าว ลดการโจมตี การนิเทศ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันดังนี้

1. ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีให้กับเด็กมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่เจริญเหมาะสมกับวัย
2. ช่วยให้สามารถสื่อสาร แสดงความรู้สึกได้ถูกต้องตามกาลเทศะ เข้าใจในความรู้สึกของผู้อื่น
3. ก่อให้เกิดการสร้างและผลิตผลที่สนองต่อเป้าหมาย เกิดการยอมรับ และมีความคิดริเริ่ม
4. ช่วยให้การบริการตรงตามความต้องการของลูกค้า เกิดความไว้วางใจในการใช้สินค้าและบริการ
5. ช่วยส่งเสริมอัจฉริยภาพของความเป็นผู้นำที่มีศิลปะในการรู้จักใช้คน และครองใจคน

6. ช่วยให้เข้าใจชีวิตของตนเองและของผู้อื่น มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน มุ่งใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ทำให้ชีวิตครอบครัวเป็นสุขด้วยความเข้าใจกัน

จากที่กล่าวมาในข้างต้นสรุปได้ว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีความสำคัญโดยสามารถให้ประโยชน์ต่อบุคคลในการดำเนินชีวิตเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะเป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกให้บุคคลประสบความสำเร็จในชีวิตทั้งด้านการเรียน การทำงาน และชีวิตครอบครัว ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงสนใจในการพัฒนาเด็กให้มีความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งควรพัฒนามาตั้งแต่เยาว์วัยเพื่อเป็นรากฐานของบุคคลในการปฏิบัติที่ต่อเนื่องที่จะทำให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้การพัฒนาด้วยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA

3. องค์ประกอบและลักษณะของความฉลาดทางอารมณ์

นักจิตวิทยาหลาย ๆ ท่านได้แบ่งองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ที่มีความสอดคล้องกันในที่นี้จะกล่าวเฉพาะแนวคิดของนักจิตวิทยาคนสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

การ์ดเนอร์ (วิมลรัตน์ ลิหสุนนท์. 2546 : 28 ; อ้างอิงมาจาก Gardner. 1993 : 13 – 25) นักจิตวิทยาจาก Howard School of Education ได้จำแนกความฉลาดทางอารมณ์ใน 2 ด้าน คือ

1. ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal Intelligence) เป็นความสามารถในการรับรู้ และตอบสนองต่ออารมณ์และความต้องการของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
2. ความรู้จักตนเอง (Intrapersonal Intelligence) เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของตนเอง สามารถแยกแยะ และสามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองซึ่งจะนำไปสู่การเข้าใจตนเองดีขึ้น

สโลเวย์ และเมเยอร์ (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. 2551 : 73 - 75 ; อ้างอิงมาจาก Salovey and Mayer. 1997 : 3 – 31) เสนอองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์เป็นประเด็นหลัก ๆ 5 ประเด็น คือ

1. Knowing One's Emotion หรือ Self Awareness หมายถึงการตระหนักรู้ตนเอง เป็นการรับรู้และเข้าใจความรู้สึกนึกคิด และอารมณ์ของตนเองตามความเป็นจริง และสามารถควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองได้

2. Managing Emotion คือ ความสามารถในการบริหารจัดการกับอารมณ์ของตนเองอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ เพื่อไม่ให้เกิดความเครียด มีเทคนิคในการคลายเครียดลดความวิตกกังวลรุนแรงได้อย่างรวดเร็ว ไม่ฉุนเฉียวง่าย สามารถทำให้อารมณ์ ชุมนิวหายไปได้โดยเร็ว

3. Recognizing Emotion in Other เป็นการรับรู้อารมณ์ และความต้องการของผู้อื่นเห็นใจผู้อื่น เอาใจเขามาใส่ใจเรา และสามารถแสดงออกได้อย่างเหมาะสม

4. Motivating Oneself เป็นความสามารถในการจูงใจตนเอง สามารถควบคุมความต้องการและแรงกระตุ้นได้อย่างเหมาะสม สามารถรอคอยการตอบสนองความต้องการเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ดีกว่า มองโลกในแง่ดี สามารถจูงใจและให้กำลังใจตนเองได้

5. Handling Relationship เป็นความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี รวมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลรอบข้าง

โกลแมน (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. 2551 : 83 - 88 ; อ้างอิงมาจาก Goleman. 1995 : 43 - 44) ได้เขียนหนังสือชื่อ Emotionally Intelligence : Why It Matter More Than IQ กล่าวถึงเขาวินิจฉัยอารมณ์ได้ปรับปรุงจากแนวคิดของ สโลเวย์และเมเยอร์ โดยแบ่งเป็น 5 องค์ประกอบ คือ 1) การตระหนักรู้ได้ตนเอง (Self - Awareness) 2) การควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม (Handling Feeling Appropriately) 3) การสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง (Motivating Oneself) 4) การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy) และ 5) การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Handling Relationship) โดยการแบ่งเป็น 2 ส่วน 5 ด้าน และ 25 องค์ประกอบ โดยได้เสนอกรอบแนวคิดของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ความสามารถส่วนบุคคล (Personal Competence) ในการจัดการอารมณ์ของตนเองได้

1. การตระหนักรู้ในตนเอง (Self Awareness) เป็นการตระหนักรู้ถึงความรู้สึก ความ โน้มเอียงของอารมณ์ตนเอง หยั่งรู้ความเป็นไปได้ของตนเองและความพร้อมต่าง ๆ ประกอบด้วย

1.1 การตระหนักรู้ด้านอารมณ์ (Emotional Awareness) รู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง รู้ถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดความรู้สึกนั้น ๆ และผลที่จะเกิดตามมา

1.2 การประเมินตนเองได้ตามความเป็นจริง (Accurate Self - Assessment) รู้จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง

1.3 การมั่นใจในตนเอง (Self-Confidence) รู้สึกมั่นใจในคุณค่าและความสามารถของตนเอง

2. การมีวินัยในการควบคุมตนเอง (Self - Regulation) เป็นความสามารถในการจัดการกับอารมณ์ แรงกระตุ้น และสาเหตุที่เกิดได้ ประกอบด้วย

2.1 การควบคุมตนเอง (Self - Control) สามารถดูแล ควบคุมกับอารมณ์หรือความฉุนเฉียวได้

- คุณงามความดีเป็นหลัก
- 2.2 ความน่าไว้วางใจ (Trustworthiness) ความซื่อสัตย์ และการยึดถือ
- 2.3 การมีมโนธรรม (Conscientiousness) รับผิดชอบต่อการกระทำ
- 2.4 การปรับตัวได้ (Adaptability) ยืดหยุ่นในการจัดการกับการ
- เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ
- 2.5 การเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ (Innovation) เปิดใจกว้างกับความคิดแนวทาง
- และข้อมูลใหม่ ๆ
3. การสร้างแรงจูงใจในตนเอง (Motivation Oneself) เพื่อเป็นแนวโน้มนำ
- ทางอารมณ์ที่เกื้อหนุน การมุ่งสู่เป้าหมาย ประกอบด้วย
- 3.1 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Drive) พยายามที่จะปรับปรุง
- เพื่อพัฒนาให้ได้มาตรฐานที่ดี
- 3.2 การยึดมั่นในข้อตกลง (Commitment) ยึดมั่นกับเป้าหมายของกลุ่ม
- 3.3 มีความคิดริเริ่ม (Initiative) พร้อมทั้งจะปฏิบัติตามโอกาสที่เหมาะสม
- 3.4 การมองโลกในแง่ดี (Optimism) เพียรพยายามสู่เป้าหมายแม้มี
- อุปสรรค

- ส่วนที่ 2 ความสามารถทางสังคม (Social Competence) เป็นการสร้างและ
- รักษาความสัมพันธ์กับผู้อื่น ประกอบด้วย
1. การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy) การตระหนักรู้ถึงความรู้สึกความต้องการและความห่วงใยของผู้อื่น ได้แก่
- 1.1 การเข้าใจผู้อื่น (Understanding Others) รู้ถึงความรู้สึก การรับรู้
- และสนใจใน ข้อวิตกกังวลของผู้อื่น
- 1.2 การพัฒนาผู้อื่น (Developing Others) ทราบความต้องการ
- เพื่อพัฒนาส่งเสริมให้ผู้อื่นให้มีความรู้ ความสามารถให้ถูกทาง
- 1.3 การมีจิตใจใฝ่บริการ (Service Orientation) คาดคะเน รับรู้และ
- ตอบสนองต่อความต้องการของผู้อื่น
- 1.4 การสร้างโอกาสในความหลากหลาย (Leveraging Diversity)
- การมองเห็นโอกาสที่เป็นไปได้
- 1.5 การตระหนักรู้ถึงอารมณ์ของกลุ่ม (Political Awareness) สามารถ
- อ่านสถานการณ์และความสัมพันธ์ของกลุ่มได้
2. ทักษะทางสังคม (Social Skill) ความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่นอย่าง
- คล่องแคล่ว เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีที่พึงประสงค์ โดยสามารถแสวงหาความร่วมมือ
- จากผู้อื่นได้ด้วย ได้แก่
- 2.1 ความสามารถในการโน้มน้าว (Influence)
- 2.2 การสื่อความหมาย (Communication) ฟังและสื่อสารที่ชัดเจน
- และน่าเชื่อถือ

2.3 การจัดการกับความขัดแย้ง (Conflict Management) เจรจาต่อรอง เพื่อแก้ไขและยุติความขัดแย้งได้

2.4 ความเป็นผู้นำ (Leadership) ผลักดันกลุ่มได้อย่างดี และถูกต้อง

2.5 การกระตุ้น ริเริ่มให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี และสามารถ บริหาร ความเปลี่ยนแปลงได้ (Change Catalyst)

2.6 การสร้างสายสัมพันธ์ (Building Bonds) รักษาสิ่งเป็นประโยชน์ต่อ ความสัมพันธ์

2.7 การสร้างความร่วมมือร่วมใจในการทำงานเป็นทีม (Collaboration and Cooperation)

2.8 การทำงานเป็นทีม (Team Capabilities) ให้เกิดพลังกลุ่มเพื่อสู่ เป้าหมาย

เวกเนอร์ และสแตมเบิร์ก (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. 2551 : 35 ; อ้างอิงมาจาก Wagner and Stenberg. 1985 : 439) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของความฉลาด ทางอารมณ์อย่างละเอียดมากขึ้นและกล่าวถึง องค์ประกอบของ EQ และวิธีสร้าง ดังนี้

ความดี หมายถึง ถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของ ตนเองวิธีสร้าง รู้จักเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม รู้อารมณ์และความต้องการของ ตนเองควบคุมอารมณ์และความต้องการได้ แสดงออกอย่างเหมาะสม ได้แก่

1. ความสามารถในการเห็นใจผู้อื่น วิธีสร้าง ใส่ใจผู้อื่น เข้าใจ และยอมรับ ผู้อื่นแสดงความเห็นใจอย่างเหมาะสม

2. ความสามารถในการรับผิดชอบ วิธีสร้าง รู้จักการให้ รู้จักการรับรู้จักรับ ผิดรู้จักให้อภัย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

ความเก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเองและมีแรงจูงใจ วิธีสร้าง รู้ศักยภาพของตนเอง สร้างขวัญและกำลังใจให้ตนเองได้ มีความมุ่งมั่นที่จะไปให้ถึงเป้าหมาย ได้แก่

1. ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา วิธีสร้าง รับรู้ และเข้าใจปัญหา มีขั้นตอนในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม มีความยืดหยุ่น

2. ความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น วิธีสร้าง รู้จักการสร้าง สัมพันธภาพ ที่ดีกับผู้อื่น กล่าวแสดงออกอย่างเหมาะสมแสดงความเห็นที่ขัดแย้งได้อย่างสร้างสรรค์

ความสุข หมายถึงความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข มีความภูมิใจใน ตนเอง วิธีสร้าง เห็นคุณค่าในตนเอง เชื่อมมั่นในตนเอง ประกอบด้วย

1. ความพึงพอใจในชีวิต วิธีสร้าง รู้จักมองโลกในแง่ดี มีอารมณ์ขัน พอใจ ในสิ่งที่ตนมีอยู่

2. ความสงบทางใจ วิธีสร้าง มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสุข รู้จักผ่อนคลาย มีความสงบทางจิตใจ

คูเปอร์ และซาวาฟ (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. 255 : 88-89 ; อ้างอิงมาจาก Cooperb and Sawaf. 1997 : Emotional Development and Emotional Intelligence) เสนอโครงสร้างของความฉลาดทางอารมณ์ว่า ประกอบด้วยหลักสำคัญ 4 หลัก ด้วยกัน โดยแต่ละหลักจะมี 4 องค์ประกอบย่อย

1. ความรอบรู้ทางอารมณ์ (Emotional Literacy) รู้จักอารมณ์ของตนเองรู้และไหวทันว่าอารมณ์ของตนผันแปรไปเช่นไร มี 4 องค์ประกอบย่อย คือ
 - 1.1 ความซื่อสัตย์ทางอารมณ์
 - 1.2 อารมณ์ที่มีพลัง
 - 1.3 การรับทราบผล
 - 1.4 ความสามารถหยั่งรู้ตามความเป็นจริง
 2. ความเหมาะสมทางอารมณ์ (Emotional Fitness) ปรับวางอารมณ์ของตนได้อย่างยืดหยุ่น รู้กาลเทศะแม้เผชิญความลำบากใจ มี 4 องค์ประกอบย่อย คือ
 - 2.1 มีอยู่อย่างแท้จริง
 - 2.2 การแผ่ความไวเนื้อเชื่อใจ
 - 2.3 การไม่พึงพอใจในเชิงสร้างสรรค์
 - 2.4 การกลับคืนสู่สภาพปกติและเดินหน้า
 3. ความลึกซึ้งทางอารมณ์ (Emotional Depth) ระดับความลึกซึ้งอารมณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนา มี 4 องค์ประกอบย่อย คือ
 - 3.1 การผูกพัน รับผิดชอบและมีสติ
 - 3.2 การมีเป้าหมายและศักยภาพที่โดดเด่น
 - 3.3 พุดกับทำตรงกับด้วยคุณธรรม
 - 3.4 การโน้มน้าวโดยไม่ต้องใช้สิทธิอำนาจ
 4. การผันแปรทางอารมณ์ (Emotional Alchemy) ความสามารถในการใช้อารมณ์เพื่อความคิดสร้างสรรค์ มี 4 องค์ประกอบย่อย คือ
 - 4.1 การแสดงการหยั่งรู้
 - 4.2 การคิดใคร่ครวญได้
 - 4.3 การเล็งเห็นโอกาส
 - 4.4 การสร้างโอกาส
- กระทรวงสาธารณสุข ได้เสนอองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์โดยเป็น 3 ด้าน คือ ความดี ความเก่ง และความสุข ซึ่งประกอบด้วยความสามารถต่าง ๆ (กระทรวงสาธารณสุข. 2543 : 55 – 56) ดังต่อไปนี้
1. ความดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเองรู้จักเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ประกอบด้วยความสามารถต่อไปนี้
 - 1.1 ควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเองได้
 - 1.1.1 รู้อารมณ์และความต้องการของตนเอง
 - 1.1.2 ควบคุมอารมณ์และความต้องการได้
 - 1.1.3 แสดงออกอย่างเหมาะสม
 - 1.2 เห็นใจผู้อื่น
 - 1.2.1 ใส่ใจผู้อื่น
 - 1.2.2 เข้าใจและยอมรับผู้อื่น
 - 1.2.3 แสดงความเห็นใจอย่างเหมาะสม

- 1.3 รับผิดชอบ
 - 1.3.1 รู้จักให้/รู้จักรับ
 - 1.3.2 รับผิดชอบ/ให้อภัย
 - 1.3.3 เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
2. ความเก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเองมีแรงจูงใจสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและ แสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ประกอบด้วยความสามารถต่อไปนี้
 - 2.1 รู้จักและมีแรงจูงใจในตนเอง
 - 2.1.1 รู้ศักยภาพของตนเอง
 - 2.1.2 สร้างขวัญและกำลังใจให้ตนเองได้
 - 2.1.3 มีความมุ่งมั่นไปสู่เป้าหมาย
 - 2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา
 - 2.2.1 รับรู้และเข้าใจปัญหา
 - 2.2.2 มีขั้นตอนในการแก้ปัญหา
 - 2.2.3 มีความยืดหยุ่น
 - 2.3 มีสัมพันธภาพกับผู้อื่น
 - 2.3.1 สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
 - 2.3.2 กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม
 - 2.3.3 แสดงความเห็นที่ขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์
3. ความสุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข ดังนี้
 - 3.1 ภูมิใจในตนเอง
 - 3.1.1 เห็นคุณค่าตนเอง
 - 3.1.2 เชื่อมั่นในตนเอง
 - 3.2 พึงพอใจในชีวิต
 - 3.2.1 มองโลกในแง่ดี
 - 3.2.2 มีอารมณ์ขัน
 - 3.2.3 พึงพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่
 - 3.3 มีความสงบทางใจ
 - 3.3.1 มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสุข
 - 3.3.2 รู้จักผ่อนคลาย
 - 3.3.3 มีความสงบทางจิตใจ

นางพญา ลิ้มสุวรรณ (2549 : 11) กล่าวว่า องค์ประกอบของทักษะทางอารมณ์หรืออีคิวของคนอาจจัดได้เป็นเรื่องใหญ่ ๆ 5 เรื่อง คือ สามารถรู้อารมณ์ตัวเอง สามารถบริหารอารมณ์ตัวเอง สามารถทำให้ตัวเองมีพลังใจ สามารถเข้าถึงจิตใจผู้อื่น สามารถรักษาความสัมพันธ์กับผู้อื่น

1. สามารถรู้อารมณ์ตัวเอง คนที่จะมีทักษะชีวิตที่ดีจะต้องมีคุณสมบัติข้อนี้ คือ เป็นที่รู้ ตัวเองกำลังรู้สึกอย่างไร หรือสามารถติดตามความรู้สึกของตัวเองได้ใน ขณะที่อารมณ์กำลัง บังเกิดขึ้นในตัวเรา การรู้ว่าตัวเองกำลังมีอารมณ์แบบใดนอกจากจะทำให้เราควบคุมอารมณ์ได้ดีขึ้นยัง ทำให้เราสามารถหลุดพ้นจากอารมณ์นั้นได้เร็วขึ้น เพราะทำให้รู้จักไปหาทางระบายอารมณ์นั้นออกไป อย่างเหมาะสมถูกต้อง คนที่ไม่รู้จักหรือไม่รู้สึกถึงอารมณ์ตัวเองมาก ๆ จะไม่สามารถแสดงออกซึ่ง อารมณ์ อาจกลายเป็นคนเฉยเมย เป็นคนไม่สนุก ไม่รู้สึกขบขันในเรื่องควรขบขันคือไม่มีอารมณ์ขัน ซึ่งจะกลายเป็นคนน่าเบื่อสำหรับผู้อื่นได้ เพราะเป็นคนจิตซีดไร้สีสัน

2. สามารถบริหารอารมณ์ตัวเอง ทุกคนเมื่อมีอารมณ์บางอย่างเกิดขึ้นแล้วต้องรู้วิธี ที่จะจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ไม่ใช่เก็บกดสะสมอารมณ์เหล่านี้ไว้มาก ๆ ซึ่งจะเกิด อาการทนมไม่ไหวแล้วถึงจุดหนึ่งจะระเบิดอารมณ์ออกมารุนแรง โดยทำร้ายคนอื่นหรือทำร้ายตนเอง เช่น ฆ่าตัวตาย วิธีบริหารอารมณ์หรือวิธีจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้น คือ

2.1 พูดยระบาย ให้คนที่พูดด้วยได้รับฟัง ซึ่งคนที่รับฟังมักจะช่วยปลอบใจได้ ไม่มากก็น้อย หรือเขาอาจแสดงความเห็นใจด้วย

2.2 ทำความเข้าใจอีกฝ่ายหนึ่ง โดยคิดไตร่ตรองว่าคนที่ทำให้เราเกิดอารมณ์ เป็นอย่างไร มีเหตุผลอะไร มีเจตนาร้ายหรือไม่ หรือเขามีปัญหาอะไรเป็นต้น ถ้าเราสามารถเข้าใจ เขาได้ เราอาจเกิดความเห็นใจเขา หรือให้อภัยเขา ซึ่งจะลดลดอารมณ์ของเราลงได้

2.3 หาวิธีผ่อนคลายให้ตัวเอง เช่น อาจไปเล่นกีฬา ร้องเพลง ฟังเพลง เล่นดนตรี คลายเครียด

2.4 วิธีอื่น ๆ แต่ละคนอาจมีวิธีทำแตกต่างกันไปบ้าง เช่น บางคนอาจไปเดินเล่น ไปซื้อของไปทำงานอดิเรกที่ตัวเองชอบ เป็นต้น

3. สามารถทำให้ตนเองมีพลังคือเป็นคนที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจ หรือแรงใจ ให้อยากทำสิ่งต่าง ๆ ในชีวิต ไม่เป็นคนย่อท้อหมดเรี่ยวแรงง่าย ๆ หรือยอมแพ้โดยง่ายตายสิ่งเหล่านี้ จะเกิดได้มาจากหลาย ๆ องค์ประกอบ เช่น

3.1 พ่อแม่ปลูกฝังมาให้แต่เด็ก เช่น พ่อแม่ชื่นชมในความสำเร็จของลูกลูกจะ กลายเป็นคนอยากมีความสำเร็จ หรือพ่อแม่คอยให้กำลังใจและคอยสนับสนุนเวลาลูกทำอะไร

3.2 การมีทัศนคติที่ดี เช่น พ่อแม่พูดว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น” หรือมีทัศนคติว่า คนต้องมีความพากเพียรทุกสิ่งทุกอย่างไม่มีใครได้อะไรง่าย ๆ

3.3 วัฒนธรรมหลายวัฒนธรรมสอนเด็กให้ขยัน อดทนเช่น วัฒนธรรมจีน

3.4 อารมณ์ คนที่มีอารมณ์ดีจึงจะมีจิตใจอยากทำสิ่งต่าง ๆ ถ้าเป็นคนมีปัญหา ทางจิตใจ มีความขัดแย้งในชีวิตและครอบครัวจะมักไม่มีกำลังใจในการทำงาน

3.5 ความหวัง คนมีพลังใจทำอะไรต่อ ๆ ไปได้ต้องเป็นคนที่มีความหวัง เป็นตัวหล่อเลี้ยงจิตใจให้อยากทำต่อไป มองโลกในแง่ดี คนมองโลกในแง่ดีจะสามารถมองหาจุดดี ๆ จากทุก ๆ อย่างรอบตัวได้ คนนั้นก็จะสามารถมีแรงจูงใจในการทำอะไรต่อไป

4. สามารถเข้าถึงจิตใจผู้อื่น หมายถึง สามารถเข้าใจได้หรือรู้ได้ว่า ถ้าเราเป็นเขา เราจะรู้สึกอย่างไร ซึ่งหมายถึง ความเห็นใจคนอื่น หรือความสามารถที่จะเอาใจเขามาใส่ใจเรานั้นเอง การที่คนเราจะสามารถเข้าใจจิตใจผู้อื่นได้เขาจะต้องเข้าใจตัวเขาเองก่อน เขาต้องรู้จักตัวเอง และมีความรู้สึกของตัวเองเสียก่อนว่าตัวเองรู้สึกอย่างไร จึงจะสามารถ อ่านความรู้สึก ของผู้อื่นได้

5. สามารถรักษาความสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นคุณสมบัติที่มีความสำคัญ เพราะคงไม่มีประโยชน์ที่จะสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี แต่ไม่สามารถทำให้ความสัมพันธ์นั้นยั่งยืนยาวนานได้ คือจะต้องรู้จักหล่อเลี้ยงความสัมพันธ์ ที่มีอยู่ให้มียู่ต่อไปซึ่งเกี่ยวข้องกับความสามารถในการบริหารจัดการกับความรู้สึกของผู้อื่นทำให้คนอื่นที่อยู่ใกล้เราแล้วเขาเกิดความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตัวเขาเอง และเขาเกิดความรู้สึกที่ดีกับเรา ความสามารถในการรักษาความสัมพันธ์กับผู้อื่นขึ้นกับว่าสามารถแสดงออกถึงความรู้สึกของเราเองได้ดีแค่ไหน ไม่เช่นนั้นแล้วเขาจะรู้สึกไม่เข้าใจเราไม่รู้จักเรา เข้าไม่ถึงเรา ทำให้เขาไม่ค่อยแน่ใจว่าเรานั้นเป็นคนอย่างไร วางใจได้

สรุปได้ว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นความสามารถของบุคคลแต่ละคนทีประกอบด้วยคุณลักษณะต่าง ๆ คือ ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักการเห็นใจผู้อื่น มีน้ำใจมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม รู้จักตนเองสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น มีความภูมิใจในตนเองพึงพอใจในชีวิต ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการดำรงชีวิต

4. การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

ทศพร ประเสริฐสุข (2543 : 19 - 20) อธิบายถึงวัตถุประสงค์และแนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ไว้ว่า สถาบันการศึกษา สังคม ครอบครัว สามารถมีส่วนร่วมที่จะพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ได้ ซึ่งวัตถุประสงค์การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ประกอบด้วย

1. เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี มีวุฒิภาวะทางอารมณ์
2. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้ที่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก
3. พัฒนาการมองโลกในแง่ดีอันเป็นพื้นฐานของการพัฒนาความคิด ความรู้สึก และทัศนคติในการทำงานร่วมกับคนอื่น
4. พัฒนาสัมพันธภาพระหว่างบุคคล การสื่อความหมาย เพื่อเป็นทักษะทางสังคมที่สำคัญในการดำรงชีวิต
5. พัฒนาความสามารถในการรับรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก ความคิด และอารมณ์ของตนเองได้ เป็นคนที่มีสติสามารถตระหนักรู้ตนและอารมณ์ของตน
6. พัฒนาความซื่อตรง ซื่อสัตย์ รักษาความสัตย์ตรงไปตรงมา ซึ่งเป็นไปตามคุณลักษณะที่สังคมปรารถนา
7. พัฒนาความสามารถในการควบคุมอารมณ์ สามารถจัดการอารมณ์ของตนเองในสภาวะการณ์ต่าง ๆ ได้
8. พัฒนาแรงจูงใจในตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
9. พัฒนาความสามารถในการเข้าใจ รู้เท่าทันอารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น เอาใจเขามาใส่ใจเรา
10. พัฒนาการควบคุมตนเองซึ่งเป็นการปรับพฤติกรรมของตนเองให้เหมาะสม
11. พัฒนาจิตใจใฝ่บริการอันเป็นรากฐานสันติสุขในสังคม
12. พัฒนาความสามารถในการบริหาร ความขัดแย้ง
13. พัฒนาความรู้สึกเข้าถึงมนุษย์ และความเป็นมนุษย์รู้จักชื่นชมงานดนตรี ศิลปะ มีความละเอียดอ่อน เพื่อสร้างภาวะทางอารมณ์ให้เป็นคนที่มีอารมณ์ดี

14. พัฒนาความมีคุณธรรม

แนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ทำได้โดย

1. ฝึกให้เด็กรู้จักคุณค่าของตนตามความจริง ให้มองตนเองอย่างตระหนักรู้ มองตนเองในแง่ดี รู้สึกดีกับชีวิต สามารถรู้จักชื่นชมตนเองได้ เป็นการฝึกให้รู้จักอารมณ์ของตนเองฝึกการตระหนักรู้ สำรวจตนเองด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ใช้การนั่งสมาธิ การให้ความรู้เกี่ยวกับการเข้าใจตนเอง และผู้อื่นโดยใช้กิจกรรมกลุ่ม
2. รู้จักแยกแยะอารมณ์ของตนว่าชนิดใดดี และชนิดใดไม่ดี และเลือกแสดงออกมาได้อย่างเหมาะสม ฝึกได้โดย ฝึกการแสดงออกอย่างเหมาะสม ฝึกการสื่อสารที่เหมาะสม
3. รู้จักปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมด้วยความเต็มใจ ครู พ่อแม่ และผู้ปกครอง ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก ให้เด็กได้เลียนแบบ และให้กำลังใจเด็กที่ทำตามระเบียบ
4. รู้จักและเข้าใจธรรมชาติอารมณ์ของตนเอง จำแนกแยกแยะได้ว่า อารมณ์ใดที่เป็นคุณต่อตนเอง
5. อารมณ์ใดที่เป็นโทษแก่ตนเอง โรงเรียน และสถานศึกษาควรจัดให้มีครูที่ทำหน้าที่แนะแนวเพื่อให้คำปรึกษาแก่เด็ก
6. การรู้จักบริหารจัดการกับอารมณ์ตนเองได้ เพื่อให้ว่า อารมณ์เกิดได้ทุกอย่าง แต่เราไม่สามารถแสดงอารมณ์ทุกอย่างได้ ฝึกความสามารถในการควบคุมอารมณ์และแสดงออกได้เหมาะสมกับบุคคล สถานที่ เวลา และเหตุการณ์ทั้งอารมณ์ดีและอารมณ์ไม่ดี ฝึกความสามารถในการผ่อนคลายความเครียด เช่น การร้องเพลง การผ่อนคลายกล้ามเนื้อ
7. การแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงสีหน้า ท่าทางและคำพูดเด็กจึงต้องได้รับการฝึกทั้งในกิจกรรมแนะแนวหรือชั่วโมงโฮมรูม
8. รู้จักหยุดแสดงอารมณ์ไม่ดี ความสามารถไตร่ตรองก่อนแสดงออก และสามารถอดทน รอคอยที่จะแสดงพฤติกรรมได้
9. ฝึกการสร้างแรงจูงใจให้เกิดกับตนเอง แรงจูงใจที่สำคัญคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์

ฝึกความสามารถในการหยั่งอารมณ์ผู้อื่น สามารถรับรู้อารมณ์ และความรู้สึกผู้อื่นเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ต้องฝึกให้นึกถึงผู้อื่น ฝึกการสังเกตและตรวจสอบอารมณ์ ฝึกทางด้านมนุษยสัมพันธ์ การแสดงน้ำใจ เอื้ออาทรต่อผู้อื่น เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่นฝึกให้เกียรติผู้อื่น สามารถแสดงความชื่นชอบ ชื่นชม และให้กำลังใจซึ่งกันและกันได้ในวาระที่เหมาะสม

กรมสุขภาพจิต (2549 : 10 - 13) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับเด็กในด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข ดังนี้

1. ด้านดี : การรู้จักอารมณ์และควบคุมอารมณ์ตนเอง

เริ่มด้วยการฝึกให้เด็กรู้ว่า เขากำลังมีอารมณ์อย่างไร เพื่อให้เด็กรู้เท่าทันอารมณ์ เมื่อรู้เท่าทันอารมณ์ จะสามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมตนเองได้เมื่อโตขึ้น พ่อแม่ไม่ตามใจลูก ด้วยการให้ทุกสิ่งทุกอย่างที่ต้องการของบางอย่างที่เห็นว่าไม่เหมาะสมกับลูก ควรปฏิเสธลูกได้โดยไม่รู้สึกผิด เด็กจะค่อย ๆ เรียนรู้ความจริงว่าไม่มีใครในโลกนี้ได้ทุกอย่างตามต้องการ ทำให้เขาควบคุมความอยากได้

ดี : การมีน้ำใจ ใส่ใจ และเข้าใจอารมณ์ผู้อื่น

วิธีฝึกให้เด็กเกิดความมั่นใจ เอื้ออาทรและช่วยเหลือผู้อื่น ต้องให้เด็กมีโอกาสกระทำ ไม่ใช่เพียงพูดเฉย ๆ ดังนั้น ครูและพ่อแม่ต้องสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสทำอย่างจริงจัง ดังนี้ แสดงความคาดหวังให้เด็กเห็นใจผู้อื่น หัดให้เด็กรับผิดชอบและขอโทษเมื่อทำผิดต่อผู้อื่น ให้เด็กช่วยเหลืองานบ้านหรืองานที่สามารถทำได้ ให้เด็กแบ่งปันของ แก่พี่น้องหรือเพื่อน

ดี : การรู้ว่าอะไรถูก อะไรผิด และการยอมรับผิด

วัย 3 - 5 ปี วางรากฐานความรับผิดชอบด้วยการสอนให้เด็กรู้ว่าอะไรควร อะไรไม่ควร โดยใช้การเลี้ยงดูที่เหมาะสม คือให้เด็กมีอิสระพอสมควรในการเล่น และการพัฒนาไปตามวัย โดยไม่บังคับและควบคุมเกินไป หลักการสอนสามารถทำได้โดย กำหนดขอบเขตเบื้องต้นให้เด็กทำได้ ทำไม่ได้ ในเรื่องง่าย ๆ ในชีวิตประจำวัน โดยควบคุมให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสมและที่สำคัญต้องมีแบบอย่างที่ดี การสอนเด็กเรื่องคุณธรรมจริยธรรมในชีวิตประจำวัน เช่น พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับ สุภาพจิต คำพังเพย การเล่านิทาน หรือพูดคุยกับเด็กก่อนนอนในเด็กเล็กที่ทำการสิ่งที่เหมาะสมไม่ได้ ไม่ควรพูดเหตุผลที่ยืดเยื้อ ให้เหตุผลสั้น ๆ แล้วควบคุมโดยการจับไว้ แยกออกหรือเบี่ยงเบนความสนใจไปเรื่องอื่น

2. เก่ง : แรงจูงใจ

แรงจูงใจในการมุ่งมั่นพยายามในการทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จโดยไม่เลิกล้มกลางคัน แม้จะพบปัญหาอุปสรรค เป็นคุณลักษณะที่ต้องสร้างมาตั้งแต่เด็ก อย่างค่อยเป็นค่อยไปเริ่มต้นตั้งแต่วัย 3 - 5 ปี ผู้ใหญ่ควรมีหน้าที่สนใจ รับผิดชอบต่อเมื่อเด็กมีข้อสงสัย ให้อิสระเด็กได้ทดลองทำอะไรด้วยตนเอง แล้วผู้ใหญ่ให้การสนับสนุนชมเชยเมื่อเด็กมีความพยายาม ให้กำลังใจเมื่อเด็กท้อแท้จะช่วยให้เด็กอยากทำอะไรให้สำเร็จ มากขึ้น ช่วยเพิ่มความอดทน และมุ่งมั่นพยายามพัฒนาเป็นแรงจูงใจที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จ เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่

เก่ง : ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวต่อปัญหา

ความสามารถในการกล้าตัดสินใจและการจัดการปัญหาได้อย่างเหมาะสมในวัยผู้ใหญ่เป็นพื้นฐานความสามารถ ในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในวัยเด็กเล็ก และเมื่อโตขึ้นก็ฝึกให้เด็กคิดเป็นและตัดสินใจเป็น รวมทั้งการช่วยเหลือตนเอง โดยธรรมชาติของเด็กเล็ก มักจะเกิดความหวั่นไหว เมื่อมีการเปลี่ยนใด ๆ ผู้ใหญ่ควรฝึกให้เด็กปรับตัวได้ง่าย โดยการพาเด็กไปยังสถานที่ต่าง ๆ บ่อย ๆ เมื่อเกิดความกลัวผู้ใหญ่ต้องให้การปลอบใจ การฝึกเช่นนี้จะทำให้เด็กปรับตัวได้ง่าย และได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น หรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว

เก่ง : กล้าพูด กล้าบอกและกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

ความสามารถในการสื่อสารต้องเริ่มจากการฝึกฝนตั้งแต่เด็กเล็ก ให้เด็กสื่อสารให้เกิดความเข้าใจกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ทั้งคำพูดท่าทางในเด็กเล็กควรฝึกให้เด็กกล้าพูดกล้าบอก ความรู้สึก ความต้องการด้วยการที่ผู้ใหญ่รับฟังด้วยความสนใจ เมื่อเด็กเข้าสู่วัยเรียนการพัฒนาด้านความคิดและเหตุผลมีมากขึ้น ก็ฝึกให้เด็กกล้าพูดกล้าบอกเล่าความคิดเห็นของตนเองในทิศทางที่ผู้อื่นยอมรับได้ เด็กจะเรียนทักษะการสื่อสารที่แสดงออกจากพ่อแม่ ครูที่ปฏิบัติต่อเด็กทั้งคำพูดและท่าทางพ่อแม่ ครูจึงเป็นแบบอย่างที่ดี เช่น ใจกว้างยอมรับฟัง ความคิดเห็นที่แตกต่างของคนอื่น ให้ความสนใจอย่างเต็มที่ในคำพูดของอีกฝ่ายหนึ่ง พูดคุยกันอย่างสุภาพ เมื่อมีใครพูดอีกคนต้องเปิดโอกาสให้

เขาพูดจนจบ เมื่อเด็กซักถามสิ่งใดด้วยความอยากรู้อยากเห็น ต้องเต็มใจตอบคำถาม จะทำให้เด็กกล้าพูด กล้าแสดงออกมากขึ้น

3. สุข : ความพอใจ

ความพึงพอใจในชีวิตเกิดจากการที่คนมีมุมมองด้านบวก พอใจในสิ่งที่มีอยู่แตกต่างจากการมองหรือคิดเข้าข้างตนเองหรือหลงตัว การสร้างความรู้สึกรักภูมิใจในตนเอง ต้องเริ่มจากเด็กเล็ก ที่ได้รับความรัก ความสนใจ ความชื่นชม การชมเชยจากผู้ใหญ่ เกิดจากการรับรู้ว่าคุณค่ามีความสำคัญ มีคุณค่าเป็นที่ต้องการของคนรอบข้าง ความพึงพอใจในชีวิต เกิดจากการถ่ายทอดมุมมองความคิดด้านบวกต่อสิ่งต่าง ๆ แนวทางในการช่วยให้เด็กพึงพอใจในชีวิตคือให้เด็กช่วยตนเอง ให้พูดถึงสิ่งที่ตนทำ รู้ความสำเร็จของตนเอง ควรระวังคำพูด ท่าทางที่แสดงออกที่ทำให้เด็กคิดว่าตนเอง ไม่เข้าท่า เด็กจะรู้สึกละอาย ต่ำหนืดตนเอง คิดว่าผู้ใหญ่หมดหวังในตัวเขา

สุข : ความอบอุ่นใจ

เมื่อเด็กโตขึ้นเริ่มพบความไม่สมหวังต่าง ๆ หรือพบปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ พ่อ แม่ และครูมีส่วนสำคัญในการสร้างความรู้สึที่ดี ให้เด็กมีความรู้สึกอบอุ่น แม้จะพบกับความไม่สมหวัง ด้วยการฝึกให้ลูกมองด้านบวกของชีวิต เช่นเมื่อเด็กไม่พอใจที่ถูกครูดุ ให้มองอีกด้านว่าครูดุเพราะครูสนใจ เอาใจใส่ เมื่อเด็กสอบได้คะแนนไม่ดี ให้มองว่าเป็นโอกาสในการปรับปรุงการเรียน เมื่อไม่พอใจที่เพื่อนพูดจาไม่ดี ก็ให้มองว่าเพื่อเป็นคนตรงไปตรงมาและจริงใจ

สุข : ความสนุกสนานรื่นเริง

ความสุขของเด็กจะเป็นความสุขแบบสนุกสนานเพลิดเพลิน คือ สุขสนุกจากการเล่นไม่ว่าจะเล่นตามลำพังหรือเล่นเป็นกลุ่ม เด็กที่มีโอกาสได้เล่นสนุกสนานจะมีจิตใจร่าเริงแจ่มใส มีพื้นฐานอารมณ์ที่ดี ควรมีการปลูกฝังการสร้างสุขตามวัยและพัฒนาการ ให้มีโอกาสดูเล่นหรือร่วมสนุกจากภายใน โดยไม่จำเป็นต้องใช้เงินซื้อความสุข เป็นความสุขจากการได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ขณะที่เราดูรูประบายสีด้วยจิตใจสงบเป็นสมาธิ มีความสุขเมื่อได้สร้างสิ่งสวยงามและภาคภูมิใจที่ทำงานสำเร็จ

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2551 : 270 - 271) ให้ความเห็นว่า เป้าหมายของการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์คือ ให้ตนเองมีความสุข รู้จักวิธีสร้างสุข และก่อให้เกิดผลสำเร็จที่ดีได้มีวิธีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ดังนี้

1. การเพิ่มการรู้จักตนเอง ทำได้โดยทบทวนคำพูดและนิสัยของตน อยู่คนเดียวให้ระวังความคิด อยู่เท่าทันความรู้สึกต่าง ๆ ในแต่ละเวลาของตนเองจดจำ เตือนย้ำเป้าหมายของตน ใส่ใจการกระทำของตนเอง ฝึกสติเจริญสมาธิทำความเข้าใจกับธรรมชาติชีวิต
2. การบริหารอารมณ์ตนเองและผู้อื่น ทำได้โดย พูดหรือตักเตือนตนเองเสมอ ๆ ระวังการบิดเบือนความคิดของตนเพราะอคติ ผ่อนคลาย พักผ่อน มีอารมณ์ขัน การมีต้นแบบที่ดีเก็บจำ
3. การเพิ่มแรงจูงใจที่ดี ทำได้โดย ไม่แบกงานมากเกินไป ทำงานเป็นทีมสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี มองโลกในแง่ดีเห็นเป็นโอกาส คิดว่าผิดเป็นครูและสู้สิ่งยาก
4. การเพิ่มความเอื้ออาทร ทำได้โดย ฝึกอ่านใจและสีหน้าแวตาคคน ไวต่อความรู้สึก ระวังอคติ ลักษณะนิสัยของตน ใส่ใจต่อการแสดงออก ภาวะอารมณ์ของผู้อื่นปรับระดับและความสามารถในการสื่อสาร

5. การเพิ่มทักษะสังคม ทำได้โดย ฟัง เข้าใจ สรุปรประเด็นได้ วางแผนฝันให้ไกล ไปให้ถึง ให้กำลังใจ ให้คำชม เป็นผู้รู้และมีมารยาททางสังคม Salovey (วิระวัฒน์ ปันนิตามัย. 2551 : 186 ; อ้างอิงมาจาก Salovey. 1997 : 34) เสนอแนวในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ไว้ใน 5 ประเด็นกล่าวสรุป คือ

- 5.1 สอนให้เด็กรับรู้อารมณ์ตนเองไม่เก็บกด
- 5.2 สอนให้จัดการกับอารมณ์ตนเองและมีทางระบายออกอย่างเหมาะสม
- 5.3 สอนให้เด็กรู้จักระอคอย มีวินัยรู้จักควบคุมตนเอง
- 5.4 สอนให้เด็กเข้าใจคนอื่น เห็นอกเห็นใจคนอื่น
- 5.5 สอนให้เด็กรู้จักสร้างความสัมพันธ์และผูกมิตรกับคนอื่น

กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาอารมณ์ ควรเน้นการเสริมสร้างให้ผู้เรียน เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากประสบการณ์ เช่น การแสดงออก การสวมบทบาทแสดง การเล่นเกม การเรียนรู้จากการปฏิบัติเป็นแนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ที่ดี

สรุปได้ว่าการพัฒนาและส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ควรปลูกฝังตั้งแต่ วัยเด็กเล็กโดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การสวมบทบาทแสดง การเล่นเกม การให้ทำงานเป็นกลุ่มให้เด็กได้เล่นสนุกสนานจะมีจิตใจร่าเริง เพื่อให้เด็กรู้จักอารมณ์ตนเอง อารมณ์ผู้อื่น ส่งผลให้เด็กเป็นคนดี เก่ง และสุข

5. พัฒนาการที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ในเด็กปฐมวัย พัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของเด็กระดับปฐมวัย เป็นพัฒนาการที่สอดคล้องกับความฉลาดทางอารมณ์ เป็นพัฒนาการที่จำเป็นในการวางรากฐานให้เกิดแก่เด็กเพื่อให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในสังคม ซึ่งถูกกำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2540 : 23 - 24) กล่าวถึงระยะวัยเด็กตอนต้น (อายุ 2 ปีครึ่ง ถึง 6 ปี) ว่าเป็นระยะที่เด็กหงุดหงิดง่ายเอาแต่ใจตัวเอง เป็นคนเจ้าอารมณ์ และมีความอยากรู้ อยากทดลองให้เข้าใจสภาพแวดล้อม ซึ่งอารมณ์ของวัยเด็กตอนต้นนี้ ประกอบด้วย

1. อารมณ์โกรธ เป็นอารมณ์ที่เป็นธรรมชาติของเด็กวัยนี้เนื่องจากเอาแต่ใจตัวเอง ไม่ค่อยตามใจใคร เห็นอารมณ์ตนเองเป็นที่ตั้ง
2. อารมณ์อวดดีถือดี เป็นอารมณ์ที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับอารมณ์โกรธความดี้อันสืบเนื่องมาจากความต้องการสิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวเองเพื่อฝึกฝนทักษะใหม่ ๆ
3. อารมณ์อยากรู้อยากเห็น เด็กวัยนี้เป็นวัยช่างซักเป็นลักษณะเด่นของเด็กเพราะเริ่มรู้จักใช้เหตุผลเริ่มมีความต้องการเป็นตัวของตัวเอง ช่างตั้งคำถามซึ่งผู้ใหญ่ต้องควรตอบคำถามของเด็กอย่างเอาใจใส่เพราะจะทำให้เด็กพัฒนาในเรื่องการใช้เหตุผล
4. อารมณ์ก้าวร้าว เป็นผลมาจากความแค้นเคียด กัดค้น เมื่อเด็กอายุ 4 - 6 ปี จะแสดง ความก้าวร้าวออกมาโดยการใช้คำพูดมากกว่าใช้กำลังต่อสู้ อารมณ์ก้าวร้าวเกิดกับมนุษย์ทั่วไปบางครั้งแสดงออกมาเพื่อป้องกันตัวเองฉะนั้นเด็กวันนี้ เด็กควรได้รับการแนะนำให้รู้จักการแสดง อารมณ์ก้าวร้าวออกมาในลักษณะที่สังคมยอมรับ เช่น การแข่งขันโดยออกกำลังกายดีกว่าเก็บกด อารมณ์

5. อารมณ์อิจฉาริษยาเป็นอารมณ์ที่เกิดขึ้นเนื่องจากตนรู้ว่ากำลังจะสูญเสียสิ่งที่ตนรักหรือสมบัติของตนให้แก่คนอื่นเช่นอิจฉาน้องอิจฉาพ่อ เพราะการอยู่ใกล้ชิดแม่ ทำให้ฝังใจว่าตนเป็นเจ้าของแม่ความอิจฉาบุคคลในบ้านจะลดน้อยลงเมื่อเด็กเริ่มมีชีวิตนอกบ้าน และได้ติดต่อสัมผัสกับผู้อื่นมากขึ้น

6. อารมณ์หวาดกลัวระยะนี้เด็กจะกลัวสิ่งที่น่ากลัวและสมควรกลัวมากกว่าวัยทารก เพราะรู้จักใช้เหตุผลสิ่งเร้าที่ทำให้เด็กกลัวเพิ่มมากขึ้น

7. อารมณ์หรรษา เด็กที่มีอารมณ์ชนิดนี้มากคือ เด็กที่ประสบผลสำเร็จในการเป็นตัวของตัวเองได้อย่างสมใจ สามารถแสดงสมรรถภาพการใช้ทักษะกล้ามเนื้อและประสาทสัมผัสเต็มที่ และจากการที่เด็กได้สร้างสัมพันธภาพกับผู้ใหญ่ในบ้านได้อย่างน่าพอใจเด็กเรียนรู้จากอารมณ์ของตนเองผ่านเหตุการณ์จากชีวิตในบ้านโรงเรียนและสถานการณ์ต่าง ๆ เด็กเรียนรู้อยู่บ้างแล้วว่าตนเองได้รับการยอมรับจากเพื่อนฝูง ญาติมิตรเพียงใดซึ่งเป็นฐานในการยอมรับการพัฒนาของเด็กการก่อตัวของอารมณ์คือส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 3 - 5) ได้เสนอถึงพัฒนาการทางอารมณ์ จิตใจ และพัฒนาการด้านสังคมเด็กวัย 3 - 5 ปีว่า เด็กเริ่มรู้จักเข้าหาผู้อื่น เพราะความอยากรู้สึกเป็นตัวของตัวเอง สมรรถภาพทางภาษาความสามารถทางกล้ามเนื้อและการประสาทสัมผัสและความสามารถในการใช้เหตุผล เริ่มแสวงหาเพื่อนร่วมวัย เด็กส่วนใหญ่เข้าโรงเรียนอนุบาลปรัชญาของสถาบันการศึกษาระดับนี้ประการหนึ่ง คือ หัดให้เด็กเรียนรู้การอยู่ร่วมกับเพื่อนร่วมวัยและผู้ใหญ่อื่นที่ไม่ใช่คนในครอบครัว รู้ระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์ในสังคม เด็กคบกับเพื่อนร่วมวัยยังไม่ราบรื่นนัก เพราะยังต้องการให้ผู้อื่นสนใจตน มากกว่าตนสนใจผู้อื่น (Self-Center) ยังไม่มีประสบการณ์สังคม ยังไม่รู้จักออมขอม ยังไม่รู้จักการให้และการรับ ฉะนั้นเด็กจึงรวมกลุ่มไม่ติด ทะเลาะเบาะแว้งกันบ่อย แต่เด็กไม่จริงจังกับการทะเลาะ แม้เด็กวัยนี้รวมกลุ่มกันยังไม่ได้แต่ก็ยังมีกลุ่มเล็ก ๆ ที่ไม่ยังยืนเมื่อมีกลุ่มก็มักจะมียุ่ผู้นำ ซึ่งอาจอายุมากกว่าเพื่อน ๆ ตำแหน่งผู้นำ เปลี่ยนบ่อยตามความรู้สึกของสมาชิกส่วนมากในกลุ่มเด็กที่เพื่อนชอบมักเป็นเด็กที่ตามใจเพื่อนการเล่นเป็นพฤติกรรมสำคัญสำหรับพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก เพราะช่วยให้เด็กได้พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของร่างกายช่วยส่งเสริมความเข้าใจสิ่งแวดล้อมช่วยให้รู้จักเล่นและผูกมิตรกับเพื่อนเป็นทางออกของอารมณ์ตึงเครียดลักษณะการเล่นเรื่องราวที่เด็กเล่น เป็นเครื่องชี้ให้ทราบถึงสติปัญญา บุคลิกภาพ ความสนใจลักษณะอารมณ์ พื้นฐานของครอบครัวและเพศของเด็กเมื่อเด็กอายุ 5 - 6 ปี การเล่นเป็นพฤติกรรมที่เด่นมากของวัยเด็กตอนต้น ช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กน่านับการ การเล่นในวัยเด็กตอนต้นเป็นการเล่นที่ไม่มีรูปแบบซับซ้อนมากนัก เด็กเล่นคนเดียวและเล่นเป็นกลุ่ม การเล่นของเด็กเป็นธรรมชาติที่เป็นสากล เด็กทุกชาติชั้นทางสังคมต้องการเล่น ของเล่น เกมการเล่นอาจแตกต่างกันตามสังคมและวัฒนธรรม เด็กต้องการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมวัยมากกว่าสร้างกับผู้ใหญ่เพราะเด็กยังไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมวัยได้อย่างราบรื่น เด็กยังคงต้องการความรักความสนใจจากผู้ใหญ่ ซึ่งเด็กมีวิธีการหลายอย่างเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการนี้ เช่น เคล้าเคลีย อ้อนวอน เรียกร้องเมื่อเด็กเริ่มรู้สึกว่าตนได้รับการยอมรับจากเพื่อนรุ่นเดียวกันเป็นที่น่าพอใจแล้วเด็กจะเริ่มขัดแย้งและต่อสู้กับผู้ใหญ่

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์ (2551 : 94 - 102) นำเสนอพัฒนาการทางสังคมตามแนวคิดของอิริคสัน สำหรับเด็กปฐมวัย คือในระยวัยเด็กตอนต้นคือ ความคิดริเริ่มแย้งกับความรูสึกผิด (Initiative vs Guilt) ซึ่งขยายความได้ว่าในระยวัยนี้เด็กเริ่มพัฒนาความสามารถเฉพาะตัวด้านต่าง ๆ

มีความเป็นตัวของตัวเอง แต่ในเวลาเดียวกันก็ยังทำ อะไรไม่ได้ตามที่ตนปรารถนา ยังคงมีความต้องการที่จะได้รับการอุมชูดูแล อยากได้รับความสุขสบายซึ่งได้มาจากพ่อแม่ผู้ใหญ่ที่เด็กอยู่ด้วยเด็กเรียนพฤติกรรมทางสังคมโดยการเลียนแบบ การเลียนพฤติกรรมทางสังคมที่เด่นประการหนึ่งของเด็กในขณะนี้ คือ เด็กเรียนและเลียนแบบการร่วมมือแย่งกัน การแข่งขันเชิงสังคมในขณะเดียวกัน Lefrancois (ศรีเรื่อน แก้วกังวาล. 2540 : 43 ; อ้างอิงมาจาก Lefrancois. 1990) ได้ดำเนินการวิจัยพบว่า เด็กในชนบทและในสังคมที่ไม่ซับซ้อน มักเรียนรู้ที่จะมีการร่วมมือกันมากกว่าที่จะแข่งขันชิงดีชิงเด่นกัน ในขณะที่เด็กในสังคมเมืองไม่ค่อยได้รับเรียนรู้ที่ร่วมมือกันทางสังคมมากนัก แต่มุ่งที่ชิงดีชิงเด่นมากกว่า ได้สรุปลักษณะพัฒนาการที่สำคัญของเด็กวัย 3 - 6 ปี ดังต่อไปนี้

1. ครอบครัวยังมีความสำคัญกับเด็ก แต่เด็กเริ่มคบเด็กอื่น ๆ เป็นเพื่อนเล่น
2. รู้จักช่วยตัวเอง ควบคุมตัวเอง และดูแลตัวเองเพิ่มขึ้น
3. รู้จักการเล่นต่าง ๆ รวมทั้งการเล่นเชิงศิลป์ และรู้จักใช้จินตนาการกว้างไกล
4. พัฒนาความนึกคิดยังไม่สมบูรณ์ทำให้เข้าใจโลกและความจริงต่าง ๆ บางส่วน
5. ถือตนเป็นส่วนใหญ่ (Egocentric) เริ่มเข้าใจความต้องการของคนอื่นบ้าง
6. เด็กมีอารมณ์ประเภทต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น อารมณ์ไม่ค่อยหนักแน่น มั่นคง หัวดี

ไม่ยอมใครง่าย ๆ

พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ (2537 : 7) กล่าวว่า พัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของเด็กอายุ 5 - 6 ปี นั้น เป็นวัยที่ชอบการแข่งขันอาจมีความก้าวร้าวในบางครั้ง ชอบค้นคว้าหาความพอใจ และให้สัมผัสเมื่อเกิดการป่วยไข้เป็นวัยที่ยังยึดถือตนเองเป็นศูนย์กลาง และเริ่มเป็นเพื่อนกับเด็กคนอื่น ๆ มีอารมณ์โกรธเมื่อร่างกายไม่สบาย การเล่นค่อนข้างรุนแรงและชอบทำลายมากกว่าเด็กวัยอื่นสามารถทำงานที่ต้องใช้กำลังได้นานเท่าที่มีความสนใจ และมีแรงกระตุ้น เด็กยังต้องการความรัก ความอบอุ่น การโอบกอด สัมผัส เล่นบทบาทสมมติ อารมณ์เป็นปฏิกิริยาที่เด็กสัมพันธ์กับโลกภายนอก การช่วยขัดเกลาและพัฒนาอารมณ์ จิตใจ นอกจากจะอาศัยการมีเหตุผลแล้วต้องอาศัยแรงบันดาลใจ เช่น ความประทับใจ ความเห็นใจ ความเสียใจ ความกังวล เป็นต้น การให้เด็กได้ฟังนิทาน เรื่องเล่า เรื่องจริง เรื่องที่น่าสะเทือนใจ กิจกรรมศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ เป็นส่วนสำคัญในการสะท้อนความคิดความรู้สึกและพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ของเด็ก เด็ก ๆ ที่อารมณ์ดีไม่มี ความเครียด ความกดดัน สมองจะไม่ถูกขัดขวาง จะซึมซับการเรียนรู้อย่างเต็มที่ หากสิ่งที่เด็กกำลังเรียนอยู่นั้นเป็นสิ่งที่น่าสนใจมีภาพและเสียง กระตุ้นทำท่ายให้อยากรู้ จะช่วยจุดชนวนให้เกิดความรู้สึกว่า อยากเรียนรู้ สนใจ ตั้งใจ ใจจดจ่อ จะจดจำได้ดี อารมณ์มีบทบาทในการก่อรูปเป็นความทรงจำ เหตุการณ์ข้อมูล ความรู้ที่มาพร้อมกับอารมณ์อยู่ในจิตใญาวานานโดยไม่ต้องใช้ความพยายามมาก ส่วนความเครียดเป็นตัวการยับยั้งการเรียนรู้

จากการศึกษาถึงพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของเด็กในระดับปฐมวัยอายุ 5 - 6 ปี ทำให้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ทราบพัฒนาการทางด้านความคิด ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคมของเด็ก รวมทั้ง สังคมนิสัยในการเล่นร่วมกับบุคคลอื่นและการปฏิบัติตัวในสังคม ซึ่งสอดคล้องพัฒนาการทางอารมณ์ และสังคมกับคุณลักษณะของชาวอารมณ์ที่จะพัฒนาของเด็กในระดับปฐมวัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ชนิดดา ต้นไพบูลย์ (2545 : 86-88) ได้ศึกษาผลการพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาบางด้านตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยวิธีการสอนแบบวรรณิ มีความมุ่งหมายเพื่อการศึกษาผลการพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาบางด้านตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยวิธีการสอนแบบ วรรณิ ผลการศึกษาพบว่า

1. ความสามารถทางสติปัญญาด้านภาษา ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ความสามารถทางสติปัญญาด้านเหตุผลเชิงตรรกะและคณิตศาสตร์ ของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความสามารถทางสติปัญญาด้านเนื้อหามิติสัมพันธ์ ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางสติปัญญา ด้านความเข้าใจตนเองกับความสามารถทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
5. ความสามารถทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สันติศักดิ์ ผาผาย (2546 : 75 - 81) ได้ศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ปฏิบัติการทดลองประกอบอาหารตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ มีความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านภาษา ความสามารถทางด้านตรรกะและคณิต ศาสตร์ ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ความสามารถทาง ด้านดนตรี และจังหวะ ความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถทางการเข้าใจตนเองและความ สามารถทางด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกช่วงของการเปรียบเทียบ และความสามารถทางพหุปัญญามีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูงขึ้นตลอดทุกช่วงของการจัดประสบการณ์

กมลพร เหลืองรัตนวิมล (2549 : 86 - 93) ได้ศึกษาผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์หน่วยเที่ยวแดนลำดวน โดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ (ACACA) ที่มีต่อพัฒนาการด้าน ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 พบว่า พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญาสูงขึ้นตามลำดับระหว่างจัดกิจกรรม ความคิดสร้างสรรค์หลังการจัดประสบการณ์เพิ่มขึ้นจากก่อนการจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชานาน กงสะเต็น (2550 : 62 - 63) ได้ศึกษาเชาว์อารมณ์ของเด็กปฐมวัยที่เกิดจากการจัดกิจกรรมโยคะอาสนะประกอบเสียงดนตรี กลุ่มเป้าหมายนักเรียนชาย - หญิง ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนฝายหินหนองทุ่มวิทยาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 จำนวน 20 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการจัดกิจกรรมโยคะอาสนะประกอบเสียงดนตรีมีคะแนนเฉลี่ยเชาว์อารมณ์หลังการทดลองมีส่วนต่างสูงกว่าก่อนทดลองทั้งในด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข

รจนา จันทรัตน์ (2551 : 59 - 62) ได้ศึกษาการส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โดยใช้การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดทฤษฎีปัญญา ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า ดังนี้

1. แผนการจัดประสบการณ์ทฤษฎีปัญญา ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.04/81.85 เป็นไปตามเกณฑ์ 80 / 80 ที่ตั้งไว้

2. แผนการจัดประสบการณ์ทฤษฎีปัญญา ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีค่าดัชนีประสิทธิผลในการเรียนรู้เท่ากับ 0.5852 ซึ่งหมายความว่า แผนการจัดประสบการณ์ทฤษฎีปัญญา ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าด้านพัฒนาการร้อยละ 58.52

3. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนรู้จากแผนการจัดประสบการณ์ทฤษฎีปัญญา มีพัฒนาการโดยรวมและพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านสติปัญญาหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุนันท์ สีพาย (2551 : 59 - 65) ได้ศึกษาความสามารถทางสติปัญญาของนักเรียนระดับปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ด้วยศิลปะตามรูปแบบทฤษฎีปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ด้วยศิลปะตามรูปแบบทฤษฎีปัญญาเพื่อการเรียนรู้ มีความสามารถทางสติปัญญาทุกด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านภาษา ความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถทางด้านร่างกาย และการเคลื่อนไหว ความสามารถทางด้านดนตรีและจังหวะ ความสามารถทางด้านการเข้าใจตนเอง ความสามารถทางด้านการเข้าใจผู้อื่น และความสามารถด้านการการรักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นจากก่อนการจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ครองใจ ขวัญเกษม (2552 : 77 - 83) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถทางทฤษฎีปัญญาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ ACACA ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการจัดประสบการณ์โดยการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ ACACA ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 86.16/85.03 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7355 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน ร้อยละ 73.55 ความสามารถทางทฤษฎีปัญญาของนักเรียนที่ได้เรียนรู้ตามรูปแบบ ACACA สูงขึ้น และเมื่อนำมาจัดลำดับโดยเรียงจากผลคะแนนความสามารถแต่ละด้าน พบว่า ความสามารถทางด้านดนตรีและจังหวะมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 89.07 ความสามารถทางด้านการเข้าใจตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 87.81 ความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 87.28 ความสามารถทางด้านมนุษย์สัมพันธ์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 87.06 ความสามารถด้านตรรกะ/คณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 84.09 ความสามารถทางด้านภาษา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 83.21 ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 82.76 และความสามารถด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 79.87 ซึ่งความสามารถทางด้านดนตรีและจังหวะ

มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าทุกด้าน และความสามารถทางด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้าน

นิภา วรฉันท (2552 : 97 - 102) ได้ศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้ทฤษฎีพุทฺพัญญา ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้ทฤษฎีพุทฺพัญญา ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.43/84.67 และแผนการจัดประสบการณ์มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7604 และนักเรียนที่เรียนตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้ทฤษฎีพุทฺพัญญา มีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุญมา เชื้อกุลา (2552 : 70 - 74) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีพุทฺพัญญา ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีพุทฺพัญญา มีความสามารถทางด้านภาษา ความสามารถทางด้านตรรกะ/คณิตศาสตร์ ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถทางด้านร่างกาย ความสามารถทางด้านการเคลื่อนไหว ความสามารถทางด้านดนตรี ความสามารถทางด้านเข้าใจตนเอง ความสามารถทางด้านเข้าใจผู้อื่น ความสามารถทางด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Brigman (1992 : 2814 - A) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการประสบความสำเร็จของโรงเรียน จากการเตรียมความพร้อมของนักเรียนโรงเรียนอนุบาล โดยศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านการฟัง การปรับตัวเข้ากับเพื่อนหรือสังคมของเด็ก การเรียนรู้ในสิ่งที่ยากครูควรจะสาธิตหรือแสดงให้ดู จุดประสงค์เพื่อประเมินความพร้อมนักเรียนทั้งหมด 12 ห้องเรียน จำนวน 260 คน ในสามห้องเรียนเบื้องต้นซึ่งได้ฝึกฝนเกี่ยวกับหลักสูตรการเตรียมความพร้อม (RTL) ซึ่งในหนึ่งวันจะสอน 5 กิจกรรม ผลการวิจัยพบว่านักเรียนทั้งหมดที่ได้เตรียมความพร้อมตามหลักสูตร 5 กิจกรรม มีพฤติกรรมประสบผลสำเร็จด้านการเรียนด้านสติปัญญาดีขึ้น ส่งผลถึงการประสบความสำเร็จของโรงเรียนด้วย

Tapia (1999 : 3421 - A) ได้ศึกษาถึงระดับความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก (การวัดผลด้านจิตวิทยา การพัฒนาเด็กปฐมวัย ทฤษฎีพุทฺพัญญา) การวิจัยครั้งนี้ได้พิจารณาถึงความสามารถรวมทั้งการรับรู้ ความเข้าใจและการจัดการกับอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นจุดมุ่งหมายของการศึกษานี้ก็เพื่อสร้างแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กให้มีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นจากการศึกษาผลปรากฏว่าระดับความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กและกระบวนการในการจัดการทดสอบควรได้รับการปรับปรุงใหม่ ซึ่งเครื่องมือที่ทำการปรับปรุงนั้นควรได้รับการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาเพื่อช่วยให้เด็กได้เกิดทักษะด้านความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งมีความจำเป็นต่อการสำเร็จในการปรับตัวให้เข้าสังคมของพวกเขาได้

Buford (2002 : 6006 - B) ได้ศึกษาการศึกษาความมีเหตุผลของแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ความฉลาดทางอารมณ์หรือ “EQ” ได้รับการตอบรับและมีความกระตือรือร้นกันอย่างแพร่หลายทั้งในองค์กร บริษัท และกำลังถูกนำมาใช้ในด้านการศึกษาแนวคิดที่ถูกสร้างเป็นสมมติฐานนี้เกิดจากการค้นหาในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดในด้านวิชาการด้านการประกอบอาชีพ และการประสบความสำเร็จในชีวิต วัดจุดประสงค์ของการศึกษามี 3 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษา

ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภายในของสภาพแวดล้อม
 2) เพื่อทำการประเมิน EQ ที่อยู่ในระดับปานกลางของข้อตกลงระหว่างรายงานเล่มนี้กับรายงาน
 เล่มอื่น ๆ 3) เพื่อศึกษาลักษณะผลกระทบของความฉลาดทางอารมณ์ที่อาจจะมีผลต่อมาตรฐานของ
 การจัดการที่มีประสิทธิภาพและมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นผู้นำ

Bumen (2007 : 38 - 53) ได้ศึกษาทฤษฎีพหุปัญญา (MI) ได้รับการพัฒนาขึ้นโดย
 โฮวาร์ด การ์ดเนอร์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เป็นการพัฒนาปัญญาในรูปแบบการอาศัยเนื้อหาประกอบด้วย
 ชาญปัญญาด้านภาษา ตรรกะ คณิตศาสตร์ มิติสัมพันธ์ การเข้าใจตนเอง มีสัมพันธ์กับผู้อื่น
 การเคลื่อนไหวร่างกาย ด้านดนตรี และการเข้าใจธรรมชาติ จากการใช้ทฤษฎี MI พบว่า ทำให้
 การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์เพิ่มขึ้นและผลผลิตได้รับการยกย่องในทางบวกและมีผลกระทบต่อ
 การศึกษาต่อปัจจุบัน แต่การสอนคนเดียวจะไม่ค่อยได้ผลการเรียนรู้ทฤษฎีพหุปัญญาในตรรกะมีมากขึ้น
 เริ่มแรกทฤษฎีนี้ เข้ามามีความสำคัญต่อครูในการจัดการเรียนรู้และตีพิมพ์ในหนังสือ โรงเรียนเอกชน
 โรงเรียนประถมศึกษาใช้เวลา 2 ปี ในการทดลองใช้ MI based และมีเพียงโรงเรียนเดียวที่พยายาม
 ศึกษาทฤษฎีโดยการปฏิบัติ จุดประสงค์การศึกษาค้นคว้าเพื่อออกแบบ วางแผนการจัดการเรียนรู้
 และเครื่องมือที่เกี่ยวข้องมีผลสะท้อนด้านความรู้ ความจำ ความรู้สึก (Cognitive Affective)
 ความสามารถ และเกิดผลต่อครูในการพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพ และการเผชิญปัญหาหระหว่าง
 การเรียนการสอน

Fink (2008 : unpagged) ได้ศึกษาค้นคว้าวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เรื่อง การสอน
 โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาบนพื้นฐานของสมอง มีจุดประสงค์ในการศึกษา คือใช้ทฤษฎีพหุปัญญาของ
 โฮวาท การ์ดเนอร์ ในชั้นเรียน ศึกษาเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว (การเต้น) กรศึกษารายงานจากการ
 สอนและยุทธศาสตร์การประเมินพบว่านักเรียนสามารถเรียนรู้ได้หลายอย่าง ข้อมูลที่เก็บไว้เป็น
 หลักฐานสำคัญ รวมทั้งแผนบทเรียนที่ออกแบบประเมินในปีก่อนหน้านั้นนักเรียน ได้ฝึกปฏิบัติจนคุ้นเคย
 ด้วยเทป วีดีโอและเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้ข้อมูลรวมถึงการสัมภาษณ์จากผู้บริหารและนักเรียน
 ที่มีประสบการณ์เด่น จากหลักสูตรการสอน มีความสำคัญ คือ สามารถกระตุ้นสมองและส่งเสริม
 การเจริญเติบโตทางปัญญา บทบาทของครูในทฤษฎีนี้มีการค้นพบการส่งเสริมสติปัญญาของนักเรียน
 อย่างหลายความตื่นเต้นความคิดสร้างสรรค์ ทำให้การเรียนรู้ได้ผลดีมาก

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ สามารถสรุปได้ว่า
 การจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA พัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์
 ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาสูงขึ้น ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวัย
 ของตัวผู้เรียน จึงควรมีการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก
 ปฐมวัยอย่างเหมาะสมต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. ขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้า
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายหญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุระหว่าง 5 - 6 ปี จำนวน 125 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จากโรงเรียน 5 โรงเรียน ในกลุ่มตำบลนาคำ อำเภอบ้านดุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 30 คน อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนบ้านดอนขี้เหล็ก อำเภอบ้านดุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศอุดรธานี เขต 3 ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แผนการจัดประสบการณ์โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 5 หน่วย หน่วยละ 4 แผน รวม 20 แผน สอนแผนละ 60 นาที
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ มี 3 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ
3. แบบประเมินความสามารถด้านสติปัญญา 6 ด้าน ด้านละ 4 ข้อ จำนวน 24 ข้อ
4. แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ประเมินความสามารถหลัก 3 ด้าน คือ ด้านดี ด้านเก่ง และด้านมีสุข ด้านละ 9 ข้อ จำนวน 27 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. แผนการจัดประสบการณ์โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ของกระทรวงศึกษาธิการ และคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี) (กรมวิชาการ. 2547 : 67 - 73) แนวทางการนำหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยสู่แผนการจัดประสบการณ์ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2546 : 33 - 35) แผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2546) แผนการจัดประสบการณ์ก่อนประถมศึกษาแบบบูรณาการที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง (บูรณชัย สิริมหาสาร. 2545) คู่มือการจัดกิจกรรมที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ระดับก่อนประถมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่จัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA

1.2 ศึกษาทฤษฎี หลักการและแนวคิดเทคนิค วิธีการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถทางสติปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์

1.3 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์เนื้อหาของกิจกรรมให้สอดคล้องกับกระบวนการจัดประสบการณ์สอนตามรูปแบบ ACACA

1.4 จัดทำตารางวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ ดังตาราง 2

ตาราง 2 วิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ สารที่ควรเรียนรู้และประสบการณ์สำคัญ

แผนการจัดประสบการณ์	หน่วยการเรียนรู้	สารที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
1-4	ตาวិเศษ	สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก	ด้านสติปัญญา 1. การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อต่างๆ 2. การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วย ภาพวาด และรูปภาพ 3. การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของเหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ 4. การอ่าน การเขียน ในหลายรูปแบบผ่านสื่อ ที่มีความหมาย 5. การจับคู่ การจำแนก และการจัดกลุ่ม 6. การเชื่อมโยงภาพ และรูปแบบต่าง ๆ กับ สิ่งของหรือสถานการณ์	4

ตาราง 2 (ต่อ)

แผนการจัด ประสบการณ์	หน่วยการ เรียน	สาระที่ควร เรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
			<p>ด้านอารมณ์จิตใจ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การแสดงปฏิกริยาโต้ตอบเสียงดนตรี การร้องเพลง 2. การเล่นอิสระ/เล่นรายบุคคล/เป็นกลุ่ม 3. สนุกสนาน การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่ง สวยงาม 4. คุณธรรม จริยธรรม 	
5-8	ตัวเลขแสน สนุก	สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก	<p>ด้านสติปัญญา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อต่างๆ 2. การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ ด้วยภาพวาด และรูปภาพ 3. การสำรวจและอธิบายความเหมือน ความต่างของสิ่งต่าง ๆ 4. การนับสิ่งต่าง ๆ 5. การจับคู่ การจำแนก และ การจัดกลุ่ม 6. การเชื่อมโยงภาพ และรูปแบบต่างๆ กับสิ่งของหรือสถานการณ์ <p>ด้านอารมณ์จิตใจ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การแสดงปฏิกริยาโต้ตอบเสียงดนตรี การร้องเพลง 2. การเล่นอิสระ/เล่นรายบุคคล/เป็นกลุ่ม 3. สนุกสนาน การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่ง สวยงาม 4. คุณธรรม จริยธรรม 	4

ตาราง 2 (ต่อ)

แผนการจัด ประสบการณ์	หน่วยการ เรียน	สาระที่ควร เรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
9-12	ร่างกายของ ฉัน	เรื่องราวเกี่ยว ตัวเด็ก	ด้านสติปัญญา 1. การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ ต่างๆ 2. การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วย ภาพวาด และรูปภาพ 3. การเลียนแบบการกระทำและเสียงต่างๆ 4. การอ่าน การเขียน ในหลายรูปแบบ ผ่านสื่อ ที่มีความหมาย 5. การคาดคะเนสิ่งต่างๆ 6. การอธิบายเรื่องตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ที่สัมพันธ์กัน ด้านอารมณ์จิตใจ 1. การแสดงปฏิกริยาโต้ตอบเสียงดนตรี 2. การร้องเพลง 3. การเล่นอิสระ/เล่นรายบุคคล/เป็นกลุ่ม 4. การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม 5. คุณธรรม จริยธรรม	4
13-16	ต้นไม้ที่รัก	ธรรมชาติ รอบตัว	ด้านสติปัญญา 1. การรู้จักสิ่งต่างๆด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรสและดมกลิ่น 2. การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วย ภาพวาด และรูปภาพ 3. การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของเหตุการณ์ และ ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ 4. การสำรวจอธิบายความเหมือน ความต่างๆ ของสิ่งต่างๆ 5. การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวน หรือปริมาณ 6. การเปรียบเทียบเวลา	4

ตาราง 2 (ต่อ)

แผนการจัด ประสบการณ์	หน่วยการ เรียน	สาระที่ควร เรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
			<p>ด้านอารมณ์จิตใจ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี 2. การร้องเพลง 3. การเล่นอิสระ/เล่นรายบุคคล/ เป็นกลุ่ม 4. การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม 5. คุณธรรม จริยธรรม 	
17-20	สัตว์น่ารัก	ธรรมชาติ รอบตัว	<p>ด้านสติปัญญา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเลียนแบบการกระทำและเสียง ต่างๆ 2. การฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง คำกลอน 3. การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง 4. การสังเกตสิ่งต่างๆและสถานที่จาก มุมมองที่ต่าง ๆ กัน 5. การจับคู่ การจำแนก และการจัด กลุ่ม 6. การเชื่อมโยงภาพ และรูปแบบต่างๆ กับสิ่งของหรือสถานการณ์ <p>ด้านอารมณ์จิตใจ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี 2. การร้องเพลง 3. การเล่นอิสระ/เล่นรายบุคคล/ เป็นกลุ่ม 4. การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม 5. คุณธรรม จริยธรรม 	4
รวม				20

กำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จำนวน 5 หน่วย 20 แผนการจัดประสบการณ์ดังนี้

1. หน่วยตาวีเศษ จำนวน 4 แผน
2. หน่วยตัวเลขแสนสนุก จำนวน 4 แผน
3. หน่วยร่างกายของฉันทน์ จำนวน 4 แผน
4. หน่วยต้นไม้ที่รัก จำนวน 4 แผน
5. หน่วยสัตว์น่ารัก จำนวน 4 แผน

1.5 ดำเนินการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่จัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 20 แผน ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น โดยมีองค์ประกอบดังนี้

- 1.5.1 ชื่อแผน ชื่อหน่วย วัน เดือน ปี และระยะเวลา ในการจัดประสบการณ์
- 1.5.2 สารระสำคัญ
- 1.5.3 จุดประสงค์การเรียนรู้
- 1.5.4 สารการเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ สารที่ควรเรียนรู้และประสบการณ์สำคัญ
- 1.5.5 กิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ ACACA ที่ประกอบด้วยกระบวนการเรียนรู้

5 ชั้น ดังนี้

- ชั้นที่ 1 A (Active Learning) ชั้นการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา
- ชั้นที่ 2 C (Cooperative Learning) ชั้นการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย
- ชั้นที่ 3 A (Analysis) ชั้นการวิเคราะห์ประสบการณ์การเรียนรู้
- ชั้นที่ 4 C (Constructivism) ชั้นการสรุปและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
- ชั้นที่ 5 A (Application) ชั้นการประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนรู้ในชีวิตจริงและ

ชีวิตประจำวัน

- 1.5.6 สื่อและแหล่งเรียนรู้
- 1.5.7 การวัดและประเมินผล
- 1.5.8 ข้อเสนอแนะ
- 1.5.9 บันทึกผลหลังสอน

1.6 นำแผนจัดประสบการณ์ที่เขียนเสร็จเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาตรวจสอบข้อบกพร่องและให้คำแนะนำ ปรากฏว่าได้ปรับปรุงเกี่ยวกับจุดประสงค์ การจัดกิจกรรมสื่อการเรียน การวัดผล แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

1.7 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์ จากหนังสือการวิจัยเบื้องต้น ของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 99 - 101)

1.8 สร้างแบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์ สำหรับผู้เชี่ยวชาญ โดยกำหนดหัวข้อในการประเมินให้ครอบคลุมทั้งด้าน สารระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนและการวัดผลประเมินผล

1.9 นำแบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์ สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาตรวจสอบข้อบกพร่องและให้คำแนะนำแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.10 นำแผนการจัดประสบการณ์ที่ได้รับการตรวจแก้ไข พร้อมแบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความเหมาะสมและประเมินความถูกต้อง โดยใช้แบบประเมินที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของ ลิเคอร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102 - 103) โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด ให้คะแนน 5 คะแนน
- ระดับ 4 หมายถึง เหมาะสมมาก ให้คะแนน 4 คะแนน
- ระดับ 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง ให้คะแนน 3 คะแนน
- ระดับ 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย ให้คะแนน 2 คะแนน
- ระดับ 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด ให้คะแนน 1 คะแนน

เกณฑ์การพิจารณาคุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์โดยจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA จากคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 เหมาะสมมากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 เหมาะสมมาก
- คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 เหมาะสมปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 เหมาะสมน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 เหมาะสมน้อยที่สุด

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

- 1) นางนุตติยา อาษานอก ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนระดับปฐมวัย
- 2) นายเชิดศักดิ์ ตันภูมิ กศม. การวิจัยการศึกษา โรงเรียนบ้านท่ายม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล
- 3) นางไพวัลย์ แสงดี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านธาตุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาให้คำปรึกษา

1.11 วิเคราะห์ผลการประเมินแผนการจัดประสบการณ์โดยจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การวิจัยครั้งนี้ใช้เกณฑ์ 3.51 ถึง 5.00 เป็นเกณฑ์ตัดสินว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับการสร้างแผนการจัดประสบการณ์โดยจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ซึ่งได้คะแนนเฉลี่ย 4.65 แปลความว่าแผนการจัดประสบการณ์มีความเหมาะสมมากที่สุด

1.12 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดประสบการณ์ เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การวัดผลและประเมินผล ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาตรวจสอบและแก้ไข

1.13 นำแผนการจัดประสบการณ์โดยจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหัวดงยาง ตำบลนาคำ อำเภอบ้านดุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวน 11 คน เพื่อหาข้อบกพร่อง โดยได้ปรับปรุงในเรื่องกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลา

1.14 นำแผนการจัดประสบการณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขหลังทดลองกลุ่มย่อยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบ พิจารณาและตรวจแก้ไขแล้วจัดทำเป็นฉบับจริงที่สมบูรณ์นำไปใช้

ทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนบ้านดอนขี้เหล็ก ตำบลนาคำ อำเภอบ้านดุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวน 30 คน

2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ของกระทรวงศึกษาธิการ และคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี) (กรมวิชาการ. 2547 : 67 - 73)

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวัดผลการศึกษาของ สมนึก ภัททิยธนี (2553 : 73 - 97)

2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ การเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ต้องการใช้จริง 15 ข้อ

2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา การศึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อให้คำแนะนำแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องชัดเจน

2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ใช้วิธีตรวจสอบ รายการ (Checklist) พิจารณาว่าวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้และครอบคลุมเนื้อหาหรือไม่ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง ระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้ แบบประเมิน IOC (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2551 : 101) โดยถือเกณฑ์การประเมินดังนี้

+1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบวัดตรงจุดประสงค์การเรียนรู้

0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดตรงจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบวัดไม่ตรงจุดประสงค์การเรียนรู้

2.6 นำผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้มา วิเคราะห์หาค่าความสอดคล้อง โดยใช้สูตร IOC (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2551 : 101) เลือกข้อสอบ ที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 ซึ่งเป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าข้อสอบที่เข้าเกณฑ์ทั้ง 20 ข้อ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 จึงนำข้อสอบ มาพิมพ์เพื่อนำไปทดลองใช้ (Tryout)

2.7 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้าน หัวดงยาง ตำบลนาคำ อำเภอบ้านดุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวน 11 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับที่ทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้มาแล้ว

2.8 นำคะแนนที่ได้จากการทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้วิธีการของ เบนนแนน (Brennan) (ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา. 2553 : 89 - 90) คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ใช้ได้คือ ตั้งแต่ .20 ถึง 1.00 ไว้ใช้จริง 15 ข้อ ผลการ วิเคราะห์ปรากฏว่าข้อสอบที่เข้าเกณฑ์ทั้ง 20 ข้อ ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงคัดเลือกข้อสอบไว้ จำนวน 15 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.37 - 0.78 และได้จำนวนข้อครบตามจำนวนจุดประสงค์การเรียนรู้

2.9 นำข้อสอบที่คัดเลือกไว้จำนวน 15 ข้อ มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของ แบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตรของโลเวท (Lovett) (สมนึก ภัททิยธนี. 2553 : 229) หนังสือการวัดผลการศึกษาผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.82

2.10 จัดพิมพ์แบบทดสอบที่ผ่านการตรวจคุณภาพแล้วเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. แบบประเมินความสามารถด้านสติปัญญา มีวิธีสร้างดังนี้

3.1 ศึกษา วิเคราะห์ หลักสูตร คู่มือครู เอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย และการวัดผลประเมินผลในชั้นเรียน

3.2 ศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับแบบประเมินความสามารถทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัย และการวัดผลประเมินผลในชั้นเรียน

3.3 สร้างแบบประเมินความสามารถด้านสติปัญญาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จากพฤติกรรมที่แสดงออก ซึ่งสามารถวัดโดยใช้แบบสังเกต ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Seale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของ ลิเคอร์ท (Likert) และมาปรับเป็น 4 ระดับ ดังนี้

คะแนน 2.51 – 3.00 หมายถึง มีความสามารถด้านสติปัญญาอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 2.01 – 2.50 หมายถึง มีความสามารถด้านสติปัญญาอยู่ในระดับมาก

คะแนน 1.51 – 2.00 หมายถึง มีความสามารถด้านสติปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความสามารถด้านสติปัญญาอยู่ในระดับน้อย

3.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างหัวข้อการประเมินกับความสามารถด้านสติปัญญา

3.5 ผู้ศึกษาค้นคว้าปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

1) นางนุตติยา อาษานอก ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนระดับปฐมวัย

2) นายเชิดศักดิ์ ต้นภูมี กศ ม. การวิจัยการศึกษา โรงเรียนบ้านท่ายม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

3) นางไพวัลย์ แสงดี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านธาตุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาให้คำปรึกษา

3.6 แบบประเมินความสามารถด้านสติปัญญา ที่แก้ไขปรับปรุงตามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างหัวข้อการประเมินกับความสามารถด้านสติปัญญาและให้ข้อเสนอแนะแล้วนำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาดัชนีความสอดคล้อง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจ ว่าหัวข้อในการประเมินสอดคล้องกับความสามารถด้านสติปัญญา

0 เมื่อไม่แน่ใจ ว่าหัวข้อในการประเมินสอดคล้องกับความสามารถด้านสติปัญญา

-1 เมื่อแน่ใจ ว่าหัวข้อในการประเมินสอดคล้องกับความสามารถด้านสติปัญญา

วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างหัวข้อในการประเมินกับความสามารถด้านสติปัญญาแต่ละด้าน โดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) (สมนึก ภัททิยธนี. 2544 : 221) ข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ปรากฏว่าได้ค่าเฉลี่ยของความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.67-1.00ข้อสอบเข้าเกณฑ์ทั้ง 29 ข้อ

3.7 นำแบบประเมินความสามารถด้านสติปัญญาที่ตรวจสอบเชิงเนื้อหาแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหัวดงยาง ตำบลนาคำ อำเภอบ้านดุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวน 11 คน

3.8 หากคุณภาพของแบบประเมินความสามารถด้านสติปัญญา

3.8.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สูตร r_{xy} (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2549 : 85) มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.34 ถึง 0.76 ปรากฏว่าเข้าเกณฑ์ 29 ข้อ จึงคัดเลือกไว้จำนวน 24 ข้อ

3.8.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินความสามารถด้านสติปัญญา โดยวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2549 : 88) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความสามารถด้านสติปัญญาทั้งฉบับเท่ากับ 0.91

3.9 นำแบบประเมินความสามารถด้านสติปัญญา ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับจริงนำไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านดอนขี้เหล็ก ตำบลนาคำ อำเภอบ้านดุง สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวนนักเรียน 30 คน

4. แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ มีลำดับขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

4.1 ศึกษาคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2548 : 84 - 96) และศึกษาเอกสารคู่มือบันทึกข้อมูลการประเมินพัฒนาการทาง อารมณ์ จิตใจ สังคมของเด็กปฐมวัยที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ปีการศึกษา 2550 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2549 : 1 - 9)

4.2 ศึกษาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์เด็ก 3 - 5 ปี สำหรับครูและผู้ดูแลเด็กของกรมสุขภาพจิต (2549 : 1 - 5) ที่ประเมินความสามารถหลัก 3 ด้าน คือ ดี เก่ง สุข คือ ด้านดี คือความพร้อมที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยประเมินจากการรู้จักอารมณ์ การรู้ว่าอะไรถูก อะไรผิด การมีวินัย การรู้จักรอคอยและการมีน้ำใจ

ด้านเก่ง คือความพร้อมที่จะพัฒนาตนเองไปสู่ความสำเร็จ โดยประเมินจากความกระตือรือร้น หรือ สนใจใฝ่รู้ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง การสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นการกล้าพูดกล้าบอก

ด้านสุข คือความพร้อมทางอารมณ์ที่ทำให้เกิดความสุข โดยประเมินจากการความพอใจความอบอุ่นใจ และความสนุกสนานร่าเริง

4.3 ออกแบบการประเมินพฤติกรรมความฉลาดทางอารมณ์ โดยกำหนดพฤติกรรมที่แสดงถึงคุณลักษณะของการเป็นผู้มีความฉลาดทางอารมณ์โดยจัดทำเป็นแบบประเมินพฤติกรรมที่แสดงถึงความฉลาดทางอารมณ์เด็กปฐมวัยให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข

4.5 สร้างแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข ด้านละ 9 ข้อ รวม 27 ข้อ มีคำตอบที่เป็นไปได้ 4 คำตอบ สำหรับข้อความแต่ละประโยค คือ ไม่เป็นเลย เป็นบางครั้ง เป็นบ่อยครั้ง เป็นประจำ เป็นแนวทางการประเมินมีดังนี้

- 1 = ไม่เคยเลย หมายถึง ไม่เคยมีพฤติกรรมนั้นเลย
- 2 = เป็นบางครั้ง หมายถึง มีพฤติกรรมนาน ๆ ครั้ง หรือทำบ้างไม่ทำบ้าง
- 3 = เป็นบ่อยครั้ง หมายถึง มีพฤติกรรมทำบ่อยครั้งหรือเกือบทุกวัน
- 4 = เป็นประจำ หมายถึง มีพฤติกรรมทำทุกครั้งเมื่อเกิดสถานการณ์นั้น

เกณฑ์การพิจารณาคุณภาพของแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

คะแนน 3.51 – 4.00 หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับมาก

คะแนน 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับน้อย

4.6 นำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ที่สร้างเสร็จแล้ว นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบพิจารณาความถูกต้อง ความครอบคลุมถึงพฤติกรรมความฉลาดทางอารมณ์ ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข

4.7 นำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ที่อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องและครอบคลุม ไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

4.8 นำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ที่ปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องแบบประเมินพฤติกรรมกับความฉลาดทางอารมณ์ และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ในการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจ ว่าแบบประเมินวัดตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

0 เมื่อไม่แน่ใจ ว่าแบบประเมินวัดตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

-1 เมื่อแน่ใจ ว่าแบบประเมินวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

1) นางนุตติยา อาษานอก ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนระดับปฐมวัย

2) นายเชิดศักดิ์ ตันภูมิ กศ ม. การวิจัยการศึกษา โรงเรียนบ้านท่ายม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

3) นางไพวัลย์ แสงดี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านธาตุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาให้คำปรึกษา

ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเที่ยงตรงตามแบบประเมินที่สร้างขึ้น จากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2551 : 96) โดยคัดเลือกข้อพฤติกรรมที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ปรากฏว่า ได้ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 ซึ่งเข้าเกณฑ์ทั้งหมด 33 ข้อ

4.9 นำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์เด็กปฐมวัย ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เสร็จแล้ว นำไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในโรงเรียนบ้านหัวดงยาง กลุ่มตำบลนาคำ จำนวน 11 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นโรงเรียนเดิมที่ทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์

โดยหาค่าอำนาจจำแนก (r_{xy}) ผลปรากฏว่าได้ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.34 ถึง 0.76 เป็นข้อคำถามที่ใช้ได้ สำหรับนำไปใช้เก็บข้อมูล จำนวน 27 ข้อ

4.10 นำแบบประเมินพฤติกรรมที่แสดงถึงความฉลาดทางอารมณ์ มาหาความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2549 : 88) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.88

4.11 นำแบบประเมินพฤติกรรมที่แสดงถึงความฉลาดทางอารมณ์ที่หาความเชื่อมั่นแล้วนำไปจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านดอนขี้เหล็ก ตำบลนาคำ อำเภอบ้านดุง สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวนนักเรียน 30 คน

ขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การทดลองครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 เป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 60 นาที รวมทั้งสิ้น 20 ครั้ง โดยมีแผนการทดลองดังนี้

1. ก่อนการทดลอง ผู้ศึกษาค้นคว้าทำการสังเกตพฤติกรรมความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่าง จากการจัดกิจกรรมปกติ โดยในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตั้งแต่เวลา 09.00 – 09.15 น. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ตั้งแต่เวลา 09.15 – 09.30 น. กิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรี ตั้งแต่เวลา 09.30 – 10.30 น.

2. ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยจัดกิจกรรมในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ตั้งแต่เวลา 09.30 – 10.30 น. เป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 60 นาที รวมทั้งสิ้น 20 ครั้ง

3. ในช่วงเวลาการทดลอง ผู้ศึกษาค้นคว้าทำการประเมินพฤติกรรม เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เฉลี่ย โดยหาคะแนนเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ย ซึ่งกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง ดังตาราง 3

ตาราง 3 กำหนดระยะเวลาดำเนินการทดลอง

วิธีดำเนินงาน	กิจกรรม	เวลา
ก่อนการทดลองจัดประสบการณ์ตามปกติและสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์เป็นเวลา 2 สัปดาห์รวม 2 ครั้ง	1. กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ 2. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ 3. กิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรี	09.00 – 09.15 น. 09.15 – 09.30 น. 09.30 – 10.30 น. รวมเวลา 90 นาที
ดำเนินการทดลองจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA เป็นเวลา 5 สัปดาห์ ๆ ละ 4 วัน รวม 20 ครั้ง	กิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA	09.30 - 10.30 น. รวมเวลา 60 นาที

ตาราง 3 (ต่อ)

วิธีดำเนินงาน	กิจกรรม	เวลา
การสังเกตพฤติกรรมความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ในขณะดำเนินการทดลองโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงความสามารถในด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์	กิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA	09.30 - 10.30 น. รวมเวลา 60 นาที
หลังการทดลองจัดประสบการณ์ปกติและสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางสติปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ เป็นเวลา 1 สัปดาห์	1. กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ 2. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ 3. กิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรี	09.00 - 09.15 น. 09.15 - 09.30 น. 09.30 - 10.30 น. รวมเวลา 90 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์
 - 1.1 วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ที่ได้จากการประเมินความสามารถด้านสติปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ หลังการจัดประสบการณ์
 - 1.2 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2 (เผชญิ กิจระการ. 2544 : 44 - 51)
 - 1.3 วิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 1.3.1 หาค่าความเที่ยงตรง
 - 1.3.2 หาค่าอำนาจจำแนก
 - 1.3.3 หาค่าความเชื่อมั่น
 - 1.4 วิเคราะห์คุณภาพของแบบประเมินความฉลาดด้านสติปัญญา ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามเกณฑ์ และการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 166) และปรับมาเป็น 4 ระดับ ดังนี้

คะแนน 2.51 – 3.00 หมายถึง มีความสามารถด้านสติปัญญาอยู่ในระดับมากที่สุด
 คะแนน 2.01 – 2.50 หมายถึง มีความสามารถด้านสติปัญญาอยู่ในระดับมาก
 คะแนน 1.51 – 2.00 หมายถึง มีความสามารถด้านสติปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง
 คะแนน 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความสามารถด้านสติปัญญาอยู่ในระดับน้อย

1.5 วิเคราะห์คุณภาพของแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Seale) แบ่งเป็น 5 ระดับตามเกณฑ์ และการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 166) และปรับมาเป็น 4 ระดับ ดังนี้

คะแนน 3.51 – 4.00 หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับมากที่สุด
 คะแนน 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับมาก
 คะแนน 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปานกลาง
 คะแนน 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ ดังสูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
 f แทน ความถี่หรือจำนวนข้อมูลที่ต้องการหาร้อยละ
 N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	ข้อมูลแต่ละตัว
	X ²	แทน	ข้อมูลแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด
	∑	แทน	ผลรวม

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาความเที่ยงตรง ตามเนื้อหาของแบบประเมินความสามารถด้านสติปัญญา โดยใช้สูตร IOC (สมนึก ภัททิยธนี. 2544 : 221)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา
	∑R	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2549 : 88) ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ค่าความเชื่อมั่น
	∑S _i ²	แทน	ผลรวมความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S _t ²	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม
	n	แทน	จำนวนข้อ

2.3 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของของแผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้เกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E₁/E₂ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2549 : 98 - 99)

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนการประเมินทุกส่วนที่ผู้เรียนทำได้
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\sum Y}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลการเรียนการสอน
	$\sum Y$	แทน	คะแนนที่ผู้เรียนทำได้จากแบบทดสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

2.4 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยใช้วิธีของเบรนนัน (Brennan) โดยใช้สูตรดังนี้ (ภาควิชาวิจัยและพัฒนากการศึกษา. 2553 : 89 - 90)

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2}$$

เมื่อ	B	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
	N_1	แทน	จำนวนคนรอบรู้ (หรือสอบผ่านเกณฑ์)
	N_2	แทน	จำนวนคนไม่รอบรู้ (หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์)
	U	แทน	จำนวนรอบรู้ (หรือสอบผ่านเกณฑ์) ตอบถูก
	L	แทน	จำนวนไม่รอบรู้ (หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์) ตอบถูก

2.5 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยใช้วิธีการของโลเวท (Lovett Method) (สมนึก ภัททิยธนี. 2553 : 229)

$$r_{cc} = 1 - \frac{k \sum X_i - \sum X_i^2}{(k-1) \sum (X_i - C)^2}$$

เมื่อ	r_{cc}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์
	K	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบทั้งฉบับ
	X_i	แทน	คะแนนสอบของนักเรียนแต่ละคน
	C	แทน	คะแนนจุดตัด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้เสนอผลการวิเคราะห์และแปลความหมายตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังนี้

\sum^x แทน ผลรวม

\bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอน

E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

N แทน จำนวนนักเรียน

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 ศึกษาความสามารถด้านสติปัญญาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA

ตอนที่ 3 ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละจาก การประเมินใบงาน (บ)
การตอบคำถาม (ต) และพฤติกรรมกลุ่ม (พ) และทดสอบหลังเรียน

เลขที่	รวมคะแนนการเรียนรู้ทั้ง 20 แผน				หลังเรียน (15)
	ใบงาน (600)	ตอบคำถาม (600)	พฤติกรรมกลุ่ม (600)	รวม (1800)	
1	471	464	497	1432	12
2	467	488	500	1455	12
3	475	501	481	1457	11
4	472	486	461	1419	12
5	499	487	505	1491	12
6	492	512	484	1488	13
7	518	488	500	1506	13
8	478	497	494	1469	12
9	481	469	520	1470	14
10	495	480	500	1475	12
11	456	495	501	1452	12
12	493	499	485	1477	11
13	465	480	468	1413	13
14	500	507	481	1488	12
15	480	486	490	1456	12
16	495	512	500	1507	12
17	481	488	517	1486	12
18	490	511	476	1477	13
19	500	502	515	1517	11
20	492	486	502	1480	13
21	511	514	504	1529	14
22	500	500	501	1501	12
23	534	494	540	1568	13
24	492	454	479	1425	14
25	508	493	480	1481	12
26	498	462	505	1465	12
27	499	503	476	1478	12
28	482	482	480	1444	14
29	478	506	499	1483	13
30	500	462	500	1462	12
รวม	14702	14708	14841	44251	372
\bar{X}	490.07	490.27	494.70	1475.03	12.40
S.D.	16.63	16.14	16.64	32.74	0.86
ร้อยละ	81.68	81.71	82.45	81.95	82.67

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนของนักเรียนจากการทำใบงาน การตอบคำถาม และพฤติกรรมกลุ่ม 20 แผน คิดเป็นร้อยละ 81.95 และคะแนนการทดสอบหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 82.67 ดังนั้นประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.95/82.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ตาราง 5 สรุปประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA

กิจกรรม	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D	ร้อยละ
1. คะแนนเฉลี่ยจากการทำใบงาน การตอบคำถาม พฤติกรรมกลุ่ม ทั้ง 20 แผน (E_1)	1800	1475.03	32.74	81.95
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการทดสอบหลังเรียน (E_2)	15	12.40	0.86	82.67

จากตาราง 5 พบว่าประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.95/82.67 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด

ตอนที่ 2 ศึกษาความสามารถด้านสติปัญญาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ในระหว่างการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ผู้วิจัยได้ประเมินความสามารถด้านสติปัญญาของนักเรียน ผลปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสามารถด้านสติปัญญาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความสามารถด้านสติปัญญา	ลำดับที่
ด้านการคิด				
1. บอกสิ่งต่าง ๆ ด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรส และดมกลิ่นได้	2.45	0.76	มาก	11
2. เลียนแบบการกระทำและเสียงต่าง ๆ ได้	2.50	0.61	มาก	10
3. รับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่นและผลงานได้	2.20	0.77	มาก	20
4. แสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุต่าง ๆ ได้	2.35	0.67	มาก	16
เฉลี่ย	2.38	0.70	มาก	

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความสามารถ ด้านสติปัญญา	ลำดับ ที่
ด้านภาษา				
5. พูดยุติแสดงความรู้สึกด้วยคำพูดได้	2.40	0.68	มาก	14
6. ฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง คำกลอนได้	2.40	0.60	มาก	14
7. เขียนภาพ ชิดเขียน เขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเองได้	2.00	0.68	มาก	24
8. อ่านภาพหรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน/เรื่องราวที่สนใจได้	2.95	0.83	มาก	10
เฉลี่ย	2.44	0.70	มาก	
ด้านการสังเกต จำแนก และการเปรียบเทียบ				
9. สืบหาและอธิบายความเหมือน ความต่างของสิ่งต่าง ๆ ได้	2.20	0.70	มาก	20
10. จับคู่ จำแนกและจัดกลุ่มได้	2.30	0.66	มาก	17
11. เปรียบเทียบ ยาว/สั้น, ขรุขระ/เรียบได้	2.63	0.60	มากที่สุด	4
12. เรียงลำดับสิ่งต่าง ๆ ได้	2.53	0.61	มากที่สุด	7
เฉลี่ย	2.42	0.64	มาก	
ด้านจำนวน				
13. เปรียบเทียบจำนวนมากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน ได้	2.74	0.70	มากที่สุด	3
14. นับสิ่งต่าง ๆ ได้	2.83	0.57	มากที่สุด	2
15. จับคู่หนึ่งต่อหนึ่งได้	2.42	0.77	มาก	13
16. การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ	2.63	0.50	มากที่สุด	4
เฉลี่ย	2.66	0.64	มากที่สุด	
ด้านมิติสัมพันธ์ (พื้นที่ / ระยะ)				
17. การต่อเข้าด้วยกัน การแยกออก การบรรจุและการเทออกได้	2.53	0.51	มากที่สุด	7
18. สังเกตสิ่งต่างๆและสถานที่จากมุมมองที่ต่าง ๆ กันได้	2.05	0.85	มาก	22
19. อธิบายเรื่องตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันได้	2.43	0.53	มาก	12
20. สื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยภาพวาดภาพถ่ายและรูปภาพได้	2.54	0.34	มากที่สุด	6
เฉลี่ย	2.39	0.56	มาก	

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความสามารถ ด้านสติปัญญา	ลำดับ ที่
ด้านเวลา				
21. การเริ่มต้นและการหยุดการกระทำโดยสัญญาณได้	2.25	0.52	มาก	18
22. เปรียบเทียบเวลา เช่นตอนเช้า ตอนเย็น เมื่อวานนี้ พรุ่งนี้ ได้	2.21	0.24	มาก	19
23. เรียงลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้	2.53	0.47	มากที่สุด	7
24. บอกความเปลี่ยนแปลงของฤดูกาลได้	2.05	0.84	มาก	22
เฉลี่ย	2.42	0.63	มาก	

จากตาราง 6 พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสามารถด้านสติปัญญาที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=2.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้านคือ ด้านจำนวน ($\bar{x}=2.66$) อีก 5 ด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการคิด ($\bar{x}=2.38$) ด้านภาษา ($\bar{x}=2.44$) ด้านสังเกต จำแนกและเปรียบเทียบ ($\bar{x}=2.42$) ด้านมิติสัมพันธ์ ($\bar{x}=2.39$) และด้านเวลา ($\bar{x}=2.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ อ่านภาพหรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน/เรื่องราวที่สนใจได้ ($\bar{x}=2.95$) รองลงมาคือนับสิ่งต่าง ๆ ได้ ($\bar{x}=2.83$) และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เขียนภาพ ชิดเขียน เขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเองได้ ($\bar{x}=2.00$)

ตอนที่ 3 ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ในระหว่างการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ผู้วิจัยได้ประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ผลปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความฉลาดทางอารมณ์
ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ฉลาดทาง อารมณ์	ลำดับที่
ด้านดี				
1.ควบคุมอารมณ์โกรธของตนเองได้เหมาะสม	3.45	0.76	มาก	11
2. ยิ้มเมื่อดีใจและมีความสุข	3.50	0.61	มาก	10
3. แสดงความเห็นใจเมื่อเห็นเพื่อนทุกข์ร้อน	3.20	0.77	มาก	21
4. เต็มใจแบ่งสิ่งของให้คนอื่น	3.35	0.67	มาก	18
5. รู้สึกเสียใจและช่วยเหลือคนอื่น	3.40	0.68	มาก	16
6. ไหว้ขอบคุณผู้ใหญ่และกล่าวขอบใจเพื่อน	3.40	0.60	มาก	16
7. อุดหนุน รอคอย	3.00	0.68	มาก	26
8. ไม่เล่นของที่เป็นอันตราย	3.95	0.83	มากที่สุด	1
9. ขอโทษเมื่อทำผิด	3.20	0.70	มาก	21
เฉลี่ย	3.38	0.70	มาก	
ด้านเก่ง				
10. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	3.20	0.66	มาก	21
11. ตั้งใจเรียน	3.35	0.67	มาก	18
12. แสดงความสนใจและปฏิบัติงานหรือร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ใหม่ด้วยความสนุกสนาน	3.42	0.68	มาก	14
13. ร่วมทำงานกลุ่มกับเพื่อนได้ราบรื่น	3.45	0.60	มาก	11
14. ไม่แสดงความกลัวเมื่อเจอสถานการณ์ใหม่	3.00	0.68	มาก	26
15. เล่นกับเพื่อนร่วมห้องและปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี	3.95	0.83	มากที่สุด	1
16. บอกความต้องการของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้	3.20	0.70	มาก	21
17.กล้าบอกเรื่องที่ตนไม่ยอมทำได้	3.30	0.66	มาก	20
18. กล้าปฏิเสธเมื่อไม่ชอบ	3.63	0.60	มากที่สุด	5
เฉลี่ย	3.39	0.68	มาก	
ด้านสุข				
19. แสดงความดีใจเมื่อมีผู้อื่นชมเชย	3.53	0.61	มากที่สุด	8
20. เล่าเรื่องตนเองพอใจให้ผู้อื่นฟัง	3.74	0.70	มากที่สุด	4
21. บอกได้ว่าตนเองพอใจหรือไม่พอใจ	3.83	0.57	มากที่สุด	3
22. ดูแลผู้อื่นเมื่อผู้อื่นลำบาก	3.42	0.77	มาก	14
23. แสดงความรู้สึกดีใจเมื่ออยู่ใกล้ชิดคนที่รู้จัก	3.63	0.50	มากที่สุด	5

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.	ระดับความ ฉลาดทาง อารมณ์	ลำดับที่
ด้านสุข				
24. ช่วยเหลือตนเองได้ดี	3.53	0.51	มากที่สุด	8
25. ยิ้มแย้มแจ่มใสเมื่อเพื่อน ๆ เล่นด้วย	3.05	0.85	มาก	25
26. แสดงความรู้สึกร่วมในกิจกรรม	3.43	0.53	มาก	13
27. หัวเราะพอใจเมื่อได้เล่นกับเพื่อน	3.54	0.34	มากที่สุด	7
เฉลี่ย	3.52	0.60	มากที่สุด	
รวมเฉลี่ย	3.44	0.66	มาก	

จากตาราง 7 พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ โดยการ
จัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 คือ ด้านสุข ($\bar{x}=3.52$) และระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านดี
($\bar{x}=3.38$) และด้านเก่ง ($\bar{x}=3.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ
ไม่เล่นของที่เป็นอันตราย ($\bar{x}=3.95$) และเล่นกับเพื่อนร่วมห้องและ ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี
($\bar{x}=3.95$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ อดทน รอคอย ($\bar{x}=3.00$) และไม่แสดงความกลัว
เมื่อเจอสถานการณ์ใหม่ ($\bar{x}=3.00$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ผู้ศึกษาค้นคว้าขอสรุปผลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาความสามารถด้านสติปัญญาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA
3. เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA

สรุปผล

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.95/82.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
2. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีระดับความสามารถด้านสติปัญญาที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA โดยรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA มีประเด็นการค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.95/82.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ การที่ผลการศึกษาค้นคว้า เป็นเช่นนี้ สาเหตุเนื่องจากการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA เป็นกระบวนการที่ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น วิเคราะห์ความรู้สึก สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง นำไปประยุกต์และแก้ปัญหา ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว นักเรียนมีความสามารถในการใช้ร่างกายของตนแสดงความคิด ความรู้สึก การแสดงบทบาทสมมติ ด้านดนตรี ซึ่งส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น หรือทำให้ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) สูงกว่า (E_1) เนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการเรียนตามรูปแบบ ACACA และเกิดการฝึกฝนประสบการณ์จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงทำให้ (E_2) สูงกว่า (E_1) การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีหุปัญญา จากเอกสารงานวิจัยและผู้มีประสบการณ์ ศึกษาแนวทางการสร้างแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยการจัดกิจกรรมตามแนวทฤษฎีหุปัญญา จากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ศึกษาทฤษฎี หลักการแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีหุปัญญา โดยผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการคัดเลือกและกำหนดเนื้อหาเพื่อให้เหมาะสมกับวัย และความต้องการของผู้เรียนที่สามารถพัฒนาการได้นำมาปรับปรุงการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ ให้ดีขึ้นสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์

แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้รับการแนะนำ แก้ไข ปรับปรุง จากอาจารย์ที่ปรึกษา และได้ผ่านการประเมินตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสม จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ในด้านสาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล ผ่านการทดลองใช้แล้วนำมาปรับปรุงให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ ก่อนนำไปทดลองสอนจริง อีกทั้งการจัดประสบการณ์ ตามรูปแบบ ACACA ที่พัฒนาขึ้น เป็นกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน และเรียนรู้อย่างสนุกสนาน และในชั้นสอนนักเรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อให้นักเรียนสามารถค้นพบความรู้ด้วยตนเอง และได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในการทำงานกลุ่มนอกจากนั้นในกิจกรรมการเรียนรู้ยังมีกิจกรรมที่หลากหลายที่ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเอง คือด้านภาษา ด้านตรรกะ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย ด้านดนตรี ด้านสังคม ด้านเข้าใจตนเอง และด้านธรรมชาติ ซึ่งทำให้นักเรียนมีความสุข และพอใจในการทำงานด้านที่ตนเองถนัดโดยเฉพาะด้านดนตรี ด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย และด้านสังคม เช่น กิจกรรมร้องเพลง การแสดงท่าทางประกอบเพลง ได้เล่นเกม ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียนรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับ ทิศนา แชมมณี (2545 : 89 - 90) ได้เสนอแนวทางการนำทฤษฎีหุปัญญามาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ว่า เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีเขาว์ปัญญาแต่ละด้านไม่เหมือนกันดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายที่สามารถส่งเสริมเขาว์ปัญญาหลาย ๆ ด้าน มิใช่มุ่งพัฒนาแต่เพียงเขาว์ปัญญาด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้นดังเช่นในอดีต เรามักจะมีการเน้นการพัฒนาด้านภาษา และด้านคณิตศาสตร์ หรือด้านการใช้เหตุผลเชิงตรรกะอันเป็นการพัฒนาสมองซีกซ้ายเป็นหลัก ทำให้ผู้เรียนไม่มีโอกาสพัฒนาเขาว์ปัญญาด้านอื่น ๆ เท่าที่ควรโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้เรียนที่มีเขาว์ปัญญา ด้านอื่นสูงจะขาดโอกาสที่จะเรียนรู้ และพัฒนาในด้านที่ตนมีความสามารถหรือถนัดเป็นพิเศษ

การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของสติปัญญาหลาย ๆ ด้าน จะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างรอบด้าน พร้อมทั้งช่วยส่งเสริมอัจฉริยภาพหรือความสามารถเฉพาะตนของผู้เรียนไปในตัว ประกอบกับระบบวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ที่ผู้ศึกษามีการปรับเปลี่ยนไปจากแนวคิดเดิมที่ใช้การทดสอบเพื่อวัดความสามารถทางเขาว์เพียงด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น มาเป็นการประเมินหลาย ๆ ด้าน และในแต่ละด้านเป็นการประเมินในสภาพการณ์ของปัญญาที่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเขาว์ปัญญาด้านนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ครองใจ ขวัญเกษม (2552 : 77 - 83) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ ACACA ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการจัดประสบการณ์โดยการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ ACACA ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 86.16/85.03 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7355 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน ร้อยละ 73.55 ความสามารถทางพหุปัญญาของนักเรียนที่ได้เรียนรู้ตามรูปแบบ ACACA สูงขึ้น ซึ่งความสามารถทางด้านดนตรีและจังหวะมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าทุกด้าน และความสามารถทางด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้าน

2. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีระดับความสามารถด้านสติปัญญาที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้ศึกษาค้นคว้าได้พัฒนาแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบ ACACA ที่มีกระบวนการฝึกที่เป็นขั้นตอน เพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนให้มีความสามารถด้านสติปัญญาโดยมุ่งเน้นให้นักเรียนใช้ความสามารถด้านพหุปัญญาของตน มาปรับใช้ประกอบการทำกิจกรรมและฝึกปฏิบัติตามที่ปรากฏในบทเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ โดยครูจัดสถานการณ์ สื่อและกิจกรรมใบงานที่เอื้อให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึง ความสามารถทางสติปัญญาด้านต่าง ๆ ในลักษณะของการเรียนทั้งรายบุคคลและเป็นแบบกลุ่มย่อย โดยเลือกใช้รูปแบบการสอนพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ของ “เยาวยา เดเซคุปต์” ได้สร้างขึ้นโดยมีพื้นฐานในการพัฒนาพหุปัญญาตามทฤษฎีของ “การ์ดเนอร์” เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นศักยภาพ และความถนัดของผู้เรียนเป็นสำคัญ (เยาวยา เดเซคุปต์. 2551 : 118 - 120) มีการจัดกิจกรรมตามหลักการ 5 ขั้นโดยใช้อักษรย่อว่า ACACA คือขั้นลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีชีวิตชีวา (Active Learning) ขั้นการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย (Cooperative) ขั้นการวิเคราะห์ประสบการณ์การเรียนรู้ (Analysis) ขั้นการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) และขั้นการนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนรู้ในชีวิตจริงและชีวิตประจำวัน (Application) มีการฝึกทั้งกระบวนการกลุ่มและมีแบบฝึกที่มีประสิทธิภาพและมีแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามหลักวิชาการที่ถูกต้อง เหมาะสมกับเนื้อหาและเหมาะสมกับวัยผู้เรียน โดยเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก และการดำเนินการจัดกิจกรรมการสอนอย่างถูกวิธี นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์และหาคำตอบตามขั้นตอน จึงทำให้นักเรียนมีความสามารถด้านสติปัญญาอยู่ในระดับมาก และผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิดดา ตันไพบูลย์ (2545 : 86 - 88) ได้ศึกษาผลการพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาบางด้านตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยวิธีการสอนแบบ วรณดี มีความมุ่งหมายเพื่อการศึกษาผลการพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาบางด้านตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยวิธีการสอนแบบ วรณดี ผลการศึกษาพบว่า 1) ความสามารถทางสติปัญญาด้านภาษา ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 2) ความสามารถทางสติปัญญา ด้านเหตุผลเชิงตรรกะและคณิตศาสตร์ ของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความสามารถทางสติปัญญาด้านเนื้อหามิติสัมพันธ์ ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 4) ความสัมพันธ์ ระหว่างความสามารถทางสติปัญญา ด้านความเข้าใจตนเองกับความสามารถทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 5) ความสามารถทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลพร เหลืองรัตนวิมล (2549 : 86 - 93) ได้ศึกษาผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์ หน่วยเที่ยวแดนลำดวน โดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ (ACACA) ที่มีต่อพัฒนาการด้าน ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 พบว่า พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาสูงขึ้นตามลำดับระหว่างจัดกิจกรรม ความคิดสร้างสรรค์หลังการจัดประสบการณ์เพิ่มขึ้นจากก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA โดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่กำหนดไว้สามารถพัฒนาด้านอารมณ์ การมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นได้ดี การจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ที่พัฒนาขึ้น (เยาวพา เดชะคุปต์. 2551 : 118 - 120) เป็นกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้นักเรียนเรียนรู้อย่างสนุกสนาน และในชั้นสอน นักเรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อให้นักเรียนสามารถค้นพบความรู้ด้วยตนเอง และได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในการทำงานกลุ่ม นอกจากนี้ในกิจกรรมการเรียนรู้ยังมีกิจกรรมที่หลากหลายที่ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ทั้งด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tapia (1999 : 3421 - A) ได้ศึกษาถึงระดับความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก(การวัดผลด้านจิตวิทยา การพัฒนาเด็กปฐมวัย ทฤษฎีพหุปัญญา) การวิจัยครั้งนี้ได้พิจารณาถึงความสามารถรวมทั้งการรับรู้ ความเข้าใจและการจัดการกับอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อสร้างแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก ให้มีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น จากการศึกษาผลปรากฏว่าระดับความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กและกระบวนการในการจัดการทดสอบควรได้รับการปรับปรุงใหม่ ซึ่งเครื่องมือที่ทำการปรับปรุงนั้นควรได้รับการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาเพื่อช่วยให้เด็กได้เกิดทักษะด้านความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งมีความจำเป็นต่อการสำเร็จในการปรับตัวให้เข้าสังคมของพวกเขาได้

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ อาจเป็นแนวทางในการทำการวิจัยในครั้งต่อไปและเป็นประโยชน์แก่ครูผู้สอน ผู้ที่สนใจ นำไปใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองให้ดียิ่งขึ้น ผู้ศึกษาค้นคว้าขอเสนอแนะด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามรูปแบบ ACACA ไปใช้ ครูผู้สอนต้องเตรียมสื่อการเรียนรู้ให้พร้อม และทำความเข้าใจกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละขั้นตอน เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีกิจกรรมที่หลากหลายอาจต้องใช้เวลาานกว่าที่กำหนดไว้ ครูผู้สอนอาจยืดหยุ่นเวลาได้ตามความเหมาะสม เวลาในการจัดกิจกรรมสามารถยืดหยุ่นได้ ความยากง่ายของกิจกรรมปรับให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก การจัดกลุ่มนักเรียนควรให้ละความสามารถ การประเมินพัฒนาการควรประเมินให้ต่อเนื่อง

1.3 ในการจัดสภาพของบรรยากาศในชั้นเรียน ควรมีการจัดสภาพที่เหมาะสมในการเคลื่อนไหว การมีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนให้มีบรรยากาศสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ช่วยกันฝึกคิดแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

1.4 ในการประเมินผลการจัดกิจกรรม ถ้ากลุ่มที่ยังไม่สามารถทำกิจกรรมสำเร็จในครั้งนั้นควรมีการฝึกการทำกิจกรรมซ้ำ ๆ หลาย ๆ ครั้งก็ได้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะด้านสติปัญญาและอารมณ์มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารายละเอียดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ที่มีต่อตัวแปรอื่น เช่น ความคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ ความมีระเบียบวินัย เป็นต้น

2.2 การพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ควรจัดประสบการณ์ในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การจัดกิจกรรมแบบโครงงาน การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ การเรียนรู้แบบสืบเสาะความรู้ หรือการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลพร เหลืองรัตนนิมล. แผนการจัดประสบการณ์ หน่วยเที่ยวแดนลำดวน โดยใช้รูปแบบ
พหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ (ACACA) ชั้นอนุบาลปีที่ 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549.
- กรมการปกครอง. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554). 2550.
<<http://pattani.doae.go.th/pages/2%20left%20page/plan10/6.doc>>
8 กันยายน, 2550.
- กรมวิชาการ. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2547.
- _____. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.
- _____. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2546.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. ความฉลาดทางอารมณ์. นนทบุรี : กรมสุขภาพจิต,
2543.
- _____. คู่มือการจัดกิจกรรมเสริมสร้างไอคิวและอีคิวเด็กสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียน
อนุบาล. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย,
2549.
- ชนิดดา ต้นไพบูลย์. ผลการพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาบางด้านตามแนวพหุปัญญา
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยใช้วิธีสอนแบบวรรณิ.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545.
- ชำนาญ กงสะเด็น. เขาวัวอารมณ์ของเด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรมโยคะอาสนะประกอบเสียงดนตรี.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550.
- ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. การใช้พลังสมองเพื่อพัฒนาการเรียนรู้,” วารสารทางวิชาการ. 9 : 6-10 ;
มกราคม - มีนาคม, 2549.
- ทศพร ประเสริฐสุข. “ความเฉลียวฉลาดทางเขาวัวอารมณ์กับการศึกษา,” วารสารพฤติกรรมศาสตร์.
5 : 19-35 ; กรกฎาคม-ธันวาคม, 2543.
- ทิตนา แคมมณี. ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.
พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- ทิตนา แคมมณี และคณะ. การเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- เทอดศักดิ์ เดชคง. ความฉลาดทางอารมณ์. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพฯ : มติชน, 2548.
- นิตยา กระชับกลาง. การพัฒนาแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ 6 กิจกรรมหลักที่สอดคล้องกับ
พัฒนาการทางสมอง เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549.

- นางพาง ลิ่มสุวรรณ. “ไอคิวและอีคิว,” ใน เลี้ยงลูกถูกวิธี ชีวิตเป็นสุข. หน้า 1, 11. กรุงเทพฯ : พรินท์ติ้งเพรส, 2549.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กภาพสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2549.
- บุรณชัย สิริมหาสารคาม. แผนการจัดประสบการณ์ก่อนประถมศึกษา แบบบูรณาการที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์, 2545.
- ประสาธ อิศรปริดา. สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์, 2547.
- เผชญิ กิจระการ. “การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E_1/E_2),” การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม : ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- พรรณนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ. ปฐมวัยศึกษา กิจกรรมและสื่อการสอน เพื่อฝึกทักษะพัฒนาการและการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- พิมพ์พรรณ ทองประสิทธิ์. การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548.
- พิศสวาท ศรีสะอาด. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- เยาวพา เดชะคุปต์. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เอพี กราฟฟิกส์ดีไซด์, 2542.
- _____. การพัฒนารูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้สำหรับการจัดการศึกษาในบริบทของสังคมไทย, วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. 2(พิเศษ) : 133 ; มกราคม, 2553.
- _____. รายนวัตรกรรมทฤษฎีการศึกษาปฐมวัยสู่การประยุกต์ใช้ในห้องเรียน. กรุงเทพฯ : สารานุกรมเด็ก, 2551.
- วนิษา เรช. อัจฉริยะเรียนสนุก. ปทุมธานี : อัจฉริยะเรียนสนุก, 2551.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. เอกสารประกอบการสอนวิชา 0506703 : พัฒนาการเรียนการสอน Teaching and Learning Development. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549.
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. เขาว์อารมณ์ดีขึ้นเพื่อความ สุขและความสำเร็จของชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- ศรีเรื่อน แก้วก้งวาน. จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.

- สมนึก ภัททิยธนี. การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กภาพสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2544.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กภาพสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2551.
- สันติศักดิ์ ผาผาย. การศึกษาความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.
- สุวินัย ภรณวลัย. ยอดคนปฏิวัติการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : มังกรบุรณา, 2552.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. นโยบายและแผนการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) พ.ศ. 2545 - 2549. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค, 2544.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบ 2 (พ.ศ. 2549-2553). กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2550.
- อารี สันทรวี. พหุปัญญาในห้องเรียน : วิธีสอนเพื่อพัฒนาพหุปัญญาหลายด้าน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2543.
- Bloom, B.S. Stability and Change in Human Characteristics. New York : John Wiley And Son, 1964.
- Cattell, R.B. Personality A Systematic Theoretical and Factorial Study. New York : McGraw - Hill, 1950
- Gardner, Howard. Multiple Intelligences : The Theory in Practice. New York : Harper Collins, 1993.
- Levine, Mel and Mary-Dean, Barringer. “Brain-Based Research Helps to Identify and Treat Slow Learners,” Education Digest : Essential Readings Condensed for Quick. 73(9) : 9-13 ; May, 2008.
- Tapia, Martha Luisa. “A Study of the Relationships of the Emotional Intelligence Inventory,” Dissertation Abstract International. 59(9) : 3421-A ; March, 1999.

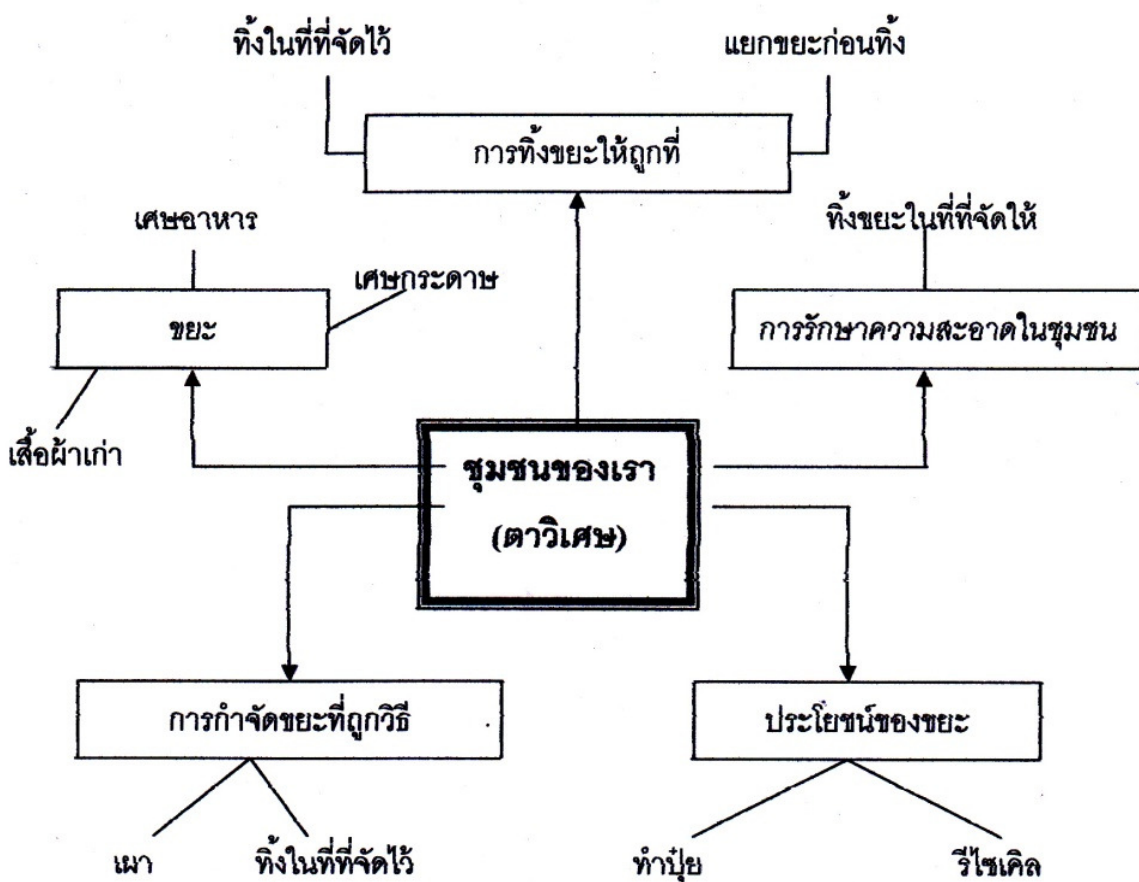
ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แผนการจัดประสบการณ์โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA

ผังการจัดการเรียนรู้ หน่วย ชุมชนของเรา (ดาวพิเศษ)

แผนการจัดประสบการณ์ โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA

หน่วย ทาวิเศษ สาระที่ 4 สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1 เรื่อง ขยะ เวลา 60 นาที

สัปดาห์ที่ 1 สอนวันที่ 13 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2555

สาระสำคัญ ขยะเป็นเศษสิ่งของเหลือใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น เศษอาหาร เศษกระดาษ เสื้อผ้าเก่า เป็นต้น บางอย่างอาจจะมีโทษ แต่บางอย่างอาจจะสามารถนำเอามาใช้ใหม่ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของขยะ สามารถอธิบายให้บุคคลอื่นเข้าใจได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายประกอบเพลงได้
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถวาดภาพ ระบายสีเกี่ยวกับขยะได้
4. เพื่อให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
5. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายและชื่นชมผลงานของตนเองได้
6. เพื่อให้นักเรียนบอกชื่อขยะและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้

ขยะ

ประสบการณ์สำคัญ

1. การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุ ต่างๆ
2. การแสดงความรู้สึกร่วมด้วยคำพูด
3. การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ขั้นการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา (Active Learning)

- 1.1 นักเรียนและครูร่วมกันร้องเพลง”อย่าทิ้ง”และทำท่าประกอบตามจินตนาการ
- 1.2 นักเรียนและครู ร่วมกันกำหนดมุมในห้องเรียนเป็นมุมต้นไม้ใหญ่ เสร็จแล้วให้เด็กแต่ละคนเลือกหนังสือมาถือไว้คนละ 1 เล่ม
- 1.3 ให้นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระ ไปทั่ว ๆ บริเวณเมื่อได้ยินสัญญาณหยุดให้ปฏิบัติตามคำสั่งของครู เช่น เอาหนังสือวางบนศีรษะ เดินไปที่ต้นไม้ใหญ่ แล้วย่อตัวลง โดยไม่ให้หนังสือร่วงลงมา

1.4 ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาของเพลง ว่ามีการปฏิบัติตนอย่างไร

2. ขั้นการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย (Cooperative Learning)

- 2.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน นักเรียนและครูสร้างข้อตกลงร่วมกัน ในการทำงานกลุ่มว่าจะปฏิบัติงานและปฏิบัติตนอย่างไร งานถึงจะสำเร็จ เรียบร้อย
- 2.2 ครูแจกกระดาษแข็ง ให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่นและสีเทียน
- 2.3 นักเรียนช่วยกันวาดภาพขยะที่นักเรียนเคยพบเจอ แล้วตั้งชื่อกลุ่ม.....
- 2.4 ให้นักเรียนเก็บอุปกรณ์ที่ทำให้เรียบร้อย แล้วมานั่งรวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ เพื่อเตรียมนำเสนอผลงานกลุ่ม

3. ขั้นการวิเคราะห์ประสบการณ์การเรียนรู้ (Analysis)

ให้นักเรียนบอกความรู้สึกต่อการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยครูใช้คำถามดังนี้

3.1 นักเรียนรู้สึกอย่างไร เมื่อได้ร้องเพลงและทำท่าทางประกอบเพลง “อย่าทิ้ง”/
นักเรียนได้เรียนรู้ อะไรบ้าง

3.2 นักเรียนรู้สึกอย่างไร เมื่อได้วาดภาพขณะที่นักเรียนและเพื่อนเคยพบเจอ /นักเรียน
ได้เรียนรู้ อะไรบ้าง

3.3 นักเรียนรู้สึกอย่างไร เมื่อได้ทำร่วมกันเป็นกลุ่ม /นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง

4. ขั้นการสรุปและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

4.1 นักเรียนนำเสนอผลงานของแต่ละกลุ่ม โดยบอกชื่อกลุ่ม และชื่อของขยะที่นักเรียนเคย
พบเจอ

4.2 นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับขยะที่แต่ละกลุ่มได้วาดและนำเสนอ โดยครูใช้
คำถามดังนี้

- ส่วนมากนักเรียนพบขยะที่ไหน
- ยังมีขยะที่นักเรียนยังไม่ได้วาดอีกไหม อะไรบ้าง

4.3 ครูเล่านิทานเรื่อง “ปัสสาวขยะ” ให้เด็กฟัง เสร็จแล้วสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องใน
นิทานครูตั้งคำถามให้เด็กช่วยกันตอบ เช่น

- ปัสสาวขยะเกิดขึ้นได้อย่างไร

4.4 ครูนำภาพการทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง หรือตามถนนหนทางที่ดูแล้วสกปรกมาให้เด็ก
ดู และสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับรายละเอียดของภาพเหล่านั้น

4.5 เด็กและครูสนทนา สรุปร่วมกันเกี่ยวกับความหมายของขยะ สถานที่ที่พบขยะ

5. ขั้นการประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนรู้ในชีวิตจริงและชีวิตประจำวัน (Application)

5.1 ครูถามนักเรียนว่า

- สิ่งของที่เป็นขยะหรือของเหลือใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนมีอะไรบ้าง
- ถ้าชุมชนของเราเต็มไปด้วยขยะ จะเกิดอะไรขึ้น ฯลฯ

5.2 ให้นักเรียนออกไปเล่นเครื่องเล่นสนาม โดยครูแนะนำวิธีเล่นและการระมัดระวังเรื่อง
ความปลอดภัย

สื่อการเรียนรู้ / แหล่งการเรียนรู้

1. เพลง อย่าทิ้ง
2. นิทานเรื่อง ปัสสาวขยะ
3. กระดาษแข็ง
4. สีเทียน
5. ภาพขยะ

การวัดผลและประเมินผล

วิธีวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติตามสัญญาณ และคำสั่ง
2. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตพฤติกรรมการทำงาน

เครื่องมือวัดผล

- แบบบันทึกหลังการจัดกิจกรรม

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้บริหาร

- สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม
- กิจกรรมหลากหลาย มีความเหมาะสมใช้สอนได้

(ลงชื่อ) สุระ พิมพาแสง

(นายสุระ พิมพาแสง)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนขี้เหล็ก

วันที่ 13 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2555

บันทึกหลังการสอน

ผลการสอน

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจความหมายของขยะและอธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ ร้อยละ 80
2. นักเรียนเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายได้ ร้อยละ 80
3. นักเรียนวาดภาพระบายสีเกี่ยวกับขยะและชื่นชมผลงานของตนเองได้ ร้อยละ 80
4. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ร้อยละ 80
5. นักเรียนบอกชื่อขยะและนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ร้อยละ 80

ปัญหา / อุปสรรค

แผนการจัดประสบการณ์ แผนที่ 1 เรื่อง ขยะ เป็นแผนแรกนักเรียนบางคนยังไม่เข้าใจ
ขั้นตอน กระบวนการ บางคนสนใจ ตั้งใจฟัง ตอบคำถาม บางคนก็นั่งเล่น

ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

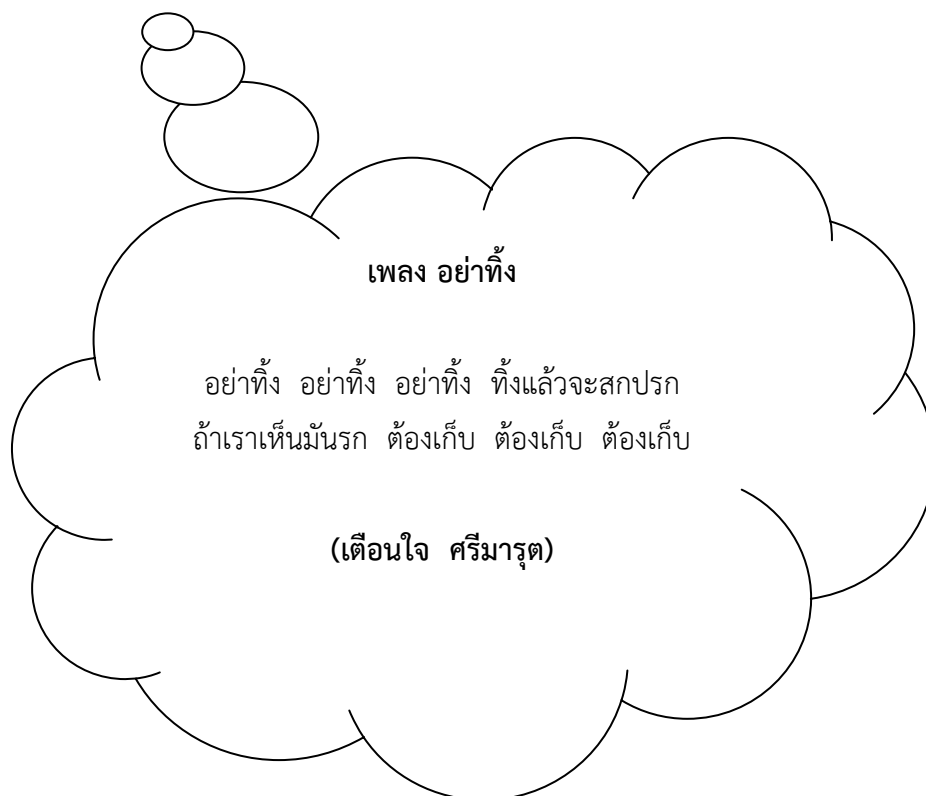
ครูอธิบายขั้นตอนการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA ทั้ง 5 ขั้นตอน แนะนำการทำ
กิจกรรมกลุ่ม ให้นักเรียนเข้าใจ

(ลงชื่อ) น้ำค้าง ขุนทุม ครูผู้สอน

(นางสาวน้ำค้าง ขุนทุม)

วันที่ 14 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ.2555

คุณปู่เล่าเรื่องให้ป๊อกฟังเกี่ยวกับเมืองที่ปู่และย่าเคยอยู่ว่า มีคนอยู่หนาแน่นมากมาย มีตึกใหญ่โต มีรถยนต์วิ่งขวักไขว่ไปมาเต็มถนน ตกค่ำมีเสียงเพลงจากสถานบริการต่างๆ อีกทั้งครึกโครม คนในเมืองนี้ชอบทำอะไรตามใจตนเอง ไม่สนใจผู้อื่น เช่นทิ้งขยะลงบนถนน ทิ้งเศษแก้ว เด็ก ๆ ที่เดินผ่าน จะได้รับอุบัติเหตุจากสิ่งเหล่านี้

เมื่อคนทิ้งขยะมากในที่สุดขยะเพิ่มขึ้นสูงยิ่งกว่าตึก แล้วเหตุร้ายก็เกิดขึ้น เมื่อกลิ่นขยะผสมกับควันพิษและกลิ่นเหม็น มันการเป็นปีศาจขยะลอยปกคลุมเมือง ปีศาจขยะทำลายทุกสิ่งทุกอย่าง กินดวงอาทิตย์ กินดวงจันทร์ กินดวงดาว เมฆ หมอก น้ำค้าง แล้วเมืองก็ตกอยู่ในความมืด เท่านั้นยังไม่พอ ปีศาจยังกินต้นไม้ ดอกไม้ และเมือง จนถล่ม ผู้คนแตกตื่นหนีกันอลหม่าน ปู่กับย่าแก่มากแล้วหนีไม่ทัน ถูกกองไม้ทับจนสลบ

ท่ามกลางความมืด ปู่ย่าได้ยินเสียง และเห็นแสงสว่าง จากนั้นมีหญิงสวยลอยขึ้นมา เธอบอกว่าเป็นเทพธิดาแห่งความสะอาด จะมาช่วยกำจัดปีศาจขยะ จากนั้นเธอก็ใช้ไม้ชี้ไปยังเจ้าปีศาจขยะ และแล้วปีศาจขยะก็หายไป เทพธิดาแห่งความสะอาดชมเชยความดีของปู่และย่าที่พยายามช่วยกันรักษาความสะอาดบ้านเมือง เธอจึงพาปู่และย่ามาสร้างเมืองใหม่ โดยฝากให้ปู่กับย่าช่วยกันปลูกต้นไม้ รักแมลง ก้อนหิน สัตว์ต่าง ๆ รวมทั้งบอกกับคนที่เกิดขึ้นใหม่ให้รักษาสิ่งเหล่านี้สืบต่อไป

(ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

ใบงาน เรื่อง ขยะ

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำสั่ง... ให้นักเรียนวาดภาพ ขยะชนิดต่างๆ ที่นักเรียนเคยพบ ให้สวยงาม

แบบประเมินใบงาน
เรื่อง ขยะ ชั้น อนุบาลปีที่ 2

เลขที่	ชื่อ-สกุล	การส่งงาน			ความเป็นระเบียบ			ความถูกต้อง			รวม 30
		10	9	8	10	9	8	10	9	8	
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											
16											
17											
18											
19											
20											
21											
22											
23											
24											
25											
26											
27											
28											
29											
30											

เกณฑ์การประเมิน

23-30 คะแนน ดีมาก, 16-22 คะแนน ดี, 15 คะแนน ผ่าน, ต่ำกว่า 9 คะแนน
ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน**การส่งงาน**

ส่งก่อนหรือตรงเวลาที่กำหนด	10 คะแนน
ส่งช้ากว่ากำหนด/ชี้แจงได้	9 คะแนน
ส่งช้ากว่ากำหนด	8 คะแนน

ความเป็นระเบียบ

งานเป็นระเบียบเรียบร้อยดีมาก	10 คะแนน
งานเป็นระเบียบดี	9 คะแนน
งานไม่เป็นระเบียบ	8 คะแนน

ความถูกต้อง

มีความถูกต้องมากกว่า 80%	10 คะแนน
มีความถูกต้อง 50% - 79%	9 คะแนน
มีความถูกต้องน้อยกว่า 50%	8 คะแนน

แบบประเมินการตอบคำถาม
เรื่อง ขยะ ชั้น อนุบาลปีที่ 2

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ตอบถูกต้อง			ความมั่นใจ			การอธิบาย			รวม
		10	9	8	10	9	8	10	9	8	
1											30
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											
16											
17											
18											
19											
20											
21											
22											
23											
24											
25											
26											
27											
28											
29											
30											

เกณฑ์การประเมิน

23-30 คะแนน ดีมาก, 16-22 คะแนน ดี, 15 คะแนน ผ่าน, ต่ำกว่า 9 คะแนน
ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน**ตอบถูกต้อง**

ตอบถูกต้องทุกส่วน/ชี้แจงได้	10 คะแนน
ตอบถูกต้องบางส่วน/ชี้แจงได้	9 คะแนน
ตอบไม่ถูกต้อง/ชี้แจงได้	8 คะแนน

ความมั่นใจ

ตอบเสียงดัง ฟังชัด ทันเวลา	10 คะแนน
ตอบเสียงดัง ฟังชัด	9 คะแนน
ตอบเสียงเบา ช้า	8 คะแนน

การอธิบาย

อธิบายถูกต้อง ชัดเจน	10 คะแนน
อธิบายถูกต้อง	9 คะแนน
มีความถูกต้องบางส่วน	8 คะแนน

แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม
เรื่อง ขยะ ชั้น อนุบาลปีที่ 2

ที่	ชื่อ-สกุล	ความ ร่วมมือ			ความ ตั้งใจ			ความ รับผิดชอบ			ทำงาน ร่วมกับ ผู้อื่นได้			รับฟังความ คิดเห็นของ ผู้อื่น			รวม
		6	5	4	6	5	4	6	5	4	6	5	4	6	5	4	
1																	
2																	
3																	
4																	
5																	
6																	
7																	
8																	
9																	
10																	
11																	
12																	
13																	
14																	
15																	
16																	
17																	
18																	
19																	
20																	
21																	
22																	
23																	
24																	
25																	
26																	
27																	
28																	
29																	
30																	

เกณฑ์การประเมิน

24-30 คะแนน ดีมาก, 16-23 คะแนน ดี, 8-15 คะแนน ผ่าน, 1-7 คะแนน ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน**ความร่วมมือ**

6 หมายถึง ให้ความร่วมมือกับครู/เพื่อน ในการปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติตาม ข้อตกลง

5 หมายถึง ให้ความร่วมมือกับครู/เพื่อน ในการปฏิบัติงาน

4 หมายถึง ไม่ให้ความร่วมมือกับครู/เพื่อน ในการปฏิบัติงาน

ความตั้งใจ

6 หมายถึง มีความมุ่งมั่น อดทน เอาใจใส่ในการปฏิบัติงานจนสำเร็จ

5 หมายถึง มีความมุ่งมั่น เอาใจใส่ในการปฏิบัติงานจนสำเร็จ

4 หมายถึง ไม่มีความมุ่งมั่น เอาใจใส่ในการปฏิบัติงานจนสำเร็จ

ความรับผิดชอบ

6 หมายถึง ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากครู/กลุ่ม จนสำเร็จตามวัตถุประสงค์และ กำหนดเวลา

5 หมายถึง ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากครู/กลุ่ม จนสำเร็จตามวัตถุประสงค์

4 หมายถึง ไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากครู/กลุ่ม จนสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

6 หมายถึง ทำงานร่วมกับครู/เพื่อน/บุคคลอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี ทุกคนรักมีความสุข

5 หมายถึง ทำงานร่วมกับครู/เพื่อน/บุคคลอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี

4 หมายถึง ไม่ทำงานร่วมกับครู/เพื่อน/บุคคลอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี

รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

6 หมายถึง ยินดีรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานที่แสดงออกด้วยเหตุผล และ ปรับปรุงงาน

5 หมายถึง ยินดีรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานที่แสดงออกด้วยเหตุผล

4 หมายถึง ไม่ยินดีรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานที่แสดงออกด้วยเหตุผล

ภาคผนวก ข
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

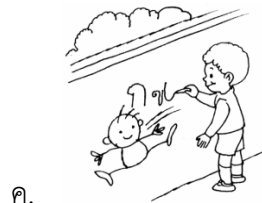

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2

คำชี้แจง ครูอ่านคำสั่งให้นักเรียนฟังข้อละ 2 รอบ ให้นักเรียน กาเครื่องหมาย × ทับข้อที่ถูก

.....

1. ข้อใดเป็นการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง

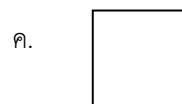
2. ข้อใดเป็นการปฏิบัติตนที่ไม่ถูกต้อง

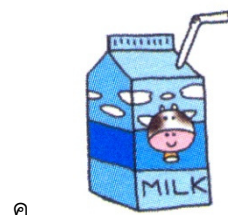
3. ข้อใดเป็นการทิ้งขยะ ไม่ถูกต้อง

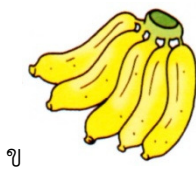
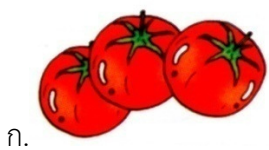
4. ข้อใดต่อไปนี้มีรูปทรง ต่างจากพวก

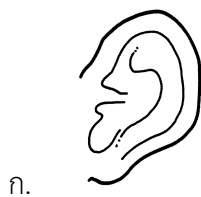
5. ข้อใดต่อไปนี้มีขนาด ใหญ่ที่สุด

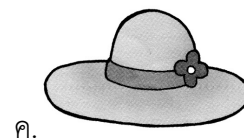
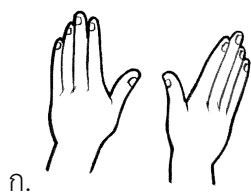
6. ข้อใดต่อไปนี้มีจำนวน น้อยที่สุด

7. เราใช้อวัยวะใดสำหรับเคี้ยวอาหาร

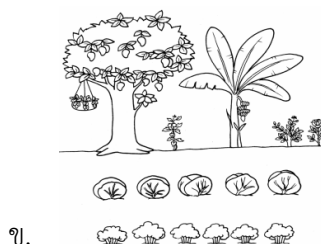
8. ข้อใดต่อไปนี ไม่เข้าพวก

9. เราใช้อวัยวะใดในการฟังเสียง

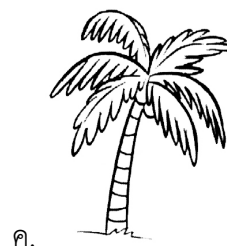
10. ข้อใดต่อไปนี ต่างจากพวก

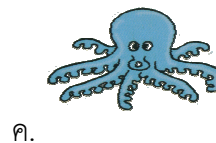
11. ข้อใดเป็นการดูแลธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

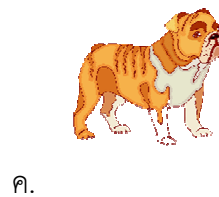
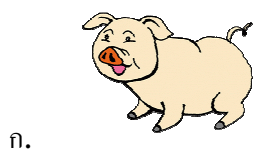
12. ข้อใดต่อไปนี้ ต่างจากพวก

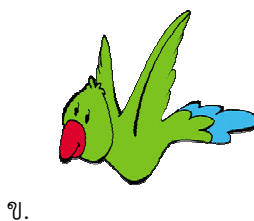
13. ข้อใดต่อไปนี้ ไม่เข้าพวก

14. ข้อใด ไม่ได้เป็นสัตว์เลี้ยง

15. สัตว์ชนิดใดเลี้ยงลูกด้วยนม

เฉลยข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2

1. ข้อใดเป็นการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง เฉลย ข้อ ข.
2. ข้อใดเป็นการปฏิบัติตนที่ ไม่ถูกต้อง เฉลย ข้อ ก.
3. ข้อใดเป็นการทิ้งขยะ ไม่ถูกต้อง เฉลย ข้อ ข.
4. ข้อใดต่อไปนี้มีรูปร่าง ต่างจากพวก เฉลย ข้อ ข.
5. ข้อใดต่อไปนี้มีขนาด ใหญ่ที่สุด เฉลย ข้อ ค.
6. ข้อใดต่อไปนี้มีจำนวน น้อยที่สุด เฉลย ข้อ ค.
7. เราใช้อวัยวะใดสำหรับเคี้ยวอาหาร เฉลย ข้อ ข.
8. ข้อใดต่อไปนี้ ไม่เข้าพวก เฉลย ข้อ ค.
9. เราใช้อวัยวะใดในการฟังเสียง เฉลย ข้อ ก.
10. ข้อใดต่อไปนี้ ต่างจากพวก เฉลย ข้อ ข.
11. ข้อใดเป็นการดูแลธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เฉลย ข้อ ข.
12. ข้อใดต่อไปนี้ ต่างจากพวก เฉลย ข้อ ข.
13. ข้อใดต่อไปนี้ ไม่เข้าพวก เฉลย ข้อ ค.

14. ข้อใด ไม่ได้เป็นสัตว์เลี้ยง

เฉลย ข้อ ข.

15. สัตว์ชนิดใดเลี้ยงลูกด้วยนม

เฉลย ข้อ ค.

ภาคผนวก ค
แบบประเมินความสามารถด้านสติปัญญา

แบบประเมินความสามารถด้านสติปัญญา

ชื่อ - สกุล.....ชั้นอนุบาลปีที่... 2.....
 สัปดาห์ที่เรื่อง.....
 ผู้สังเกต.....วัน เดือน ปี ที่สังเกต.....
 คำชี้แจง ให้ใส่เครื่องหมาย (/) แสดงจำนวนครั้งที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมในช่องระดับคุณภาพที่
 พฤติกรรมปรากฏ

ด้าน สติปัญญา	ความสามารถที่ปรากฏ	ระดับคุณภาพ			แนวทางการประเมิน
		3	2	1	
1.ด้าน การคิด	1.1 บอกสิ่งต่างๆด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรส และดมกลิ่นได้				3 หมายถึง เข้าใจคำสั่ง ปฏิบัติตามได้ อย่างถูกต้องโดยไม่ได้รับการชี้แนะ 2 หมายถึง เข้าใจคำสั่งและปฏิบัติ ตามคำสั่งโดยได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	1.2 เลียนแบบการกระทำและ เสียงต่างๆได้				3 หมายถึง เลียนแบบการกระทำ และเสียงต่างๆได้อย่างถูกต้องโดยไม่ ได้รับการชี้แนะ 2 หมายถึง เลียนแบบการกระทำ และเสียงต่างๆได้โดยได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	1.3 รับรู้และแสดงความรู้สึกผ่าน สื่อ วัสดุ ของเล่นและผลงานได้				3 หมายถึง รับรู้และแสดงความรู้สึก ผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่นและผลงานได้ อย่างถูกต้องโดยไม่ได้รับการชี้แนะ 2 หมายถึง รับรู้และแสดงความรู้สึก ผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่นและผลงานได้โดย ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	1.4 แสดงความคิดสร้างสรรค์ ผ่านสื่อ วัสดุต่างๆได้				3 หมายถึง แสดงความคิดสร้างสรรค์ ผ่านสื่อ วัสดุต่างๆได้โดยไม่ได้รับการ ชี้แนะ 2 หมายถึง แสดงความคิดสร้างสรรค์ ผ่านสื่อ วัสดุต่างๆได้โดยได้รับการ ชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
2. ด้าน ภาษา	2.1 พูดแสดงความรู้สึกด้วย คำพูดได้				3 หมายถึง พูดแสดงความรู้สึกด้วย คำพูดได้โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 2 หมายถึง พูดแสดงความรู้สึกด้วย คำพูดโดยได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	2.2 ฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้อง จอง คำกลอนได้				3 หมายถึง ฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้อง จอง คำกลอนได้โดยไม่ได้รับการชี้แนะ

ด้าน สติปัญญา	ความสามารถที่ปรากฏ	ระดับคุณภาพ			แนวทางการประเมิน
		3	2	1	
					2 หมายถึง ฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง คำกลอนได้โดยได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	2.3 เขียนภาพ ขีดเขียน เขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเองได้				3 หมายถึง เขียนภาพ ขีดเขียน คล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเองได้โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 2 หมายถึง เขียนภาพ ขีดเขียน คล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเองได้โดยได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	2.4 อ่านภาพหรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน / เรื่องราวที่สนใจได้				3 หมายถึง อ่านภาพหรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน / เรื่องราวที่สนใจได้โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 2 หมายถึง อ่านภาพหรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน / เรื่องราวที่สนใจได้โดยได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
3.การสังเกตจำแนกและการเปรียบเทียบ	3.1 สำรวจและอธิบายความเหมือน ความต่างของสิ่งต่างๆได้				3 หมายถึง สำรวจและอธิบายความเหมือน ความต่างของสิ่งต่างๆได้โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 2 หมายถึง สำรวจและอธิบายความเหมือน ความต่างของสิ่งต่างๆได้โดยได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	3.2 จับคู่ จำแนกและจัดกลุ่มได้				3 หมายถึง จับคู่ จำแนกและจัดกลุ่มได้โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 2 หมายถึง จับคู่ จำแนกและจัดกลุ่มได้โดยได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	3.3 เปรียบเทียบ ยาว/สั้น , ขรุขระ/เรียบ ได้				3 หมายถึง เปรียบเทียบ ยาว/สั้น , ขรุขระ/เรียบ ได้โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 2 หมายถึง เปรียบเทียบ ยาว/สั้น , ขรุขระ/เรียบ ได้ โดยได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	3.4 เรียงลำดับสิ่งต่างๆได้				3 หมายถึง เรียงลำดับสิ่งต่างๆได้ โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 2 หมายถึง เรียงลำดับสิ่งต่างๆได้โดยได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม

ด้าน สติปัญญา	ความสามารถที่ปรากฏ	ระดับคุณภาพ			แนวทางการประเมิน
		3	2	1	
4.ด้าน จำนวน	4.1 เปรียบเทียบจำนวนมากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน ได้				3 หมายถึง เปรียบเทียบจำนวนมากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน ได้ โดยไม่ได้รับการ ชี้แนะ 2 หมายถึง เปรียบเทียบจำนวนมากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน ได้โดยได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	4.2 นับสิ่งต่างๆได้				3 หมายถึง นับสิ่งต่างๆได้ โดยไม่ได้รับ การชี้แนะ 2 หมายถึง นับสิ่งต่างๆได้ โดยได้รับการ ชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	4.3 จับคู่หนึ่งต่อหนึ่งได้				3 หมายถึง จับคู่หนึ่งต่อหนึ่งได้โดยไม่ได้อ รับการชี้แนะ 2 หมายถึง จับคู่หนึ่งต่อหนึ่งได้โดย ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	4.4 การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของ จำนวนหรือปริมาณ				3 หมายถึง เพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวน หรือปริมาณ ได้ โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 2 หมายถึง เพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวน หรือปริมาณได้โดยได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
5.ด้านมิติ สัมพันธ์ (พื้นที่/ ระยะ)	5.1 การต่อเข้าด้วยกัน การแยก ออก การบรรจุและการเทออก ได้				3 หมายถึง ต่อเข้าด้วยกัน การแยกออก การบรรจุและการเทออกได้ โดยไม่ได้อ รับการชี้แนะ 2 หมายถึง ต่อเข้าด้วยกัน การแยก ออก การบรรจุและการเทออกได้ โดย ได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	5.2 สังเกตสิ่งต่างๆและสถานที่ จากมุมมองที่ต่างๆกัน ได้				3 หมายถึง สังเกตสิ่งต่างๆและ สถานที่จากมุมมองที่ต่างๆกันได้โดย ไม่ได้รับการชี้แนะ 2 หมายถึง สังเกตสิ่งต่างๆและสถานที่ จากมุมมองที่ต่างๆกันได้ โดยได้รับการ ชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	5.3 อธิบายเรื่องตำแหน่งของสิ่ง ต่างๆที่สัมพันธ์กันได้				3 หมายถึง อธิบายเรื่องตำแหน่งของ สิ่งต่างๆที่สัมพันธ์กันได้โดยไม่ได้รับการ ชี้แนะ 2 หมายถึง อธิบายเรื่องตำแหน่งของสิ่ง

ด้าน สติปัญญา	ความสามารถที่ปรากฏ	ระดับคุณภาพ			แนวทางการประเมิน
		3	2	1	
					ต่างๆที่สัมพันธ์กันได้ โดยได้รับการ ชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	5.4 สื่อความหมายของมิติ สัมพันธ์ด้วยภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ ได้				3 หมายถึง สื่อความหมายของมิติ สัมพันธ์ด้วยภาพวาด ภาพถ่ายและ รูปภาพ ได้ โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 2 หมายถึง สื่อความหมายของมิติ สัมพันธ์ด้วยภาพวาด ภาพถ่ายและ รูปภาพ ได้ โดยได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
6.ด้าน เวลา	6.1 การเริ่มต้นและการหยุด การกระทำโดยสัญญาณได้				3 หมายถึง เริ่มต้นและการหยุดการ กระทำโดยสัญญาณได้โดยไม่ได้รับการ ชี้แนะ 2 หมายถึง เริ่มต้นและการหยุดการ กระทำโดยสัญญาณได้โดยได้รับการ ชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	6.2 เปรียบเทียบเวลา เช่น ตอน เช้า ตอนเย็น เมื่อวานนี้ พรุ่งนี้ ได้				3 หมายถึง เปรียบเทียบเวลา เช่น ตอน เช้า ตอนเย็น เมื่อวานนี้ พรุ่งนี้ ได้ โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 2 หมายถึง เปรียบเทียบเวลา เช่น ตอน เช้า ตอนเย็น เมื่อวานนี้ พรุ่งนี้ ได้ โดยได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	6.3 เรียงลำดับเหตุการณ์ต่างๆ ได้				3 หมายถึง เรียงลำดับเหตุการณ์ต่างๆ ได้ โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 2 หมายถึง เรียงลำดับเหตุการณ์ต่างๆ ได้โดยได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม
	6.4 บอกความเปลี่ยนแปลงของ ฤดูกาลได้				3 หมายถึง บอกความเปลี่ยนแปลงของ ฤดูกาลได้ โดยไม่ได้รับการชี้แนะ 2 หมายถึง บอกความเปลี่ยนแปลงของ ฤดูกาลได้ โดยได้รับการชี้แนะ 1 หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรม

ภาคผนวก ง
แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

คู่มือและแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 (อายุ 5 – 6 ปี)

คำชี้แจง

ความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก หมายถึง ความสามารถในการรู้จัก เข้าใจ และควบคุมอารมณ์ของตนเองได้สอดคล้องกับวัย มีการประพฤติปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสมและมีความสุข

การประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก จะช่วยให้ครู/ผู้ดูแลเด็ก ได้ทราบถึงจุดเด่นของลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ที่ควรส่งเสริมและจุดอ่อนที่ควรพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป รวมทั้งสามารถใช้ติดตามเพื่อดูการพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กกว่ามีความก้าวหน้าทางอารมณ์มากน้อยเพียงใดเมื่ออายุเพิ่มขึ้น

การประเมินความฉลาดทางอารมณ์ประเมิน 3 ด้าน คือ

1. ด้านดี เป็นความพร้อมทางอารมณ์ที่อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ โดยประเมินจากการรู้จักอารมณ์ การมีน้ำใจ การรู้ว่าอะไรถูกอะไรผิด
2. ด้านเก่ง คือความพร้อมที่พัฒนาตนเองไปสู่ความสำเร็จ โดยประเมินจากความกระตือรือร้น/สนใจใฝ่รู้ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และการกล้าพูดกล้าบอก
3. ด้านสุข มีความพร้อมทางอารมณ์ทำให้เกิดความสุข โดยประเมินจากการมีความพอใจ ความอบอุ่นใจ และความสนุกสนานร่าเริง

แบบประเมินมีจำนวน 27 ข้อ มีคำตอบที่เป็นไปได้ 4 คำตอบ สำหรับข้อความแต่ละประโยค คือ ไม่เป็นเลย เป็นบางครั้ง เป็นบ่อยครั้ง เป็นประจำ การประเมินให้ใช้ความรู้สึกของผู้ประเมินเป็นหลัก เป็นแนวทางการประเมินมีดังนี้

- 1 = ไม่เคยเลย หมายถึง ไม่เคยมีพฤติกรรมนั้นเลย
- 2 = เป็นบางครั้ง หมายถึง มีพฤติกรรมนาน ๆ ครั้ง หรือทำบ้างไม่ทำบ้าง
- 3 = เป็นบ่อยครั้ง หมายถึง มีพฤติกรรมทำบ่อยครั้งหรือเกือบทุกวัน
- 4 = เป็นประจำ หมายถึง มีพฤติกรรมทำทุกครั้งเมื่อเกิดสถานการณ์นั้น

แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2

ประเมินครั้งที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ - สกุล.....เลขที่.....

คุณลักษณะ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	พฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม			
			เป็น ประจำ	เป็น บ่อย ครั้ง	เป็น บาง ครั้ง	ไม่ เคย เลย
			4	3	2	1
ด้านดี (การรู้จัก อารมณ์)	1. เมื่อเด็กโกรธควบคุมอารมณ์ของตนเองได้	1. ควบคุมอารมณ์โกรธของตนเองได้เหมาะสม				
	2. เมื่อเด็กมีความพอใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งเด็กสามารถแสดงความคิดเห็นและมีความสุขได้	2. ยิ้มเมื่อดีใจและมีความสุข				
	3. เมื่อเด็กเห็นเพื่อนได้รับความเดือดร้อนเด็กสามารถแสดงความคิดเห็นเพื่อเพื่อน ๆ ได้	3. แสดงความเห็นใจเมื่อเห็นเพื่อนทุกข์ร้อน				
ด้านดี (การมีน้ำใจ)	1. เด็กรู้จักแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน ๆ ได้	4. เต็มใจแบ่งสิ่งของให้คนอื่น				
	2. แสดงความรู้สึกเสียใจ หรือหาทางช่วยเหลือเมื่อเห็นคนอื่นเจ็บหรือเดือดร้อน	5. รู้สึกเสียใจและช่วยเหลือคนอื่น				
	3. ไหว้ขอบคุณผู้ใหญ่และกล่าวขอโทษเพื่อนเมื่อได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับสิ่งของ	6. ไหว้ขอบคุณผู้ใหญ่และกล่าวขอโทษเพื่อน				
ด้านดี (รู้ว่าอะไรผิด อะไรถูก)	1. เพื่อให้เด็กรู้จักและปฏิบัติตนมีความอดทนและรอคอยได้	7. อดทน รอคอย				
	2. เด็กปฏิบัติตนเองในการเล่นไม่ให้เกิดอันตรายได้	8. ไม่เล่นของที่เป็นอันตราย				
	3. เมื่อเด็กทำผิดต้องรู้จักขอโทษได้	9. ขอโทษเมื่อทำผิด				
ด้านเก่ง (กระตือรือร้น/ สนใจใฝ่รู้)	1. เพื่อให้เด็กบอกและปฏิบัติตนในการมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมกับเพื่อนได้	10. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม				
	2. เพื่อให้เด็กบอกการปฏิบัติตนในการตั้งใจเรียนอย่างกระตือรือร้นได้	11. ตั้งใจเรียน				
	3. เพื่อให้เด็กเกิดความสุขสนทนากับงานหรือร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ได้	12. แสดงความสนใจและปฏิบัติงานหรือร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ด้วยความสนุกสนาน				

คุณลักษณะ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	พฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม			
			เป็น ประจำ	เป็น บ่อย ครั้ง	เป็น บาง ครั้ง	ไม่ เคย เลย
			4	3	2	1
ด้านเก่ง (ปรับตัวต่อ การ เปลี่ยนแปลง)	1. เพื่อให้เด็กปฏิบัติตนร่วมทำงาน ร่วมกับเพื่อน ๆ ได้	13. ร่วมทำงานกลุ่ม กับเพื่อนได้ราบรื่น				
	2. เมื่อเด็กพบสถานการณ์ใหม่เด็ก ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์นั้นโดยไม่ กลัวได้	14. ไม่แสดงความ กลัวเมื่อเจอ สถานการณ์ใหม่				
	3. เพื่อให้เด็กปฏิบัติตนในการเล่นกับ เพื่อนร่วมห้องได้	15. เล่นกับเพื่อนร่วม ห้องและ ปรับตัวเข้า กับผู้อื่นได้ดี				
ด้านเก่ง (กล้าพูด กล้า บอก)	1. เพื่อให้เด็กกล้าบอกความต้องการ ของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ได้	16. บอกความต้องการ ของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้				
	2. เพื่อให้เด็กกล้าปฏิเสธเมื่อเด็กไม่ ชอบได้	17. กล้าปฏิเสธเมื่อ ไม่ชอบ				
	3. เพื่อให้เด็กกล้าตอบคำถามและ พูดคุยกับผู้อื่นได้	18. กล้าตอบคำถาม และพูดคุยกับผู้อื่น				
ด้านสุข (ความพอใจ)	1. เพื่อให้เด็กรู้จักแสดงความรักใจเมื่อ มีผู้ชมเชยได้	19. แสดงความรักใจ เมื่อมีผู้อื่นชมเชย				
	2. เพื่อให้เด็กเล่าเรื่องที่ตนพอใจให้ ผู้อื่นฟังได้	20. เล่าเรื่องตนเอง พอใจให้ผู้อื่นฟัง				
	3. เพื่อให้เด็กบอกว่าตนเองพอใจ หรือไม่พอใจได้	21. บอกได้ว่าตนเอง พอใจหรือไม่พอใจ				
ด้านสุข (อบอุ่นใจ)	1. เพื่อให้เด็กดูแลผู้อื่นเมื่อผู้อื่น ลำบากได้	22. ดูแลผู้อื่นเมื่อ ผู้อื่นลำบาก				
	2. เพื่อให้เด็กแสดงความรู้สึกดีใจเมื่อ อยู่ใกล้ชิดคนที่รู้จักได้	23. แสดงความรู้สึกดีใจ เมื่ออยู่ใกล้ชิดคนที่รู้จัก				
	3. เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้	24. ช่วยเหลือตนเองได้ดี				
ด้านสุข (สนุกสนาน ร่าเริง)	1. เพื่อให้เด็กยิ้มแย้ม แจ่มใส เมื่อ เพื่อน ๆ ชอบเล่นด้วยได้กิจกรรม ต่างๆที่ครูให้ทำได้	25. ยิ้มแย้มแจ่มใส เมื่อเพื่อน ๆ เล่นด้วย				
	2. เพื่อให้เด็กแสดงความรู้สึกร่วมไป ตามกิจกรรมต่างๆที่ครูให้ทำได้	26. แสดงความรู้สึก ร่วมในกิจกรรม				
	3. เพื่อให้เด็กรู้จักหากิจกรรมมาเล่น เพื่อความสนุกสนานของตนเองและ เพื่อนได้	27. หากิจกรรมมา เล่นเพื่อสร้างความ สนุกสนานให้แก่ตนเอง และผู้อื่นได้เหมาะสม				

ภาคผนวก จ
แบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ ACACA
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

**แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดประสบการณ์
โดยการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ ACACA**

คำชี้แจง โปรดแสดงข้อคิดเห็นในแต่ละรายการว่ามีความเหมาะสมเพียงใด แล้วกาเครื่องหมาย (✓)

ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมี 5 ระดับคุณภาพ คือ

5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง เหมาะสมมาก

3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. สารสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตร
1.2 มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน
1.3 เหมาะสมกับวัยผู้เรียน
1.4 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา
2.2 ข้อความชัดเจน เข้าใจง่าย
3. สารการเรียนรู้					
3.1 กำหนดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน
3.2 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย
3.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
3.4 น่าสนใจและมีประโยชน์
4. กิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้
4.2 ได้รับความสนใจ
4.3 ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
4.4 ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง
4.5 มีความหลากหลาย
4.6 เหมาะสมกับวัยผู้เรียน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
5. สื่อการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับเนื้อหา
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรม
5.3 ได้รับความสนใจของผู้เรียน
5.4 เหมาะสมกับวัยผู้เรียน
5.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้
6. การวัดและประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
6.2 ครอบคลุมเนื้อหา
6.3 ส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา
6.4 การวัดที่ระบุไว้สามารถประเมินได้
6.5 ใช้เครื่องมือวัดผลได้อย่างเหมาะสม
รวม					
สรุปผลการประเมิน					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
 (.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตาราง 8 ผลการประเมินแผนการจัดประสบการณ์โดยการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ ACACA
(แผนที่ 1-5)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	แผนที่ 1	แผนที่ 2	แผนที่ 3	แผนที่ 4	แผนที่ 5
1. สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตร	4.67	4.33	5.00	4.67	4.33
1.2 มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	4.33	4.33	4.67	4.33	5.00
1.3 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4.33	4.33	4.67	4.33	5.00
1.4 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	4.67	5.00	4.33	4.33	5.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	4.67	4.33	5.00	4.33	5.00
2.2 ข้อความชัดเจนเข้าใจง่าย	4.33	5.00	5.00	4.33	4.33
3. สาระการเรียนรู้					
3.1 กำหนดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน	4.33	4.33	4.33	4.33	5.00
3.2 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	4.67	4.67	4.33	5.00	4.33
3.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.33	4.33	4.33	5.00	5.00
3.4 น่าสนใจและมีประโยชน์	4.33	4.33	4.33	4.67	4.33
4. กิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	4.33	4.67	4.33	4.33
4.2 ได้รับความสนใจ	4.67	5.00	4.33	4.67	5.00
4.3 ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.67	4.33	4.67	4.67	5.00
4.4 ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง	4.67	4.67	4.67	4.33	4.67
4.5 มีความหลากหลาย	4.33	4.33	5.00	4.67	5.00
4.6 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5.00	4.33	5.00	4.33	5.00
5. สื่อการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5.00	4.67	5.00	4.67	4.33
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรม	5.00	4.33	5.00	5.00	5.00
5.3 ได้รับความสนใจของผู้เรียน	4.67	5.00	4.67	5.00	5.00
5.4 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.33	4.33	5.00	4.67	4.67
5.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้	4.33	4.33	4.67	4.33	5.00
6. การวัดและประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.67	5.00	4.67	5.00	5.00
6.2 ครอบคลุมเนื้อหา	4.33	4.33	4.33	5.00	4.33
6.3 ส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา	4.33	4.33	4.33	4.67	4.33
6.4 การวัดที่ระบุไว้สามารถประเมินได้	5.00	5.00	5.00	4.33	5.00
6.5 ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	4.33	5.00	4.33	5.00	5.00
รวมเฉลี่ย	4.58	4.55	4.67	4.62	4.77

ตาราง 9 ผลการประเมินแผนการจัดประสบการณ์โดยการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ ACACA
(แผนที่ 6-10)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	แผนที่ 6	แผนที่ 7	แผนที่ 8	แผนที่ 9	แผนที่ 10
1. สารสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตร	4.67	4.67	5.00	4.33	4.67
1.2 มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	5.00	4.67	4.67	4.33	5.00
1.3 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4.33	4.33	4.33	4.33	4.67
1.4 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	4.67	5.00	4.33	4.33	5.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	4.67	4.67	5.00	4.33	5.00
2.2 ข้อความชัดเจนเข้าใจง่าย	4.33	5.00	4.67	4.67	4.67
3. สารการเรียนรู้					
3.1 กำหนดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน	4.33	4.67	4.33	4.33	5.00
3.2 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5.00	4.67	4.33	5.00	4.67
3.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.67	4.33	4.67	4.67	5.00
3.4 น่าสนใจและมีประโยชน์	4.33	4.33	4.33	4.67	4.33
4. กิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	4.67	4.67	5.00	4.67
4.2 ได้รับความสนใจ	5.00	5.00	4.33	4.67	5.00
4.3 ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.67	4.33	4.67	4.67	5.00
4.4 ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง	4.67	4.67	4.33	4.33	4.67
4.5 มีความหลากหลาย	4.33	4.67	4.33	5.00	5.00
4.6 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5.00	4.33	5.00	4.33	5.00
5. สื่อการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5.00	4.67	5.00	4.67	4.33
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรม	5.00	4.33	4.67	5.00	5.00
5.3 ได้รับความสนใจของผู้เรียน	4.67	4.67	4.67	4.33	5.00
5.4 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.67	4.33	4.67	4.67	4.67
5.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้	4.33	4.33	4.67	4.33	5.00
6. การวัดและประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.67	5.00	4.67	5.00	5.00
6.2 ครอบคลุมเนื้อหา	5.00	4.33	4.67	4.33	4.33
6.3 ส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา	4.67	4.67	4.33	4.67	4.33
6.4 การวัดที่ระบุไว้สามารถประเมินได้	5.00	4.33	5.00	4.33	5.00
6.5 ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	4.67	5.00	4.67	4.67	5.00
รวมเฉลี่ย	4.71	4.60	4.62	4.58	4.81

ตาราง 10 ผลการประเมินแผนการจัดการประสบการณ์โดยการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ ACACA
(แผนที่ 11-15)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	แผนที่ 11	แผนที่ 12	แผนที่ 13	แผนที่ 14	แผนที่ 15
1. สารสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตร	4.67	4.67	5.00	4.67	4.33
1.2 มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	5.00	4.67	4.67	4.33	4.33
1.3 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4.33	4.33	4.33	4.33	4.67
1.4 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	4.67	5.00	4.33	5.00	5.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	4.67	4.67	5.00	4.33	5.00
2.2 ข้อความชัดเจนเข้าใจง่าย	4.33	5.00	4.67	4.67	4.67
3. สารการเรียนรู้					
3.1 กำหนดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน	4.33	4.67	4.33	4.33	4.67
3.2 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	4.67	4.67	4.33	5.00	4.67
3.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.67	4.33	4.67	4.67	5.00
3.4 น่าสนใจและมีประโยชน์	4.33	4.33	4.33	4.67	4.33
4. กิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	4.67	4.67	5.00	4.67
4.2 ได้รับความสนใจ	5.00	5.00	4.33	4.67	5.00
4.3 ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.67	4.33	4.67	4.67	5.00
4.4 ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง	4.67	4.67	4.33	4.33	4.67
4.5 มีความหลากหลาย	4.33	4.67	4.33	5.00	4.33
4.6 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5.00	4.33	5.00	4.33	5.00
5. สื่อการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5.00	4.67	5.00	4.67	4.33
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรม	5.00	4.33	4.67	5.00	5.00
5.3 ได้รับความสนใจของผู้เรียน	4.67	4.67	4.67	4.33	5.00
5.4 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5.00	4.33	4.67	4.67	4.67
5.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้	4.33	4.33	4.67	4.33	5.00
6. การวัดและประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.67	5.00	4.67	5.00	5.00
6.2 ครอบคลุมเนื้อหา	4.33	4.33	4.67	4.33	4.33
6.3 ส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา	4.67	4.67	4.33	4.67	4.33
6.4 การวัดที่ระบุไว้สามารถประเมินได้	5.00	4.67	4.67	4.33	5.00
6.5 ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	4.67	4.67	4.67	4.67	5.00
รวมเฉลี่ย	4.68	4.60	4.60	4.62	4.73

ตาราง 11 ผลการประเมินแผนการจัดประสบการณ์โดยการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ ACACA
(แผนที่ 16-20)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	แผนที่ 16	แผนที่ 17	แผนที่ 18	แผนที่ 19	แผนที่ 20
1. สารสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตร	4.67	4.67	5.00	4.33	4.67
1.2 มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	5.00	4.67	4.67	4.33	5.00
1.3 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4.33	4.33	5.00	4.33	4.67
1.4 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	4.67	5.00	4.33	5.00	5.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	4.67	4.67	5.00	4.33	5.00
2.2 ข้อความชัดเจนเข้าใจง่าย	4.33	5.00	4.67	4.67	4.67
3. สารการเรียนรู้					
3.1 กำหนดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน	4.33	4.67	4.33	4.33	5.00
3.2 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	4.67	4.67	4.33	5.00	4.67
3.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.67	4.33	5.00	4.67	5.00
3.4 น่าสนใจและมีประโยชน์	4.33	4.33	4.33	4.67	4.33
4. กิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	4.67	4.67	5.00	4.67
4.2 ได้รับความสนใจ	5.00	5.00	4.33	4.67	5.00
4.3 ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.67	4.33	4.67	4.67	5.00
4.4 ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง	4.67	4.67	4.33	4.33	4.67
4.5 มีความหลากหลาย	4.33	4.67	4.33	5.00	5.00
4.6 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5.00	4.33	4.67	4.33	5.00
5. สื่อการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5.00	4.67	4.33	4.67	4.33
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรม	5.00	4.33	4.67	5.00	5.00
5.3 ได้รับความสนใจของผู้เรียน	4.67	4.67	4.67	4.33	5.00
5.4 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.67	4.33	4.67	4.67	4.67
5.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้	4.33	4.33	4.67	4.33	5.00
6. การวัดและประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.67	5.00	4.67	5.00	5.00
6.2 ครอบคลุมเนื้อหา	4.33	4.33	4.67	4.33	4.33
6.3 ส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา	4.67	4.67	5.00	4.67	4.33
6.4 การวัดที่ระบุไว้สามารถประเมินได้	5.00	5.00	5.00	4.33	5.00
6.5 ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	4.67	5.00	4.67	4.67	5.00
รวมเฉลี่ย	4.67	4.63	4.64	4.60	4.81
โดยรวม	4.65				

ภาคผนวก ฉ
ตารางแสดงข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละจากการประเมินใบงาน (บ) การตอบคำถาม (ต) และพฤติกรรมกลุ่ม (พ) ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)

เลขที่	แผนที่ 1				แผนที่ 2				แผนที่ 3			
	บ	ต	พ	รวม	บ	ต	พ	รวม	บ	ต	พ	รวม
	30	30	30	90	30	30	30	90	30	30	30	90
1	21	22	21	64	25	24	22	71	23	22	21	66
2	20	21	25	66	24	23	25	72	24	25	25	74
3	21	25	21	67	22	25	22	69	25	25	25	75
4	22	24	22	68	22	24	22	68	22	24	22	68
5	23	23	21	67	24	23	25	72	24	24	25	73
6	24	26	24	74	24	26	24	74	24	26	24	74
7	22	22	25	69	25	23	25	73	26	24	25	75
8	24	22	24	70	23	24	24	71	24	25	24	73
9	23	23	26	72	23	23	26	72	23	23	26	72
10	21	22	21	64	23	25	26	74	24	24	26	74
11	22	22	21	65	22	22	24	68	22	26	24	72
12	22	22	21	65	24	26	25	75	24	24	24	72
13	22	24	22	68	22	24	22	68	22	24	26	72
14	25	25	23	73	25	25	23	73	25	25	23	73
15	24	22	24	70	24	26	25	75	24	24	24	72
16	20	20	21	61	24	25	26	75	26	24	26	76
17	20	24	20	64	23	24	24	71	25	24	27	76
18	21	21	22	64	24	25	22	71	24	25	22	71
19	25	22	25	72	25	22	25	72	25	22	25	72
20	24	24	25	73	24	24	25	73	24	24	26	74
21	23	26	23	72	25	26	23	74	24	26	25	75
22	25	25	21	71	25	25	24	74	25	25	26	76
23	27	21	27	75	27	24	27	78	27	25	27	79
24	21	22	21	64	23	22	25	70	25	25	24	74
25	20	20	24	64	23	25	24	72	26	24	24	74
26	25	23	25	73	25	23	25	73	25	23	25	73
27	21	21	22	64	23	24	24	71	24	24	23	71
28	24	24	24	72	24	24	24	72	24	24	24	72
29	23	22	23	68	24	22	23	69	23	25	25	73
30	25	23	25	73	25	23	25	73	25	23	25	73
รวม	680	683	689	2052	716	721	726	2163	728	728	738	2194
\bar{X}	22.67	22.77	22.97	68.4	23.87	24.03	24.2	72.1	24.27	24.27	24.6	73.13
S.D.	1.88	1.63	1.88	3.93	1.17	1.25	1.35	2.34	1.20	1.01	1.43	2.42
ร้อยละ	75.56	75.89	76.56	76.00	79.56	80.11	80.67	80.11	80.89	80.89	82.00	81.26

ตาราง 12 (ต่อ)

ลำดับที่	แผนที่ 4				แผนที่ 5				แผนที่ 6			
	บ	ต	พ	รวม	บ	ต	พ	รวม	บ	ต	พ	รวม
	30	30	30	90	30	30	30	90	30	30	30	90
1	22	22	26	70	23	22	26	71	22	22	26	70
2	22	25	25	72	22	25	25	72	22	25	25	72
3	24	25	24	73	24	25	24	73	24	25	24	73
4	22	24	22	68	24	26	22	72	22	25	22	69
5	25	25	25	75	25	24	25	74	25	25	25	75
6	24	26	24	74	24	26	24	74	24	26	26	76
7	26	25	25	76	26	25	25	76	26	23	25	74
8	24	25	24	73	24	26	24	74	24	25	25	74
9	23	23	26	72	25	24	26	75	23	23	26	72
10	25	22	25	72	25	23	25	73	25	23	25	73
11	22	25	25	72	23	25	25	73	22	25	25	72
12	25	25	24	74	25	25	24	74	25	25	24	74
13	22	24	22	68	24	24	22	70	22	24	26	72
14	25	25	23	73	25	25	23	73	25	25	23	73
15	24	22	24	70	24	25	24	73	24	23	24	71
16	25	26	25	76	25	26	25	76	25	26	25	76
17	24	24	25	73	24	25	25	74	24	24	25	73
18	25	26	24	75	26	26	24	76	25	26	24	75
19	25	26	25	76	25	27	25	77	25	26	25	76
20	24	24	25	73	25	24	25	74	24	24	25	73
21	26	26	23	75	26	24	23	73	26	26	23	75
22	25	25	25	75	25	25	25	75	25	25	25	75
23	27	25	27	79	27	25	27	79	27	25	27	79
24	25	22	24	71	25	24	24	73	25	24	24	73
25	26	25	24	75	26	25	24	75	26	25	24	75
26	25	23	25	73	24	23	25	72	25	24	25	74
27	26	26	24	76	26	24	24	74	26	26	24	76
28	24	24	24	72	25	24	24	73	24	25	24	73
29	23	26	25	74	24	26	25	75	23	26	25	74
30	25	23	25	73	25	24	25	74	25	23	25	73
รวม	730	734	734	2198	741	742	734	2217	730	739	741	2210
X	24.33	24.47	24.47	73.27	24.70	24.73	24.47	73.9	24.33	24.63	24.70	73.67
S.D.	1.37	1.33	1.07	2.42	1.06	1.08	1.07	1.81	1.37	1.13	1.02	2.01
ร้อยละ	81.11	81.56	81.56	81.41	82.33	82.44	81.56	82.11	81.11	82.11	82.33	81.85

ตาราง 12 (ต่อ)

เลขที่	แผนที่ 7				แผนที่ 8				แผนที่ 9			
	บ	ต	พ	รวม	บ	ต	พ	รวม	บ	ต	พ	รวม
	30	30	30	90	30	30	30	90	30	30	30	90
1	22	22	26	70	26	25	26	77	23	25	26	74
2	22	25	25	72	25	25	25	75	25	23	25	73
3	24	25	24	73	24	25	24	73	24	25	24	73
4	22	24	22	68	26	24	25	75	24	24	25	73
5	25	25	25	75	25	25	25	75	25	23	27	75
6	24	26	24	74	26	26	24	76	25	24	24	73
7	26	25	25	76	26	25	25	76	26	25	25	76
8	24	25	24	73	24	25	24	73	24	25	24	73
9	23	23	26	72	26	23	26	75	24	25	26	75
10	25	22	25	72	25	26	25	76	25	26	25	76
11	22	25	25	72	24	25	25	74	24	26	27	77
12	25	25	24	74	25	25	24	74	25	25	24	74
13	22	24	22	68	25	24	22	71	25	24	28	77
14	25	25	23	73	25	25	26	76	25	27	26	78
15	24	22	24	70	24	25	24	73	24	25	25	74
16	25	26	25	76	25	26	25	76	25	26	25	76
17	24	24	25	73	25	24	27	76	24	24	30	78
18	25	26	24	75	25	26	24	75	23	26	24	73
19	25	26	25	76	25	26	25	76	25	26	30	81
20	24	24	25	73	26	24	25	75	24	24	25	73
21	26	26	23	75	26	26	27	79	26	25	30	81
22	25	25	25	75	25	25	25	75	25	25	25	75
23	27	25	27	79	27	25	27	79	24	25	27	76
24	25	22	24	71	25	22	24	71	25	22	24	71
25	26	25	24	75	26	25	24	75	26	25	24	75
26	25	23	25	73	25	23	25	73	25	23	25	73
27	26	26	24	76	26	26	24	76	23	26	24	73
28	24	24	24	72	24	24	24	72	24	24	24	72
29	23	26	25	74	25	26	25	76	25	26	25	76
30	25	23	25	73	25	23	25	73	25	23	25	73
รวม	730	734	734	2198	756	744	746	2246	737	742	768	2247
X	24.33	24.47	24.47	73.27	25.20	24.80	24.87	74.87	24.57	24.73	25.60	74.90
S.D.	1.37	1.33	1.07	2.42	0.76	1.06	1.07	1.93	0.82	1.17	1.83	2.43
ร้อยละ	81.11	81.56	81.56	81.41	84.00	82.67	82.89	83.19	81.89	82.44	85.33	83.22

ตาราง 12 (ต่อ)

ลำดับ	แผนที่ 10				แผนที่ 11				แผนที่ 12			
	บ	ต	พ	รวม	บ	ต	พ	รวม	บ	ต	พ	รวม
	30	30	30	90	30	30	30	90	30	30	30	90
1	26	25	26	77	26	24	26	76	26	25	26	77
2	25	25	25	75	25	25	25	75	25	25	25	75
3	24	25	24	73	24	26	30	80	24	25	24	73
4	26	24	25	75	26	24	25	75	30	24	25	79
5	25	25	25	75	30	26	25	81	25	25	30	80
6	26	26	24	76	26	26	24	76	26	22	24	72
7	26	25	25	76	26	26	25	77	30	25	25	80
8	24	25	24	73	24	25	30	79	24	25	30	79
9	26	23	26	75	26	26	26	78	26	23	26	75
10	25	26	25	76	25	26	25	76	30	24	25	79
11	24	25	25	74	24	25	30	79	24	25	25	74
12	25	25	24	74	25	27	24	76	25	25	30	80
13	25	24	22	71	25	24	22	71	25	24	22	71
14	25	25	26	76	25	28	26	79	25	25	26	76
15	24	25	24	73	24	30	30	84	24	25	24	73
16	25	26	25	76	25	26	25	76	25	30	25	80
17	25	24	27	76	25	30	27	82	25	24	27	76
18	25	26	24	75	25	26	24	75	25	26	30	81
19	25	26	25	76	25	26	30	81	25	26	25	76
20	26	24	25	75	26	30	25	81	26	24	25	75
21	26	26	27	79	26	26	30	82	26	26	30	82
22	25	25	25	75	25	25	25	75	25	25	30	80
23	27	25	27	79	27	25	27	79	27	25	27	79
24	25	22	24	71	25	22	24	71	25	22	24	71
25	26	25	24	75	26	25	24	75	26	25	24	75
26	25	23	25	73	25	23	25	73	25	23	30	78
27	26	26	24	76	26	26	24	76	26	26	24	76
28	24	24	24	72	24	24	24	72	24	24	24	72
29	25	26	25	76	25	26	25	76	25	26	30	81
30	25	23	25	73	25	23	25	73	25	23	25	73
รวม	756	744	746	2246	761	771	777	2309	769	742	787	2298
\bar{X}	25.20	24.80	24.87	74.87	25.37	25.70	25.90	76.97	25.63	24.73	26.23	76.60
S.D.	0.76	1.06	1.07	1.93	1.16	1.91	2.29	3.37	1.65	1.48	2.50	3.29
ร้อยละ	84.00	82.67	82.89	83.19	84.56	85.67	86.33	85.52	85.44	82.44	87.44	85.11

ตาราง 12 (ต่อ)

ลำดับ	แผนที่ 13				แผนที่ 14				แผนที่ 15			
	บ	ต	พ	รวม	บ	ต	พ	รวม	บ	ต	พ	รวม
	30	30	30	90	30	30	30	90	30	30	30	90
1	25	24	22	71	23	22	21	66	22	22	26	70
2	24	23	25	72	24	25	25	74	22	25	25	72
3	22	25	22	69	25	25	25	75	24	25	24	73
4	22	24	22	68	22	24	22	68	22	24	22	68
5	24	23	25	72	24	24	25	73	25	25	25	75
6	24	26	24	74	24	26	24	74	24	26	24	74
7	25	23	25	73	26	24	25	75	26	25	25	76
8	23	24	24	71	24	25	24	73	24	25	24	73
9	23	23	26	72	23	23	26	72	23	23	26	72
10	23	25	26	74	24	24	26	74	25	22	25	72
11	22	22	24	68	22	26	24	72	22	25	25	72
12	24	26	25	75	24	24	24	72	25	25	24	74
13	22	24	22	68	22	24	26	72	22	24	22	68
14	25	25	23	73	25	25	23	73	25	25	23	73
15	24	26	25	75	24	24	24	72	24	22	24	70
16	24	25	26	75	26	24	26	76	25	26	25	76
17	23	24	24	71	25	24	27	76	24	24	25	73
18	24	25	22	71	24	25	22	71	25	26	24	75
19	25	22	25	72	25	22	25	72	25	26	25	76
20	24	24	25	73	24	24	26	74	24	24	25	73
21	25	26	23	74	24	26	25	75	26	26	23	75
22	25	25	24	74	25	25	26	76	25	25	25	75
23	27	24	27	78	27	25	27	79	27	25	27	79
24	23	22	25	70	25	25	24	74	25	22	24	71
25	23	25	24	72	26	24	24	74	26	25	24	75
26	25	23	25	73	25	23	25	73	25	23	25	73
27	23	24	24	71	24	24	23	71	26	26	24	76
28	24	24	24	72	24	24	24	72	24	24	24	72
29	24	22	23	69	23	25	25	73	23	26	25	74
30	25	23	25	73	25	23	25	73	25	23	25	73
รวม	716	721	726	2163	728	728	738	2194	730	734	734	2198
\bar{X}	23.87	24.03	24.2	72.1	24.27	24.27	24.6	73.13	24.33	24.47	24.47	73.27
S.D.	1.17	1.25	1.35	2.34	1.20	1.01	1.43	2.42	1.37	1.33	1.07	2.42
ร้อยละ	79.56	80.11	80.67	80.11	80.89	80.89	82.00	81.26	81.11	81.56	81.56	81.41

ตาราง 12 (ต่อ)

เลขที่	แผนที่ 16				แผนที่ 17				แผนที่ 18			
	บ	ต	พ	รวม	บ	ต	พ	รวม	บ	ต	พ	รวม
	30	30	30	90	30	30	30	90	30	30	30	90
1	23	22	26	71	22	22	26	70	22	22	26	70
2	22	25	25	72	22	25	25	72	22	25	25	72
3	24	25	24	73	24	25	24	73	24	25	24	73
4	24	26	22	72	22	25	22	69	22	24	22	68
5	25	24	25	74	25	25	25	75	25	25	25	75
6	24	26	24	74	24	26	26	76	24	26	24	74
7	26	25	25	76	26	23	25	74	26	25	25	76
8	24	26	24	74	24	25	25	74	24	25	24	73
9	25	24	26	75	23	23	26	72	23	23	26	72
10	25	23	25	73	25	23	25	73	25	22	25	72
11	23	25	25	73	22	25	25	72	22	25	25	72
12	25	25	24	74	25	25	24	74	25	25	24	74
13	24	24	22	70	22	24	26	72	22	24	22	68
14	25	25	23	73	25	25	23	73	25	25	23	73
15	24	25	24	73	24	23	24	71	24	22	24	70
16	25	26	25	76	25	26	25	76	25	26	25	76
17	24	25	25	74	24	24	25	73	24	24	25	73
18	26	26	24	76	25	26	24	75	25	26	24	75
19	25	27	25	77	25	26	25	76	25	26	25	76
20	25	24	25	74	24	24	25	73	24	24	25	73
21	26	24	23	73	26	26	23	75	26	26	23	75
22	25	25	25	75	25	25	25	75	25	25	25	75
23	27	25	27	79	27	25	27	79	27	25	27	79
24	25	24	24	73	25	24	24	73	25	22	24	71
25	26	25	24	75	26	25	24	75	26	25	24	75
26	24	23	25	72	25	24	25	74	25	23	25	73
27	26	24	24	74	26	26	24	76	26	26	24	76
28	25	24	24	73	24	25	24	73	24	24	24	72
29	24	26	25	75	23	26	25	74	23	26	25	74
30	25	24	25	74	25	23	25	73	25	23	25	73
รวม	741	742	734	2217	730	739	741	2210	730	734	734	2198
\bar{X}	24.70	24.73	24.47	73.9	24.33	24.63	24.70	73.67	24.33	24.47	24.47	73.27
S.D.	1.06	1.08	1.07	1.81	1.37	1.13	1.02	2.01	1.37	1.33	1.07	2.42
ร้อยละ	82.33	82.44	81.56	82.11	81.11	82.11	82.33	81.85	81.11	81.56	81.56	81.41

ตาราง 12 (ต่อ)

เลขที่	แผนที่ 19				แผนที่ 20			
	บ	ต	ป	รวม	บ	ต	ป	รวม
	30	30	30	90	30	30	30	90
1	26	25	26	77	23	25	26	74
2	25	25	25	75	25	23	25	73
3	24	25	24	73	24	25	24	73
4	26	24	25	75	24	24	25	73
5	25	25	25	75	25	23	27	75
6	26	26	24	76	25	24	24	73
7	26	25	25	76	26	25	25	76
8	24	25	24	73	24	25	24	73
9	26	23	26	75	24	25	26	75
10	25	26	25	76	25	26	25	76
11	24	25	25	74	24	26	27	77
12	25	25	24	74	25	25	24	74
13	25	24	22	71	25	24	28	77
14	25	25	26	76	25	27	26	78
15	24	25	24	73	24	25	25	74
16	25	26	25	76	25	26	25	76
17	25	24	27	76	24	24	30	78
18	25	26	24	75	23	26	24	73
19	25	26	25	76	25	26	30	81
20	26	24	25	75	24	24	25	73
21	26	26	27	79	26	25	30	81
22	25	25	25	75	25	25	25	75
23	27	25	27	79	24	25	27	76
24	25	22	24	71	25	22	24	71
25	26	25	24	75	26	25	24	75
26	25	23	25	73	25	23	25	73
27	26	26	24	76	23	26	24	73
28	24	24	24	72	24	24	24	72
29	25	26	25	76	25	26	25	76
30	25	23	25	73	25	23	25	73
รวม	756	744	746	2246	737	742	768	2247
\bar{X}	25.20	24.80	24.87	74.87	24.57	24.73	25.60	74.90
S.D.	0.76	1.06	1.07	1.93	0.82	1.17	1.83	2.43
ร้อยละ	84.00	82.67	82.89	83.19	81.89	82.44	85.33	83.22

ตาราง 13 ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน (E₂) โดยการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ ACACA นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

เลขที่	ผลการทดสอบหลังเรียน (คะแนนเต็ม 15)
1	12
2	12
3	11
4	12
5	12
6	13
7	13
8	12
9	14
10	12
11	12
12	11
13	13
14	12
15	12
16	12
17	12
18	13
19	11
20	13
21	14
22	12
23	13
24	14
25	12
26	12
27	12
28	14
29	13
30	12
รวม	372
\bar{X}	12.40
S.D.	0.86
ร้อยละ	82.67

ตาราง 14 ผลการประเมินความสอดคล้องของข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ค่าดัชนีความ
สอดคล้อง (IOC) ของข้อสอบ โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA
จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

จุดประสงค์	ข้อสอบ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	การแปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1.นักเรียน สามารถบอก วิธีการปฏิบัติ ตนในการทิ้ง ขยะให้ถูกต้อง	1. ข้อใดเป็นการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2. ข้อใดเป็นขยะที่สามารถนำมาใช้ ประโยชน์ได้อีก	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
	3. ข้อใดเป็นการปฏิบัติตนที่ ไม่ ถูกต้อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.ข้อใดเป็นการทิ้งขยะ ไม่ถูกต้อง	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
2.นักเรียน สามารถบอก ความแตกต่าง ขนาด และ จำนวนของ สิ่งของต่างๆ ได้	1. ข้อใดต่อไปนี้มีรูปทรง ต่างจากพวก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2. ข้อใดต่อไปนี้มีขนาด ใหญ่ที่สุด	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
	3. ข้อใดต่อไปนี้มีขนาด เล็กที่สุด	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
	4. ข้อใดต่อไปนี้มีจำนวน น้อยที่สุด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.นักเรียน สามารถบอก ประโยชน์ของ อวัยวะส่วน ต่างๆได้	1. เราใช้อวัยวะใดสำหรับเคี้ยวอาหาร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2. ข้อใดต่อไปนี ไม่เข้าพวก	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
	3. เราใช้อวัยวะใดในการฟังเสียง	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
	4. ข้อใดต่อไปนี มีขนาดใหญ่ที่สุด	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
4.นักเรียน สามารถบอก ประโยชน์ของ ต้นไม้และการ ดูแลรักษาได้	1.ข้อใดต่อไปนี ต่างจากพวก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2.ข้อใดเป็นการดูแลธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.ข้อใด ไม่ได้เป็นประโยชน์ของต้นไม้	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
	4.ข้อใดต่อไปนี ต่างจากพวก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.นักเรียน สามารถบอก ลักษณะของ สัตว์ประเภท ต่างๆได้	1.ข้อใดต่อไปนี ไม่เข้าพวก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2.ข้อใด ไม่ได้เป็นสัตว์เลี้ยง	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
	3. ข้อใดต่อไปนี ไม่ได้เป็นสัตว์น้ำ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
	4. สัตว์ชนิดใดเลี้ยงลูกด้วยนม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 15 ค่าอำนาจจำแนก (B) และค่าความเชื่อมั่น (r_{cc}) ทั้งฉบับของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.76	9	0.50
2	0.53	10	0.62
3	0.42	11	0.45
4	0.56	12	0.78
5	0.53	13	0.63
6	0.58	14	0.54
7	0.82	15	0.37
8	0.57		

* ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.82

ตาราง 16 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างหัวข้อในการประเมินกับความสามารถด้านสติปัญญาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความสามารถด้านสติปัญญา โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

ความสามารถด้านสติปัญญา	หัวข้อในการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	การแปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1.ด้านความคิด	1.1 บอกสิ่งต่างๆด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรส และดมกลิ่นได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	1.2 เลียนแบบการกระทำและเสียงต่างๆได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	1.3 รับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อวัสดุ ของเล่นและผลงานได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	1.4 แสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อวัสดุต่างๆได้	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
2.ด้านภาษา	2.1 พูดแสดงความรู้สึกรู้สึกด้วยคำพูดได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2.2 ฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง คำกลอนได้	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
	2.3 เขียนภาพ ชิดเขียน เขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเองได้	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้

ตาราง 16 (ต่อ)

ความสามารถ ด้านสติปัญญา	หัวข้อในการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	การแปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
	2.4 อ่านภาพหรือสัญลักษณ์จาก หนังสือนิทาน / เรื่องราวที่สนใจได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2.5 เข้าใจความหมายของคำและบอก ความหมายของคำได้	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
3.ด้านการ สังเกต การ จำแนก และการ เปรียบเทียบ	3.1 สำรวจและอธิบายความเหมือน ความต่างของสิ่งต่างๆได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.2 จับคู่ จำแนกและจัดกลุ่มได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.3 เปรียบเทียบ ยาว/สั้น , ขรุขระ/ เรียบ ได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.4 บอกสัญลักษณ์ตัวเลขและค่า จำนวนได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.5 เรียงลำดับสิ่งต่างๆได้	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
4.ด้านจำนวน	4.1 เปรียบเทียบจำนวนมากกว่า น้อย กว่า เท่ากันได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.2 นับสิ่งต่างๆได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.3 บอกลักษณะรูปพรรณสัณฐาน ของสิ่งต่างๆได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.4 จับคู่หนึ่งต่อหนึ่งได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.5 การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวน หรือปริมาณ ได้	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
5.ด้านมิติ สัมพันธ์ (พื้นที่/ระยะ)	5.1 การต่อเข้าด้วยกัน การแยกออก การบรรจุและการเทออก ได้	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
	5.2 สังเกตสิ่งต่างๆและสถานที่จาก มุมมองที่ต่างๆกัน ได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	5.3 วาดภาพออกแบบงานศิลปะได้	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
	5.4 อธิบายเรื่องตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ที่สัมพันธ์กันได้	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
	5.5 สื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วย ภาพวาด ภาพถ่ายและรูปภาพได้	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้

ตาราง 16 (ต่อ)

ความสามารถ ด้านสติปัญญา	หัวข้อในการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	การแปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
6.ด้านเวลา	6.1 การเริ่มต้นและการหยุดการ กระทำโดยสัญญาณได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.2 เปรียบเทียบเวลา เช่น ตอนเช้า ตอนเย็น เมื่อวานนี้ พรุ่งนี้ ได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.3 รู้และเข้าใจกฎของธรรมชาติต่างๆ ได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.4 เรียงลำดับเหตุการณ์ต่างๆ ได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.5 บอกความเปลี่ยนแปลงของ ฤดูกาลได้	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้

ตาราง 17 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความสามารถด้านสติปัญญา
ที่เข้าเกณฑ์

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1.1	0.86	4.1	0.76
1.2	0.52	4.2	0.45
1.3	0.54	4.3	0.52
1.4	0.36	4.4	0.34
2.1	0.67	5.1	0.34
2.2	0.45	5.2	0.76
2.3	0.45	5.3	0.76
2.4	0.36	5.4	0.66
3.1	0.86	6.1	0.45
3.2	0.52	6.2	0.45
3.3	0.52	6.3	0.52
3.4	0.67	6.4	0.52

* ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91

ตาราง 18 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างหัวข้อในการประเมินคุณลักษณะกับจุดประสงค์
เชิงพฤติกรรม การประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1.ควบคุมอารมณ์โกรธของตนเองได้เหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. ยิ้มเมื่อดีใจและมีความสุข	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. แสดงความเห็นใจเมื่อเห็นเพื่อนทุกข์ร้อน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.บอกความรู้สึกของตนเองได้เมื่อถูกถาม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. เต็มใจแบ่งสิ่งของให้คนอื่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. รู้สึกเสียใจและช่วยเหลือคนอื่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. ไหว้ขอบคุณผู้ใหญ่และกล่าวขอบใจเพื่อน	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
8. ขวนคนอื่นให้เล่นด้วย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9. อดทน รอคอย	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
10. ไม่เล่นของที่เป็นอันตราย	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
11. ขอโทษเมื่อทำผิด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13. ตั้งใจเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14. แสดงความสนใจและปฏิบัติตามหรือ ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ด้วยความสนุกสนาน	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
15. ช่างสังเกตและตั้งคำถาม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16. ร่วมทำงานกลุ่มกับเพื่อนได้ราบรื่น	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
17. ไม่แสดงความกลัวเมื่อเจอสถานการณ์ใหม่	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
18. เล่นกับเพื่อนร่วมห้องและ ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19. บอกความต้องการของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20. กล้าบอกเรื่องที่ตนไม่ยอมทำได้	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
21. กล้าปฏิเสธเมื่อไม่ชอบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22. กล้าตอบคำถามและพูดคุยกับผู้อื่น	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
23. แสดงความดีใจเมื่อมีผู้อื่นชมเชย	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
24. เล่าเรื่องตนเองพอใจให้ผู้อื่นฟัง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25. บอกได้ว่าตนเองพอใจหรือไม่พอใจ	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
26. ดูแลผู้อื่นเมื่อผู้อื่นลำบาก	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
27. แสดงความรู้สึกดีใจเมื่ออยู่ใกล้ชิดคนที่รู้จัก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28. ช่วยเหลือตนเองได้ดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29. รู้จักเอื้อเฟื้อและแสดงความมีน้ำใจต่อผู้อื่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30. ยิ้มแย้มแจ่มใสเมื่อเพื่อน ๆ เล่นด้วย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
31. แสดงความรู้สึกร่วมในกิจกรรม	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
32. หัวเราะพอใจเมื่อได้เล่นกับเพื่อน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33. หากิจกรรมมาเล่นเพื่อสร้างความ สนุกสนานให้แก่ตนเองและผู้อื่นได้เหมาะสม	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้

ตาราง 19 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เข้าเกณฑ์

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.76	15	0.66
2	0.54	16	0.45
3	0.54	17	0.45
4	0.36	18	0.34
5	0.66	19	0.34
6	0.45	20	0.76
7	0.45	21	0.76
8	0.36	22	0.66
9	0.76	23	0.45
10	0.52	24	0.45
11	0.52	25	0.52
12	0.67	26	0.52
13	0.54	27	0.36
14	0.67		

* ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.88

ภาคผนวก ช
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ 0530.1(32)/ว 195

ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
41000

5 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน นางนุตติยา อาษานอก

ด้วยนางสาวน้ำค้าง ขุนทุม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน รุ่น พ.24 ระบบพิเศษ ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “การพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฬามาศ จันทร์ศรีสุคต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ เพื่อที่นิสิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชุกำแพง)
ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี
โทรศัพท์ 0-4224-6363
โทรสาร 0-4224-6364

ที่ ศธ 0530.1(32)/ว 195

ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
41000

5 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน นายเทอดศักดิ์ ตันภูมิ

ด้วยนางสาวน้ำค้าง ขุนทุม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน รุ่น พ.24 ระบบพิเศษ ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “การพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฬามาศ จันทร์ศรีสุต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาครั้งนี้

เพื่อให้การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ เพื่อที่นิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแหง)
ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี
โทรศัพท์ 0-4224-6363
โทรสาร 0-4224-6364

ที่ ศธ 0530.1(32)/ว 195

ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
41000

5 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน อาจารย์ไพวัลย์ แสงดี

ด้วยนางสาวน้ำค้าง ขุนทุม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน รุ่น พ.24 ระบบพิเศษ ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “การพัฒนาความสามารถ ด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฬามาต จันทร์ศรีสุต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาครั้งนี้

เพื่อให้การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ เพื่อที่นิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชุกก่าแพง)
ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี
โทรศัพท์ 0-4224-6363
โทรสาร 0-4224-6364

ที่ ศธ. 0530.1(32)/222

ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
41000

5 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนชัยเหล็ก

ด้วยนางสาวน้ำค้าง ขุนทุม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน รุ่น พ.24 ระบบพิเศษ ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “การพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฬามาศ จันทร์ศรีสุต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาครั้งนี้

ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดอนุญาตให้ นางสาวน้ำค้าง ขุนทุม เก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ทั้งนี้จะเก็บรวบรวมข้อมูลในวันที่.....เป็นต้นไป เพื่อนำข้อมูลไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแหง)
ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี

โทรศัพท์ 0-4224-6363

โทรสาร 0-4224-6364

ที่ ศธ. 0530.1(32)/209

ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
41000

5 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหัวดงยาง

ด้วยนางสาวน้ำค้าง ขุนทุม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน รุ่น พ.24 ระบบพิเศษ ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “การพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบ ACACA” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฬามาศ จันทร์ศรีสุต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาครั้งนี้

ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาตให้ นางสาวน้ำค้าง ขุนทุม ทดลองใช้เครื่องมือกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ทั้งนี้จะทดลองใช้เครื่องมือในวันที่..... เป็นต้นไป เพื่อนำข้อมูลไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแหง)
ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ศูนย์พัฒนาการศึกษาอุดรธานี
โทรศัพท์ 0-4224-6363
โทรสาร 0-4224-6364

ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ	นางสาวน้ำค้าง ขุนทุม
วันเกิด	วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2525
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 159 หมู่ที่ 6 บ้านดอนขี้เหล็ก ตำบลนาคำ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 159 หมู่ที่ 6 บ้านดอนขี้เหล็ก ตำบลนาคำ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านดอนขี้เหล็ก ตำบลนาคำ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2540	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านดอนขี้เหล็ก อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี
พ.ศ. 2543	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านดุงวิทยา อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี
พ.ศ. 2547	ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
พ.ศ. 2556	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

